

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut ekonomických studií

Bakalářská práce

2011

Josef Boček

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut ekonomických studií

Josef Boček

**Je dnes draž než před rokem 1989? Pokud
ne, proč si to část lidí myslí?**

Bakalářská práce

Praha 2011

Autor práce: **Josef Boček**

Vedoucí práce: **PhDr. Jiří Schwarz**

Oponent práce:

Datum obhajoby:

Hodnocení:

Bibliografický záznam

Boček, Josef. *Je dnes dráž než před rokem 1989? Pokud ne, proč si to řada lidí myslí?* Praha, 2011. 92 s. Bakalářská práce Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut ekonomických studií. Vedoucí bakalářské práce PhDr. Jiří Schwarz

Abstrakt

Ve své bakalářské práci jsem se zaměřil na porovnání spotřebitelských cen před rokem 1989 a v roce 2009. Protože se v české společnosti objevují názory o nižších cenách před rokem 1989, rozhodl jsem se na základě dat z Českého statistického úřadu testovat hypotézu nižších cen před rokem 1989 v porovnání s rokem 2009. Metodologie práce zahrnovala sofistikované statistické testy (Studentův test), přepočtení cen na upravenou průměrnou mzdu a sestavení spotřebních košů. Na základě mnou provedených testů a přepočtů se ukázalo, že ceny před rokem 1989 byly v průměru 2x vyšší než v roce 2009.

Abstract

In my thesis, I have focused on a comparison of consumer prices from 1989 and 2009. As in the Czech society are emerging ideas about lower prices before 1989, I decided to test the hypothesis of lower prices before the year 1989 compared to 2009 using data from the Czech Statistical Office. Methodology of this study includes sophisticated statistical tests (Student Two-sample tests), conversion of prices to the adjusted average wage and the construction of consumption baskets from 1989 and 2009. Based on my tests and performed recalculations I have found out that the prices before 1989 were on average 2 times higher than in 2009.

Klíčová slova

Komparace cen, náklady na život, tvorba cen za socialismu.

Keywords

Comparison of prices, cost of living, price build-up during socialism regime.

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 19. 5. 2011

Josef Boček

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval vedoucímu mé bakalářské práce PhDr. Jiřímu Schwarzovi za poskytnutí cenných rad, připomínek a užitečných konzultací.

Zároveň patří mé díky i knihovně České národní banky za poskytnutí literatury nutné k vypracování bakalářské práce.

UNIVERSITAS CAROLINA PRAGENSIS
založena 1348

Univerzita Karlova v Praze
Fakulta sociálních věd
Institut ekonomických studií

Opletalova 26
110 00 Praha 1
TEL: 222 112 330,305
TEL/FAX:
E-mail:
ies@mbox.fsv.cuni.cz
<http://ies.fsv.cuni.cz>

Akademický rok 2009/2010

TEZE BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Student:	Josef Boček
Obor:	Ekonomické teorie
Konzultant:	PhDr. Jiří Schwarz

Garant studijního programu Vám dle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a Studijního a zkušebního řádu UK v Praze určuje následující bakalářskou práci

Předpokládaný název BP:

Je dnes draž než před rokem 1989? Pokud ne, proč si to řada lidí myslí?.

Charakteristika tématu, současný stav poznání, případné zvláštní metody zpracování tématu:

--

Struktura BP:

Abstrakt

Cíl práce

Otázka, zda spotřebitelské ceny, potažmo náklady na život, byly nižší před rokem 1989 než dnes, nebyla řádně vědecky zpracována. Přesto se v české společnosti objevují hlasy, že dříve bylo levněji nebo naopak draž. Existují práce, kupříkladu Akerlof et al. 1991, které mapují tento problém v případě bývalé DDR. Díky specifickému postavení DDR v ekonomikách východního bloku se však závěry nedají generalizovat i na situaci v ČSSR a dnešní ČR.

V rámci své bakalářské práce jsem si stanovil za cíl zmapovat nejprve tvorbu a částečnou neměnnost cen v ČSSR s připojením pohledu na situaci od F. A. von Hayeka. Následovně bych se zaměřil na komparaci cen různých kategorií statků a poté situaci agregovat skrze propočet cenové hladiny základního spotřebitelského souboru v letech před revolucí a v letech po revoluci. Dále bych sestrojil indexy spotřebitelských cen a poté na základě přepočtu cen jako podílů k průměrnému platu bych rád zjistil, zda základní spotřební soubor byl levnější před rokem 1989 nebo dnes a zda byla stejná situace u luxusnějších statků (televizorů, automobilů...). Jelikož rozdělení průměrného platu je dnes více nesouměrné, než bylo dříve, použiji též metodu, kdy ceny jednotlivých statků budou přepočítány vzhledem k numeraire, kupříkladu k lahvi piva nebo bochníku chleba. Dalším bodem, kterému bych se rád věnoval, je vztah vnímané versus skutečné inflace, který byl například zpracován v Německu po přijetí Eura (Brachinger 2006). Pokusil bych se prozkoumat, zda existují nebo neexistují určité podobnosti v situaci ČR v letech po revoluci a v Německu po přijetí Eura. V neposlední řadě bych ze statistických údajů vypočítal průměrný příjem domácností v daných obdobích.

Pokud se dříve nežilo levněji v porovnání s dneškem, tak bych se rád pokusil najít odpověď, proč je tento mylný názor tolik zastoupen v české společnosti.

Osnova

1. Úvod a vymezení základních pojmů
2. Význam a tvorba cen v ČSSR
3. Propočty a přepočty cen/cenových hladin
 - 3.1 základní spotřební soubor
 - 3.2 luxusnější statky
 - 3.3 propočet cenových hladin
 - 3.3 indexy spotřebních cen dnes a před 1989
 - 3.4 přepočet cen vzhledem k numeraire
4. Porovnání výsledků
5. Otázka tzv. perceived inflation
 - 5.1 Porovnání s Německem
6. Závěr

Seznam základních pramenů a odborné literatury:

1. Akerlof, George et al.: East Germany in from the Cold: The Economic Aftermath of Currency Union, *Brookings Papers on Economic Activity*, Vol. 1991, No. 1, The Brookings Institution, 1991

2. Brachinger, Hans Wolfgang: Euro or Teuro?, *Department of Quantitative Economics working paper No. 5*, University of Freiburg, 2006
3. Český statistický úřad: *Statistická ročenka České republiky 2009*, Praha, Scientia, ISBN 978-80-250-1948-1
4. Drábek, Zdeněk: *Inflation in Czechoslovakia, 1985-91*, The World Bank, 1993. SP-4584
5. Fed. statistický úřad: *Statistická ročenka Československé socialistické republiky*, Praha, Nakladatelství technické literatury, 1989, 5034
6. Fed. statistický úřad: *30 let budování ČSSR*, Praha, Svoboda, 16090
7. Hayek, Fridrich August von: *Cesta do otroctví*, Academia, 1990. 16738
8. Hoch, Robert.: *Cenová tvorba v socialistické ekonomice*, Praha, Ekonomický ústav Československé akademie věd, 1980. SP-8834
9. Kabele, Jiří: *Z kapitalismu do socialismu a zpět*, Praha, Karolinum, 2005. ISBN 80-246-1127-9
10. Mička, Vladimír : *Historická statistická ročenka ČSSR*, Praha, Alfa, 1985.16024
11. Mlčoch, Lubomír: *Economic and social changes in czech society after 1989*, Praha, Karolinum, 2000. ISBN 80-246-0103-6
12. Možný, Ivo: *Česká společnost*, Praha, Portál, 2001. ISBN 80-7178-624-1
13. Soukup, Petr: *Tvorba cen v zemích RVHP : Teorie, praxe a zdokonalování*, Horizont, 1979. 15209. SP-4584

Datum zadání:	
Termín odevzdání:	

Podpisy konzultanta a studenta:

V Praze dne

Obsah

BIBLIOGRAFICKÝ ZÁZNAM	4
PROHLÁŠENÍ.....	5
PODĚKOVÁNÍ	6
AKADEMICKÝ ROK 2009/2010	7
OBSAH.....	1
ÚVOD	1
1 CENY A JEJICH TEORETICKÁ TVORBA V CPE	3
1.1 HODNOTOVÁ KONCEPCE CENY.....	5
1.2 NÁKLADOVÝ KONCEPT TVORBY CEN	6
1.3 VÝROBNÍ TYP TVORBY CEN.....	7
1.4 KOMBINOVANÝ KONCEPT TVORBY CEN	7
1.5 SOVĚTSKÉ KONCEPTY	8
1.6 PROBLEMATIKA ZÁPORNÉ DANĚ Z OBRATU	11
1.7 KRITIKA UMĚLÉ CENOVÉ TVORBY.....	15
1.8 LIBERALIZACE CEN PO ROCE 1989	17
2 ÚVOD DO ANALÝZY DAT A METODOLOGIE PRÁCE	20
2.1 KOMPARACE OČIŠTĚNÝCH CEN Z ROKU 2009 S CENAMI Z ROKU 1984, 1988	21
2.2 TEORIE K STUDENTOVU DVOU-VÝBĚROVÉMU TESTU	22
2.3 PŘEPOČET CEN NA PRŮMĚRNOU MĚSÍČNÍ DISPONIBILNÍ MZDU Z LET 1984, 1988 A MEDIÁNOVOU MĚSÍČNÍ DISPONIBILNÍ MZDU Z ROKU 2009.....	25
2.4 PŘEPOČET CEN NA PRŮMĚRNÉ A MEDIÁNOVÉ DISPONIBILNÍ MZDY V HORNICTVÍ V ROCE 1988 A 2009	28
2.5 PŘEPOČET CEN NA PRŮMĚRNOU DISPONIBILNÍ MZDU Z ROKU 1988 A PRŮMĚRNÝ STAROBNÍ DISPONIBILNÍ DŮCHOD Z ROKU 2009.	29
2.6 PŘEPOČET CEN STATKŮ Z ROKU 1988, 2009 NA CENU KÁVY.....	29
2.7 OTÁZKA SPOTŘEBNÍCH KOŠŮ	30
2.8 DATA	31
3 VÝSLEDKY TESTŮ	34
3.1 KOMPARACE CEN 1988 A OČIŠTĚNÝCH CEN 2009	34
3.2 KOMPARACE CEN 1984 A OČIŠTĚNÝCH CEN 2009	36
3.3 DVOU-VÝBĚROVÝ STUDENTŮV TEST	37
3.4 PŘEPOČET CEN NA PRŮMĚRNOU MĚSÍČNÍ DISPONIBILNÍ MZDU Z LET 1984, 1988 A MEDIÁNOVOU MĚSÍČNÍ DISPONIBILNÍ MZDU 2009	39
3.5 PŘEPOČET CEN NA PRŮMĚRNOU DISPONIBILNÍ MZDU V HORNICTVÍ Z ROKU 1988 A MEDIÁNOVOU MZDU V TÉMŽE ODVĚTVÍ EKONOMIKY ZA ROK 2009.	40
3.6 PŘEPOČET CEN NA PRŮMĚRNOU DISPONIBILNÍ MZDU Z ROKU 1988 A PRŮMĚRNÝ STAROBNÍ DISPONIBILNÍ DŮCHOD Z ROKU 2009.	41
3.7 PŘEPOČET CEN STATKŮ Z ROKU 1988, 2009 NA CENU KÁVY.....	41
3.8 OTÁZKA SPOTŘEBNÍCH KOŠŮ	42
3.9 VZÁJEMNÁ KOMPARACE VÝSLEDKŮ	42
ZÁVĚR.....	43
SUMMARY.....	44
POUŽITÁ MONOGRAFIE	46
INTERNETOVÉ ČLÁNKY A DOKUMENTY.....	47
SEZNAM PŘÍLOH:.....	49
PŘÍLOHY	50

Úvod

Ve své bakalářské práci se zaměřím na porovnání dvou zcela odlišných světů z pohledu cen, a to ceny před rokem 1989 a cenami v roce 2009. Z průzkumu společnosti PEW Global vyplynulo, že 39 % dotazovaných občanů ČR odpovědělo, že jejich ekonomická situace byla lepší před rokem 1989 [Pew Global 2009:40]. Na základě jednoduchých přepočtů na průměrný plat provedených v některých českých periodikách [Motýl 2009] se však ukazuje, že ceny před rokem 1989 byly vyšší v porovnání s dneškem. Existují zahraniční akademické práce např. Akerlof et al., které se obdobným problémem zabývají z pohledu bývalé DDR. Ze značně specifického postavení ekonomiky DDR mezi ostatními ekonomika východního bloku však není možné tyto závěry generalizovat a vztahovat výsledky práce i na jiné krajiny. Protože jsem nenalezl práci, která by se v akademické rovině zabývala srovnáním českých cen před rokem 1989 a dnes, rozhodl jsem se zaměřit se na výše zmíněný problém a na základě dále blíže definovaných statistických nástrojů zodpovědět hlavní otázku této práce, zda se skutečně žilo levněji před rokem 1989. Hlavním přínosem práce bude zodpovězení hlavní otázky práce a nalezení metody, která dokáže ve společnosti rozšířený názor o nižších cenách před rokem 1989.

Jelikož jsem nenašel akademickou práci zabývající se obdobným tématem na českých datech, musel jsem vymyslet způsoby srovnání, které zodpoví, zda se dříve žilo levněji. Metody porovnání cen aplikované v práci budou následující:

1. Komparace cen z roku 1988, 1984 a očištěných cen z roku 2009
2. Dvou-výběrový Studentův test
3. Přepočet cen na průměrný a mediánový disponibilní měsíční plat, nejdříve všeobecně, poté s diferenciací na různá povolání.
4. Přepočet cen z roku 1988 a 2009 na cenu kávy ve stejných letech.

Porovnání cen z roku 1988 a cen z roku 2009 očištěných od vlivu dlouhodobé inflace mezi roky 1988-2009 pomůže zodpovědět hlavní otázku mé práce na základě pouhého porovnání těchto dvou cen. Základní myšlenkou této metody je přiblížení cen z roku 1988 a 2009 na stejnou cenovou hladinu a jejich následné porovnání. Dvou-výběrový Studentův test bude použit ke statistickému porovnání průměrných cen dvou shodných spotřebních košů s použitím dat ze statistických ročenek z roku 1989 a 2010.

Tento statistický test na zvolené hladině významnosti α odhalí, zda průměrné ceny zvolených spotřebních košů byly statisticky shodné nebo různé v roce 1984, 1988 a 2009. Přepočtení cen jako procentuálního vyjádření průměrného disponibilního platu v roce 1988 a 2009 pomůže ilustrovat, jaké rozdíly vznikly v těchto poměrech s odstupem 21 let. Přepočtení cen bude dále pokračovat na průměrné platy v různých profesích v roce 1988 a 2009. Důvodem pro toto rozdělení je markantní změna mzdové situace v různých odvětvích ekonomiky. Zmíněná situace se zejména týká dnešních a bývalých zaměstnanců v hornickém průmyslu. Přepočtení cen statků na ceny kávy zastupuje test, ve kterém se ceny budou přepočítávat na numeraire. Káva byla zvolena za vhodné numeraire z následujících důvodů. Před rokem 1989 nebyla cena kávy nijak státem subvencována a byla nakupována ze států mimo seskupení RVHP (Brazílie, Kolumbie). Tudíž její cena bude tzv. čistá, myšleno ve smyslu, že cena kávy nebude obsahovat narušení ze strany státního subvencování.

Pokud se mi nepodaří ve výše zmíněných testech zjistit, že se žilo levněji před rokem 1989, jsou za výše uvedeným společenským přesvědčením pravděpodobně psychologické faktory, které nemám k dispozici a nemohl jsem je tudíž zahrnout do analýzy.

Rozdělení této práce bude následující. V první sekci bude vysvětlen proces cenové tvorby v centrálně plánované ekonomice (CPE) společně se svými pozitivy a negativy, tato část bude doplněna kritikou z řad ekonomů rakouské školy, jmenovitě L. Misesa a F. A. Hayeka. Ve druhé části se zaměřím na čistě statistickou práci s daty ze Statistických ročenek z let 1989 a 2009, kde po úpravě dat bude proveden Dvou-výběrový Studentův test. Dále bude následovat kapitola s vyjádřením původních cen jako procentuální části průměrné měsíční disponibilní mzdy u různých typů zaměstnání v ekonomice. Poslední kapitola bude zaměřena na komentování výsledků z testů a vyvození závěrů. Tato část bude doplněna o sociální specifika doby před rokem 1989, kupříkladu právo na práci a existence nižší diference mezd v ekonomice.

1 Ceny a jejich teoretická tvorba v CPE

Ceny bezpochyby patří k jednomu z nejvýznamnějších ekonomických kategorií. Jejich hlavní funkcí je reflektování hodnoty daného statku, ke kterému se cena pojí. Dále ceny samotné zajišťují proud informací plynoucí od výrobce ke spotřebiteli a vice versa. Ceny jsou též nástrojem, který pomáhá snižovat transakční náklady v ekonomice. Teorie cen a teorie hodnoty byla objektem zkoumání, kterým se zabývala řada věhlasných světových ekonomů a filosofů. Svatý Augustýn se ve svém díle *Summa Theologica* zabíral teorií spravedlivé ceny, David Ricardo rozvinul svou teorii hodnoty, Karel Marx ve svém díle *Kapitál* navázal na Ricardovu teorii hodnoty a postuloval další body, ze kterých posléze po úpravách vycházela komunistická ideologie. Právě teorie tvorby cen v centrálně plánované ekonomice byla značně ovlivněna Marxovou teorií obohacenou o Leninovy spisy. Úkolem této práce není hodnocení těchto prací, ale spíše se zaměřit na sektor plánování cen, který byl touto ideologií po dlouho dobu ovlivněn nejenom v bývalé ČSSR, ale i v jiných státech RVHP.

Proces utváření cen byl diametrálně odlišný před rokem 1989 a dnes. Maloobchodní ceny před rokem 1989 podléhali striktně centrálním plánovacím úřadům, přesněji řečeno cenovou tvorbu měla v letech před rokem 1989 na starost Státní plánovací komise (SPK), kde jedinou výjimkou byly tzv. ceny volné, které nepodléhaly přímo kalkulacím SPK. Ceny volné se vztahovaly např. na zeleninu, kterou si lidé samostatně vypěstovali a mohli ji prodávat. Avšak v případě cen volných byly stanoveny tzv. cenové stropy [Soukup 1979:136]. Překročení tohoto cenového maxima u volných cen bylo *de iure* trestné. Na druhé straně maloobchodní ceny z roku 2009 byly a jsou utvářeny tržními mechanismy naší ekonomiky. Tato diference měla signifikantní dopad nejenom na ekonomiku jako celek, ale také na životy lidí žijících v těchto dobách.

K centrálně plánovaným cenám je nutno podotknout, že nebyly ve své podstatě vnímány jako plně tržně-vyčišťující instrumenty ze strany Státní plánovací SPK. Pokud ceny odpovídaly rovnovážné teoretické ceně, tak to bylo spíše dílem náhody, než pečlivé přípravy ze strany SPK [Drábek, Janáček, Tůma 1993: Summary]. Na základě této nerovnovážné povahy cen velice často docházelo k převisu poptávky nad nabídkou, což se projevovalo v obecně známých situacích, jakými byly tvorba pořadníků na zboží, dlouhé čekací fronty v obchodech a v neposlední řadě také tzv. vynucené úspory (forced

savings) [Drábek, Janáček, Tůma 1993: 14]. Všechny výše zmíněné negativní atributy trhu spotřebních statků v CPE představovaly posun směrem dolů v užitku spotřebitele [Drábek, Janáček, Tůma 1993: 4]. Vynucené úspory se váží k přebytečným financím, které nemohly být z různých důvodů (nedostatečné nabídky zboží) vynaloženy na trhu za zboží nebo služby. Pokud spotřebitelé neměli možnost proměnit své přebytečné finance za zboží, obraceli se na bankovní instituce, aby si tyto excesivní finance uspořili. Všeobecně velikost těchto vynucených úspor reprezentuje velikost dluhu státu vůči svým občanům ve smyslu neschopnosti státu v zajištění dostatku statků. Drábek odhaduje velikost vynucených úspor v roce 1989 na 1,5 mld. Kč, což představuje 5 % celkových úspor v tomto roce [Drábek, Janáček, Tůma 1993: Summary]. Tento výpočet však nezahrnuje položku tzv. nucené substituce, kdy spotřebitelé byli nuceni substituovat svou původně zamýšlenou spotřebu jiným statkem. Příkladem nucené substituce je substituování nedostatkových pomerančů jablky před rokem 1989. Opačná situace, tedy pokud by na trhu vznikl převis nabídky nad poptávkou, nebyla akutním problémem v centrálně plánované ekonomice.¹ I z tohoto důvodu byl systém CPE označen Jánosem Kornaiem jako ekonomika nedostatku.

Úřad, který měl tvorbu cen a plánování hospodářství v kompetenci, byl vytvořen zákonem č. 41/1959 Sb. S tímto zákonem také vzniklo jméno pro úřad- SPK. Důležité je podotknout, že úřad nevznikl z vakua ani ad hoc, ale navazoval na činnost Státního úřadu plánovacího, který vznikl na základě zákona č. 95/1951 Sb. Oba tyto úřady měly dle zákona shodné cíle zajistit maximální využívání omezených přírodních zdrojů v socialistické ekonomice, zajistit stálý růst inovativních procesů, avšak jejich nejdůležitějšími úkoly bylo plánování výroby a cen na dobu pěti let.

Umělé řízení maloobchodních (MC) a velkoobchodních cen (VC) v CPE reprezentovalo jeden z mocných plánovacích nástrojů. Díky plánování cen mohla SPK ovlivňovat vývoj nejenom ekonomiky jako celku, ale také udržení konstantní koupěschopnosti obyvatel státu. V neposlední řadě poskytovala určitou možnost, jak ovlivňovat míru inflace, a tím pádem zajistit cenovou stabilitu přímo. Prakticky vláda chtěla cenovou stabilitu, protože cenová stabilita znamenala konstantní koupěschopnost obyvatel, což vedlo ke „spokojenosti“ obyvatel. Teoretický důvod pro cenovou stabilitu bude vysvětlen později. Dle Soukupa ceny samotné měly v procesu plánování dvojí roli a to [Soukup 1979:11]:

¹ Tento názor podporuje existence vynucených úspor.

1. Ceny byly objektem plánování.
2. Ceny byly též nástrojem plánování.

Plánovací komise projektovala ceny ex ante na několik let dopředu, nejčastěji na pětileté období. Výjimku tvořily v úvodu zmíněné ceny volné. SPK využívala takto vytvořené ceny k plánování celého hospodářství. Ceny a jejich umělá tvorba však měly ještě další funkce v socialistickém hospodářství. Hlavními teoretickými úkoly, které měla centrální tvorba cen splňovat dle vládnoucí ideologie v CPE, byly následující tři body [Kysilka 1977:161]:

1. Zabezpečit dodržování stanovené cenové úrovně při tvorbě cen, vyjadřující podmínky výroby, oběhu i realizace nového výrobku.
2. Podněcovat zájem výrobců na zlepšení užitečných vlastností nových výrobků, na hospodárnosti jejich výroby a efektivnějšímu uspokojování potřeb odběratelů.
3. Působit u nových výrobků k vytváření národně-hospodářsky příznivějších vztahů mezi cenami a užitečnými parametry ve srovnání s dosavadními výrobky, zejména u strojů a zařízení.

Proces tvorby cen byl upravován v ČSSR v průběhu téměř 40 let. Velice často však byly přebírány metodiky ze SSSR, kde plánování cen mělo podstatně delší tradici. Hlavním cílem plánovacích komisí mělo být určovat ceny nehledě na metodiku tak, aby v průběhu let dosáhly hladiny tzv. nezbytně nutných nákladů práce [Soukup 1979:161]. Pokud se budeme držet chronologického řazení typů cenové koncepce, Kysilka uvádí následující čtyři metody cenové tvorby. Prvním typem byla tzv. hodnotová koncepce ceny, poté nákladový koncept, koncepce výrobní ceny a kombinovaný typ [Kysilka 1977:40].

1.1 Hodnotová koncepce ceny

Hodnotový typ cenové koncepce je založen na proporcionálním rozložení nadproduktu vzniklého prací do výsledné ceny produktu. V modelu se aplikuje tzv. základní princip dřívější politické ekonomie (marxismus-leninismus), který říká, že jediným tvůrcem nových hodnot je samotná práce. Cena vzniklá tímto způsobem měla za úkol reflektovat množství práce, které bylo nutno vydat během výroby daného produktu. Důvodem pro aplikaci této koncepce byl značný poměr práce na finálním

výrobku v CPE, a tím i celková tvorba národního důchodu byla z velké části závislá na samotném množství práce.

Vyjádřeno matematicky, hodnotová koncepce tvorby ceny měla následující podobu:

$$P = c + v + v * s$$

Kde P značí výslednou cenu produktu, c reprezentuje náklady, které nejsou spojeny přímo s prací,² v zastupuje mzdové náklady potřebné při výrobě daného produktu a s značí tzv. koeficient zisku. Tento koeficient zisku byl definován jako podíl celospolečenského fondu akumulace k celkovému mzdovému fondu. Koeficient zisku byl brán jako konstantní veličina přes celé spektrum ekonomiky.

Výše zmíněná metoda cenové tvorby má svá negativa, která byla kritizována již před rokem 1989. Její předpoklad vytvoření nadhodnoty produktu pouze díky práci není zcela racionální i ve specifických ekonomických podmínkách CPE. Stejně tak není reálná hypotéza konstantní hodnoty koeficientu zisku napříč celou ekonomikou. I v CPE existovala odvětví, která měla vyšší potencionál na tvorby zisku než jiná odvětví³ [Kysilka 1977:42].

1.2 Nákladový koncept tvorby cen

Tato metoda měla velice blízko ke známému mark-up procesu, se kterým se dnes běžně setkáváme v ekonomice při určování výsledné ceny na straně podniků. Rozdíl spočíval na straně rozhodování. Proces rozhodování tohoto konceptu probíhal čistě na straně plánovací komise. Plánovací komise se rozhodla o velikosti navýšení nákladů, které dalo vzniknout výsledné ceně.

Matematické vyjádření nákladového konceptu tvorby cen vypadá následovně:

$$P = (c + v) * (1 + k)$$

P značí výslednou cenu vzniklou tímto procesem tvorby, $c+v$ zastupují celkové náklady na výrobu, jak spojené se zaplacením práce, tak spojené s uhrazením nepracovní složky nákladů, a proměnná k reprezentuje tzv. koeficient zisku.

Tato metoda tvorby cen se používala v praxi během let 1953 až 1966 v ČSSR. Hlavní nevýhodou výše zmíněné koncepce je výpočet ceny čistě na základě nákladů. V tržní ekonomice je tento princip všeobecně brán jako racionální řešení. V podmínkách CPE se svým typickým měkkým rozpočtovým omezením⁴ měla tato

² Náklady na zaplacení vstupů a energií nutných při výrobě.

³ Například automobilový průmysl v porovnání s pekárenským průmyslem.

⁴ Podnik měl ve své podstatě neomezené finanční a materiální zdroje na svou produkci.

metoda rozsáhlé negativní konsekvence. Podniky velice často papírově plýtvaly materiálem během výroby z důvodu umělého navýšení cen nákladů, a tudíž i zvýšením ceny. Tato argumentace se stala jedním z důvodů opuštění nákladové metody tvorby cen v roce 1967 [Kysilka 1977:41].

1.3 Výrobní typ tvorby cen

Výrobní typ tvorby cen se snažil odstranit výše zmíněné nedostatky, které byly spojené s aplikací dvou předchozích metod v praxi. Základem metody bylo racionální stanovení ceny proporcionálně k modifikované hodnotě produktu⁵. Jádrem metody výrobního stanovení cen tkví v rozdělení nadproduktu vzniklého prací do jednotlivých odvětví proporcionálně na základě množství práce potřebné ve výrobě.

Matematicky vyjádřený princip konceptu výrobní tvorby cen vypadal následovně:

$$P = c + v + d * w$$

P zastupuje výslednou cenu vzniklou tímto procesem, $c+v$ představuje vlastní náklady na výrobu produktu, d reprezentuje koeficient zisku a pod výrazem w se ukrývá hodnota výrobních fondů vložených do daného odvětví. Neboli w reprezentovalo míru financí, které byly investovány do daného odvětví za určitý časový rámec.

Aplikací této metody na tvorbu cen nedocházelo již k plýtvání materiálem⁶ během výroby. Z čehož vyplývá větší zainteresovanost podniků v hospodárnosti výroby. Stejně tak bylo možno rozlišovat mezi různými odvětvími ekonomiky na základě velikosti proměnné w . Aplikací výrobní metody tvorby cen byl vyřešen problém, který byl typický pro hodnotový koncept tvorby cen [Kysilka 1977:44].

1.4 Kombinovaný koncept tvorby cen

Kombinovaný koncept tvorby cen nebyl pouze jednou metodou řešení problému, jak správně určit cenu statků. Šlo o celou škálu metod, které se měly vyvarovat nedostatkům předchozích typů. Základní myšlenkou všech metod zahrnutých v této koncepci je optimální rozvržení nadproduktu vzniklého výrobou poměrně k práci, kterou bylo nutno vykonat během výroby [Kysilka 1977:44]. V podstatě bychom mohli říci, že tento typ je jistým propojením hodnotového a výrobního typu v míře, která byla ponechána zcela na uvážení SPK.

⁵ Jedná se o výrobní cenu produktu.

⁶ Čistě teoreticky nedocházelo k plýtvání materiálem při výrobě.

Kysilka uvádí pro tento koncept též pojmenování vícekanálový typ. V případě snahy o optimalizace cen a mezd zároveň by se jednalo o tzv. dvoukanálový typ [Kysilka 1977:42].

1.5 Sovětské koncepty

Mimo tyto hlavní typy existovala řada dalších teoretických koncepcí vytvořených sovětskými akademiky, kteří se problematice cenové tvorby zevrubně věnovali po několik desítek let [Kysilka 1977:42]. Jmenujme kupříkladu metodu Diferenciálních nákladů V. V. Novožilova či koncept Národohospodářských nákladů od V. S. Němčinova. Problematiku optimální cenové tvorby výrazně obohatil L. V. Kantorovič⁷ svou metodou objektivně podmíněných nákladů. Kantorovič v Sovětském svazu roku 1939 publikoval na akademické půdě myšlenku lineárního programování, která se posléze ukázala jako velmi vhodný nástroj nejen během tvorby cen. Často je možno se v literatuře setkat s názvem metoda řešících násobitelů. S použitím této metody optimalizačního problému zformuloval celou teorii zabývající se optimální tvorbou cen. Kysilka zjednodušeně popisuje princip, na kterém funguje Kantorovičova teorie objektivně podmíněných nákladů následovně: v ekonomice daného státu je omezen počet vzácných zdrojů (vstupy, pracovní síla atd.). Předem je určen cíl, jehož je třeba dosáhnout v určitém časovém horizontu. Otázka, kterou si klade plánovací komise, je jak racionálně a optimálně rozdělit výše zmíněné vzácné zdroje tak, aby předem stanoveného cíle bylo dosaženo. Cílem je zde brána maximalizace zisku nebo minimalizace nákladů. Optimalizace výše zmíněného problému lze dosáhnout pouze pokud známe tzv. cílovou funkci.⁸ Soukup uvádí pod touto funkcí například funkci maximalizace výroby nebo maximalizace efektivnosti [Soukup 1979:55]. Matematická vzácnost zdrojů v ekonomice poté vytváří tzv. rozpočtové omezení.⁹ Kantorovič si zvolil za cíl maximalizačně-výrobní funkci při omezeném množství vstupů. Ve své době byl za tuto volbu Kantorovič podroben kritice ze strany spolupracovníků, kteří poukazovali na nevhodně zvolenou funkci. Dle jejich názoru za cílovou funkci měla být zvolena spíše funkce zvýšení efektivnosti, která by teoreticky více odpovídala reálnému stavu ekonomik v CPE. Kritice byl podroben i koncept lineárnosti ekonomiky, který se zdál nereálným předpokladem. Nicméně Kantorovičova metoda skýtala jednu

⁷ Leonid Vitaliyevich Kantorovich, nositel Nobelovy ceny za ekonomii v roce 1975 (Seznam laureátů).

⁸ Tato funkce L musí být dle Kantoroviče lineárním zobrazením. Platí tedy $L(ax) = aL(x)$ a dále $L(x+y) = L(x) + L(y)$.

⁹ Omezená množina, na které hledáme extrémní funkce.

ohromnou výhodou oproti ostatním metodám. Již během samotné kalkulace ekonomického optima pomocí lineárního programování za daných rozpočtových omezení vyšlo jak optimální rozložení zdrojů v ekonomice, tak vyšly i optimální ceny¹⁰ těchto zdrojů [Kysilka 1977:54].

Všechny výše zmíněné koncepty si kladli za svou hlavní otázku, jak optimálně zvolit cenu (na základě optimalizačně-matematického aparátu), aby výsledek těchto kalkulací byl optimální pro hospodářství a obyvatelstvo daného státu. Důležitou roli v těchto kalkulacích sehrála role stability a jednotnosti cen v časovém období nejčastěji v trvání pěti let. Ceny byly až na výjimky rigidní po dobu trvání tzv. pětiletky. Tento poznatek se dá vypožorovat i ze statistických tabulek, kde ceny mnoha statků, zejména potravin, zůstávají v průběhu 5 let zcela nezměněny.

Pokud se v ekonomice vyskytly silné tlaky na zvýšení cen, kupříkladu v důsledku razantního zvýšení cen vstupů potřebných při výrobě daného statku, poté zvýšení cen muselo být schváleno ne již cenovou plánovací komisí, ale samotnou vládou, která musela dát souhlas k tomuto navýšení. Z tohoto vyplývá, že cenová tvorba ve svém konečném důsledku nebyla ani tak ekonomickým nástrojem, ale spíše nástrojem mocensko-politickým, pomocí kterého si vláda získávala a udržovala svou podporu ze strany občanů státu. Této problematice rigidity cen tzv. záporné daně z obratu bude věnována samostatná kapitola.

Hlavním argumentem pro výše zmíněnou cenovou stabilitu byl teoretický koncept zainteresovanosti podniků na snižování svých vlastních nákladů v dobách cenové stability. Na základě cenové stability by velkoobchodní ceny konvergovaly ke společensky nutným nákladům. Což byl dle Soukupa cíl, který měl být primárně dosažen v ekonomice CPE [Soukup 1979:161]. Z pohledu centrálního plánování platí v podmínkách cenové stability i další implikace, a to pokud cenová hladina bude stabilní v průběhu let, podniky se budou čistě teoreticky snažit snižovat svoje náklady díky růstu inovativních technik ve výrobě. Tento teoretický koncept byl jedním z důvodů snah o udržení cenové stability před rokem 1989. Na základě trvalé stability cen se dle teoretických konceptů dalo dosáhnout dvou významných národně-hospodářských cílů. Přiblížení nákladů na úroveň společensky nutných nákladů na práci a taktéž vytvoření incentívního prostředí pro růst inovací v podnicích. Kysilka pracuje s odhadem společensky nutných nákladů na práci rovných samotným nákladům práce a vstupů plus

¹⁰ Soukup pracuje s pojmem tzv. duální proměnné, které ve skutečnosti zastupují optimální cenu [Soukup 1979:42].

rozumný zisk ve výši 3-5 % z konečné ceny. Růst inovací by zcela teoreticky probíhal následovně. Díky stálosti cen by podniky neměly jinou možnost v soutěžení mezi sebou ve výrobě než snižování nákladů. Toto snižování nákladů by probíhalo růstem inovativních technik ve výrobě. Tento koncept růstu inovací byl však zcela čistě teoretický. Podniky v CPE neměly vůbec žádný důvod k soutěživému chování mezi sebou, ať už na základě silné monopolizace ekonomiky nebo na základě tzv. měkkého rozpočtového omezení.¹¹ Oba tyto atributy CPE působily spíše kontra-inovativně a kontra-soutěživě ve svém konečném důsledku.

Pokusy SPK o udržení cenové stability měly za následek v případě ČSSR nárůst tzv. skryté inflace [Drábek, Janáček, Tůma 1993: Summary]. Skrytá inflace je inflace, která není měřena oficiálními úřady pomocí procentuální změny CPI za dané období. Drábek definuje proces vzniku skryté inflace následovně: růst ceny statků není plně reflektován v oficiálních cenových indexech (tento bod platil zejména pro ceny investovaných prostředků, které silně ovlivňovaly proces výroby). Tím pádem se na trhu vytvořil nárůst cen statků, jelikož se snižováním kvality statku se nesnižovala jeho cena. Ceteris paribus tento pokles kvality a rigidita ceny znamenaly ve skutečnosti nárůst jeho ceny, protože se pokles kvality statků nerefletoval snížením jeho ceny z důvodů centrálního plánování cen, což je zdrojem nárůstu skryté inflace [Drábek, Janáček, Tůma 1993: 4]. Drábek odhaduje míru skryté inflace od 0,5 % až 2 % na trhu spotřebního zboží [Drábek, Janáček, Tůma 1993: Summary].

Všechny výše zmíněné body platily pro tvorbu MC a VC. U cen statků, které byly nakupovány skrze zahraničně-obchodní soustavu se zeměmi mimo seskupení RVHP, byla situace poněkud odlišná. Obecně bychom mohli utváření cen u výše zmíněných statků rozdělit na tři základní případy [Kysilka 1977: 86-87]:

1. Ceny statků budou přesně navazovat na ceny, za které byly nakoupeny na trzích mimo RVHP.

2. Ceny statků zčásti navazují na ceny, za které byly zakoupeny na trzích mimo RVHP, ale přitom je brán zřetel na určité ekonomické nástroje, kupříkladu dotování cen.

3. Ceny statků jsou stanoveny zcela nezávisle na cenách, za které byly zakoupeny na trzích mimo RVHP.

¹¹ Podniky v CPE měly v podstatě neomezené zdroje na výrobu produktů.

V ČSSR se nejčastěji aplikoval první a druhý typ tvorby cen spotřebních statků zakoupených mimo země RVHP [Kysilka 1977: 86-87]. U posledního bodu by výsledná MC byla utvořena zcela nezávisle na ceně nákupní. V případě ČSSR by velice pravděpodobně docházelo ke státní dotaci na tento statek, a to z následujícího důvodu. Československá koruna byla v této době, rozumějme před rokem 1989, zcela nekonvertibilní k ostatním světovým měnám, z čehož plyne následek, že původní nákupní cena by byla zvyšována o náklady spojené s nekonvertibilitou. Proto se tento typ tvorby cen v praxi nepoužíval.

1.6 Problematika záporné daně z obratu

Významným problémem tvorby cen před rokem 1989 byla tzv. záporná daň z obratu. Daň z obratu jako nástroj hospodářské politiky státu byla zavedena zákonem č. 73/1952 Sb. V roce 1953 [Kutil 1991:9]. Tato daň byla definována pro maloobchodní prodej následujícím způsobem:

$$MC = VC + DzO$$

V tomto vzorci DzO značí daň z obratu, VC znamená velkoobchodní cenu a MC zastupuje maloobchodní cenu. Nutno podotknout, že sazba této daně nebyla jednotná skrze spektrum zboží na trhu. Pohybovala se z extrémních hodnot od -133 % z MC u benzínu až 85,9 % z MC u lihových výrobků [Kutil 1991: 9-11]. Hlavním úkolem daně z obratu, tak jak byla původně definována v zákoně č. 73/1952 Sb., byla akumulace financí do státního rozpočtu. Dále tato daň měla za úkol přímo propojovat VC a MC . V neposlední řadě daň z obratu sloužila jako nástroj, s jehož pomocí lze usměrňovat osobní spotřebu obyvatel žádoucím směrem. Usměrnění spotřeby probíhalo na jedné straně přes uvalení vyšší daňové sazby na alkoholické¹² a tabákové výrobky. Tedy na zboží, které je všeobecně vnímáno jako zdraví škodlivé. Na straně druhé usměrnění probíhalo dotováním cen potravin, které jsou všeobecně brány jako zdraví prospěšné, jmenovitě mléko a mléčné výrobky.

Postupem času se z daně z obratu stal spíše ekonomický nástroj přerozdělování, pomocí kterého byly odčerpávány přebytečné finanční prostředky získané na základě výroby a prodeje od podniků, které vyrábějí zboží s vysokým potenciálem na generaci zisku. Takto získané finance byly dále redistribuovány do podniků národního

¹² Zahrnující pivo, víno a lihoviny.

hospodářství, u kterých byla MC stanovena pod úrovní nákladů. Stát tímto přerozdělovacím principem DzO dotoval výrobu těchto statků [Kutil 1991: 9]. Tomuto závěru odpovídá i pozdější úprava znění této daně v zákoně č. 107/1990 Sb. je daň z obratu definována jako: „Daň z obratu (dále jen daň) je nástrojem rozdělování a přerozdělování národního důchodu.“ Důležitý je závěr, který byl vyvozen praktickou aplikací této daně v podmínkách CPE. Z důvodů snahy o udržení cenové stability ze strany SPK se objem prostředků, které byly primárně určeny na dotování produkce ztrátových statků, konstantně zvyšoval. Zejména signifikantní byla situace u potravinářského zboží, kde daň z obratu tvořila v roce 1989 v průměru -0,5 procenta. Pokud však tento průměr rozložíme do jednotlivých položek, zjistíme, že na [Kutil 1991: 11] :

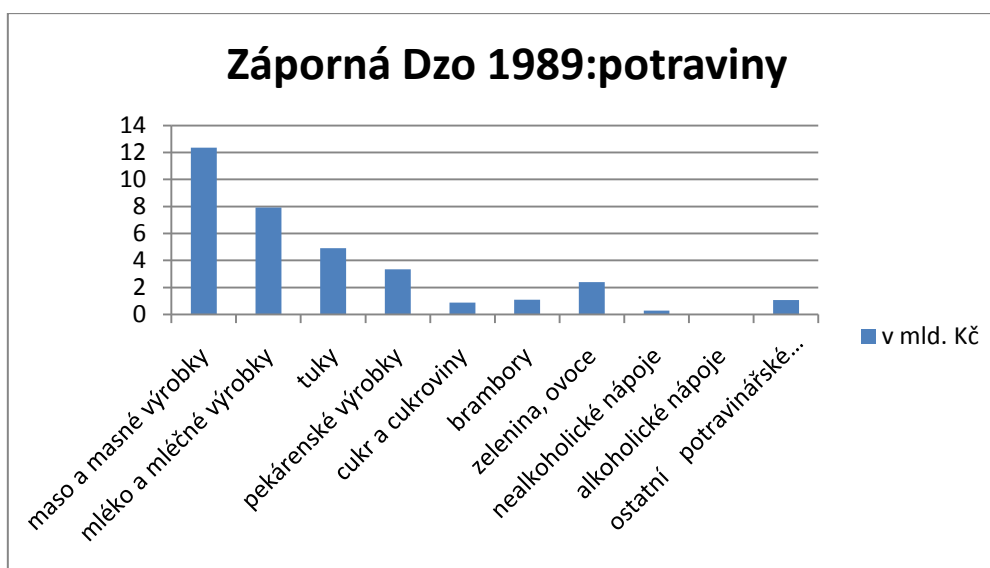
- 1) mléčné výrobky připadala DzO o velikosti -79,8 % z MC.
- 2) mase a masných produktech tvořila DzO -37 % z MC.
- 3) hovězím mase tvořila DzO -118 % z MC.

Pro upřesnění je nutno udat výši celkové daně z obratu v roce 1989. Daň z obratu v roce 1989 dosahovala celkové záporné výše 49 miliard Kč¹³ [Kutil 1991: 13]. Tato částka vznikla sečtením výnosů z DzO a nákladů na dotování cen ze strany státu. Pokud bychom tuto částku vyjádřili v dnešních cenách, dosahovala by výše 240,1 mld. Kč. Propočet vychází z vynásobení 49 mld. Kčs mírou dlouhodobé inflace mezi roky 1989 a 2009. Propočet dlouhodobé inflace je uveden v sekci přílohy (příloha č. 1). Pouhé dotování potravinářského zboží ze strany státu se na částce 49 mld. Kčs podílelo z 75 % [Kutil 1991: 13].

Následující graf zobrazuje výši záporné DzO (na ose y) u jednotlivých skupin potravin (osa x).

¹³ Drábek uvádí velikost záporné DzO 28 mld. Kč [Drábek, Janáček, Tůma 1993: 19].

Graf 1

Zdroj:Kutil 1993

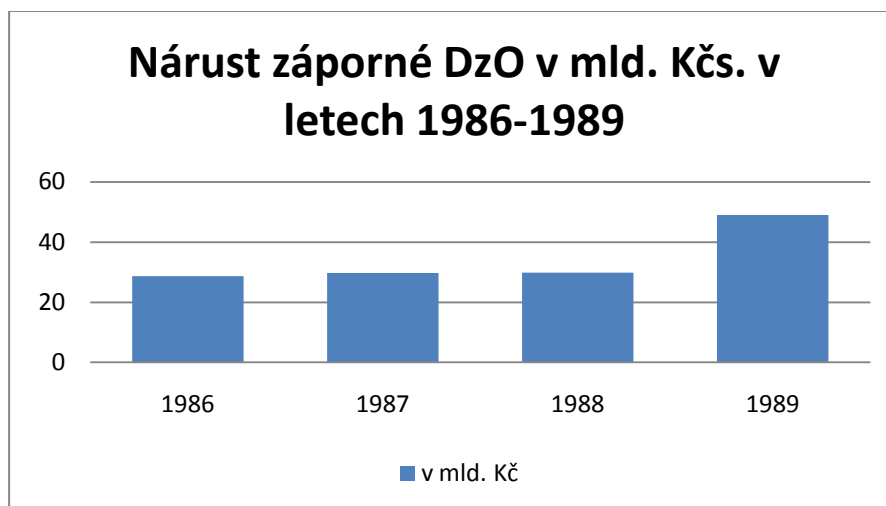
Pokud odhlédneme od potravinářského zboží, zcela jiná situace byla u výrobku z průmyslové výroby a strojírenského průmyslu. U těchto statků daň z obrátu dosahovala v průměru pozitivní výše 37,3 %. Podobně vysoká daňová sazba byla uvalena na MC textilního zboží [Kutil 1991:11]. Důvod tohoto diferenciovaného daňového zatížení různých statků je následující. Transfery financí, získaných z prodeje zboží s kladnou hodnotou daně, k dotacím produktů potravinářského průmyslu se zakládají na mikroekonomických základech. Kladná daň byla uvalena na statky luxusního charakteru z mikroekonomického hlediska a na statky s nízkou frekvencí nákupu. Kladná daň byla uvalena na statky, u kterých spotřebitel nepozoroval dlouhodobý vývoj ceny na základě výše zmíněné nízké frekvence nákupu. Z čistě teoretického hlediska mohla být kladná Dzo aplikována na většinu spotřebních statků¹⁴, přesto tento koncept nebyl SPK aplikován.

Na základě existence různého daňového zatížení zboží měl stát možnost přerozdělovat finance nutné na alespoň pokrytí výroby mezi různými odvětvími hospodářství. Na jedné straně stát dotoval občany kupované potravinářské výrobky, aby vytvořil umělou atmosféru cenové stability v ekonomice. Avšak na straně druhé zároveň odváděl finance z řad občanů díky navýšení ceny u průmyslového a strojírenského zboží, u kterého bylo možno ustanovit vyšší ceny. Následující graf

¹⁴ Z důvodů silné monopolizace ekonomiky, importních restrikcí a umělé tvorby cen spotřebitelé neměli možnost kupovat statky na jiných trzích.

mapuje konstantní nárůst záporné DzO mezi lety 1986 až 1989. Jedná se o součet částek, kolik stát vybral na DzO a v jaké výši musel dotovat ceny statků. Mírný konstantní nárůst mezi lety 1986 a 1988 je následován prudkým zvýšením téměř na dvojnásobek hodnoty z roku 1988.

Graf 2

Zdroj: Kutil 1993

1.7 Kritika umělé cenové tvorby

Celý princip cenové tvorby, hlavně se svými negativními dopady na ekonomiku a obyvatelstvo, byl podrobně popsán v dílech Ludwiga von Misesa a F. A. Hayeka. Umělé nastavení cen, které je přesným opakem tržně vzniknuvším cenám, má dle výše zmíněných reprezentantů rakouské školy mnoho nedostatků. Ne však nedostatků, které by mohly být odstraněny určitými vylepšeními. Už samotná idea umělé tvorby cen je zcela ekonomicky nežádoucí a ve svém důsledku bude snižovat užitek obyvatelů státu. Aktivita státu v procesu tvorby cen a v oblasti plánování výroby nakonec skončí v přesném opaku k cíli, který měl být primárně dosažen [Mises 1929:31].

Důležité je zde zdůraznit Misesův poznatek nemožnosti existence procesu plánování cen bez toho, aby stát držel pevně v rukou taktéž plánování výroby podniků v ekonomice. Dle Misesa důvodem kvazi-symbiózy v procesu plánování cen a výroby je následující fakt. Pokud by vláda měla pouze možnost ovlivňovat cenovou tvorbu bez možnosti přímo ovlivňovat výrobu, mohly by nastat dvě možné situace. První situace by vznikla v důsledku nastavení cen výše, než by byla cena vzniklá tržně. V tomto případě by trafil většinou občané, kteří by se rozhodli koupit statek za centrálně určenou cenu, jelikož v podmínkách tržní ekonomiky by za nákup tohoto statku dali menší finanční prostředky. Druhým případem by byla situace, ve které by stanovená cena byla určena níže než cena tržně-rovnovážná. V tomto případě by se vyskytla ztráta na straně výrobců, kteří by vyráběli statek, který by byl následně prodán za nižší cenu než by za něj utržili na volném trhu. Pokud by však cena byla stanovena pod hranicí výrobních nákladů, jak tomu bylo v případě ČSSR u některých skupin statků, tak by stát musel mít instrument, s jehož pomocí by donutil podniky k pokračování ve výrobě statku [Mises 1929: 140-145]. Proto jediným východiskem z této patové situace je provázanost plánování cen a výroby, která poskytuje řešení tomuto problému [Mises 1929: 143]. Důležité je však připomenout že výše zmíněná provázanost tvorby cen a plánování výroby není zcela jistě řešením, které by konvergovalo k pareto-optimální situaci v ekonomice a při aplikaci je provázaná spoustou nedostatků.

Významným bodem umělé cenové tvorby, který byl kritizován ze strany rakouské školy, bylo narušení přirozeného informačního proudu. Tento informační proud přenáší skrze ceny informace od výrobců ke spotřebitelům a vice versa. Tento významný přenosový kanál informací byl přetnut díky existenci SPK. Ceny již nebyly schopny přenášet informace o vzácnosti daného statku, který je důležitým signálem jak

pro výrobce, aby byly schopni upravit výrobu dle aktuálního trendu, tak pro spotřebitele, aby byli schopni upravit svou spotřebu.

Pokud bychom připojili a aplikovali Hayekovu teorii řádů typu kosmos a taxis definovanou v trilogii knih Právo, zákonodárství a svoboda¹⁵, poté proces umělé cenové tvorby spadá do kategorie taxis, řádu uměle vyrostlého neboli uměle vyrostlého cenového mechanismu. Hlavním problémem tohoto řádu je neschopnost zapojit a upravit všechny vztahy v ekonomice, které se vztahují k cenám. Jedním z důvodů této neschopnosti je růst počtu vazeb s faktoriálem prvků pohybujících se v ekonomice. Na základě tvrzení růstu vazeb s faktoriálem počtu prvků není racionálně možné, aby určitá plánovací komise mohla dospět k cenám, které svou kvalitou budou odpovídat cenám vzešlým ze spontánního řádu, kosmosu. Plánovací komise by při cenové tvorbě musela ošetřit všechny tyto vazby mezi ekonomickými subjekty. A zároveň při samotné cenové tvorbě přihlížet k těmto vazbám. Z čehož vyplývá - aby metoda umělého stanovení cen dosáhla kvalit cen vzniklých trhem, muselo by být vyvinuto nesmírné úsilí, které by bylo velmi finančně a časově náročné.

Existuje zde ještě problém tzv. informační asymetrie, který prudce vyvstal v CPE. Tento problém se netýká přímo tvorby cen, přesto měl na utváření cen signifikantní dopad. Podniky měly informační výhodu nad Státní plánovací komisí. Podniky znaly mnohem lépe svou ekonomickou situaci, než SPK. Podniky tudíž mohly svou situaci uměle zkreslovat směrem k horším výsledkům. Tyto mylné informace byly použity SPK k tvorbě pěti ročního plánu a naplánování cen na stejné časové období. Kvůli uměle zhoršeným výsledkům podniků se v konečném důsledku na základě informační asymetrie vyrábělo méně, než by bylo možno, a za cenu vyšší, než by mohla být stanovena.

Na umělou cenovou tvorbu je možno aplikovat Hayekův koncept potlačení ekonomické svobody definovaný v jeho díle Cesta k nevolnictví¹⁶. V atmosféře centrálně plánovaných cen SPK odebírala podnikům právo na samostatnou tvorbu cen dle jejich nejlepšího uvážení a vlastních propočtů. Státní plánovací komise odebírala podnikům právo svobodně se rozhodovat o cenách a o množství vyrobeného zboží. SPK přenášela na sebe v obecné rovině řečeno ekonomickou svobodu, tak jak ji Hayek definoval v Cestě k nevolnictví. Na základě implikace obsažené v tomto díle lze jednoznačně usuzovat, že tato plánovací nařízení nezasahovala a neomezovala pouze

¹⁵ Viz Hayek 1991 (b).

¹⁶ Viz Hayek 1991 (a).

ekonomickou svobodu podniků a jednotlivců, ale též politickou svobodu lidí. Hayekova teorie potlačení ekonomické svobody však platí spíše na socialistickou ekonomiku jako celek.

1.8 Liberalizace cen po roce 1989

Instrument daně z obratu způsoboval značnou deformaci cen na trhu před rokem 1989. Nalezení řešení tohoto problému patřilo mezi akutní cíle hospodářské politiky po roce 1989. Návrhy na řešení se rozcházely v časovém horizontu, ve kterém měly být potřebné kroky uvedeny v platnost. Na jedné názorové straně stáli příznivci tzv. šokové terapie, kteří prosazovali okamžité zrušení daně z obratu a navýšení cen o zápornou výši daně. Velikost záporné DzO by se pouze okamžitě přenesla na spotřebitele a s vysokou pravděpodobností by snížila celkovou poptávku v ekonomice. Na straně druhé stáli příznivci tzv. gradualistického přístupu v řešení problematiky cen, kteří se zasazovali o postupné řešení problematiky cen. Prosazovali vyřešit problematiku institutu záporné daně z obratu během dalšího časového úseku. Důvodem pro tento gradualistický přístup k řešení bylo lepší přizpůsobení ekonomiky na šoky způsobené navýšením cen v delším časovém horizontu. Tento přístup se měl teoreticky vyvarovat silnému poklesu na straně poptávky během liberalizace cen. Názory na akutnost řešení problematiky DzO se však nelišily mezi těmito dvěma skupinami. Z dlouhodobého hlediska byla situace kolem záporné DzO finančně i fiskálně neudržitelná, což dokazuje její gradualistický nárůst v letech před rokem 1989 a celková enormní výše dotací ze strany státu¹⁷ [Kutil 1991: 16-21].

Důležitým bodem, na který bylo bezesporu nutno se zaměřit během samotné liberalizace cen, bylo odstranění křížového dotování cen zmíněného v kapitole Tvorba cen v CPE. Tento systém křížového dotování byl velmi nepřehledný kvůli rozdílné daňové sazbě u různých statků. Je nutno podotknout, že zvýšení cen zejména u potravinářských výrobků v důsledku celkového odstranění dotování jejich cen, kde DzO dosahovala markantních záporných hodnot, by znamenalo velmi výrazné zhoršení životní situace u obyvatel, kteří dosahují podprůměrných peněžních příjmů a jejichž výdaje na potraviny jsou velmi znatelným podílem celkových výdajů. Teoretický nárůst cen potravinářského zboží mimo alkoholického zboží po zrušení záporné DzO, a tím

¹⁷ Viz Graf 2 Nárůst záporné DzO.

pádem i zrušení dotování cen těchto statků, by byl téměř v průměru o jednu třetinu svých původních cen [Kutil 1991: 20].

Liberalizace se však netýkala pouze MC potravinářského zboží. Důležité bylo též se zaměřit na snížení vysokých výkupních cen zemědělských produktů určených k dalšímu zpracování. Těmito zemědělskými produkty byly zejména mléko, hovězí a drůbeží maso. Jejich vysoká výkupní cena od zemědělských producentů měla za následek zvýšení nákladů, a tím pádem také zvýšení MC. Tudiž vysoké výkupní ceny zvyšovaly i výši záporné daně z obrátu¹⁸. Záporná DzO zvýšena o vysoké výkupní ceny zemědělských produktů musela být uhrazena skrze systém státních financí používající redistribuční schopnosti daně z obrátu [Kutil 1991: 20].

Východisko, které bylo posléze aplikováno jako řešení na problematiku DzO v letech 1990 a 1991, bylo kombinací různých názorů na řešení. [Kutil 1991: 20]. Časovým rozpětím bylo řešení blíže tzv. šokové terapii definované výše¹⁹. Na jedné straně se zvýšily MC potravinářských výrobků o 27 mld. Kč v roce 1990, na straně druhé se aplikovalo snížení výkupních cen zemědělských produktů o téměř 8 mld. Kč v téže roce. Použitím této kombinace řešení bylo zajištěno, že ceny nevzrostou o plnou výši záporné daně, a tedy spotřebitelé neponesou celkové náklady zvýšení cen [Kutil 1991: 21]. Obě tyto řešení byla nejdříve aplikována na potravinářské výrobky, u kterých DzO dosahovala fiskálně neudržitelných záporných hodnot, jmenovitě u mléka, hovězího a drůbežího masa. Výše zmíněným řešením se podařilo racionálně propojit cenu nákladů s cenou konečného výrobku. Výsledná cena výstupu přímo racionálně navazovala na ceny vstupů a práce potřebné ve výrobě.

Přes všechny úspěchy v racionálním propojení výsledných cen a cen vstupů v první vlně liberalizace cen se však nepodařilo sjednotit daňovou sazbu u potravinářského zboží. Nadále zůstávala rozdílná daňová sazba na různé zboží. Kupříkladu hovězí maso a mléko byly zatíženy 0% daňovou sazbou [Kutil 1991: 24] a 32% sazba byla použita u čokoládových výrobků [Kutil 1991: 25]. Princip nulového daňového zatížení určitých statků byl převzat po vzoru Velké Británie a Německa [Kutil 1991: 25].

Existují však i jiné názory, dle kterých se na nárůstu cen zboží nepodílela pouze samotná liberalizace trhu, ale i další ekonomické aspekty. Drábek uvádí jako příklad

¹⁸ Za předpokladu trvání SPK na stabilní cenové hladině.

¹⁹ Na základě osobních konzultací s panem profesorem Karlem Koubou tato rychlá šoková terapie zajistila snížení transakčních nákladů během procesu liberalizace cen.

vynucené úspory [Drábek, Janáček, Tůma 1993: 22]. Souvislost mezi nárůstem cen a institutem vynucených úspor je následující. Před rokem 1989 si lidé vytvářeli tzv. vynucené úspory definované výše. Po roce 1989, kdy se československý trh otevřel importu zboží ze zahraničí, měli lidé možnost tyto vynucené úspory proměnit za různé zboží na trhu a této nové možnosti využili. Drábek prezentuje poznatek o obecně zvýšeném sklonu ke spotřebě u československých obyvatel v dobách recese, nejistoty nebo v dobách, kdy byl ohlášen budoucí nedostatek zboží na trhu. Tento typ chování je v přesném opaku k chování spotřebitelů v tržní ekonomice. Byl pozůstatkem z dob před rokem 1989. Lidé se díky těmto nákupům předzásobili do budoucna a vypořádali se s nejistými vyhlídkami v budoucnu, stejně tak jako s očekávaným růstem skryté nebo otevřené inflace v dobách nedostatku zboží [Drábek, Janáček, Tůma 1993: 22]. Intenzivní zásobování statky ze strany spotřebitelů se podílelo dle Drábkových odhadů na 18,4 procentnímu nárůstu inflace v roce 1991 [Drábek, Janáček, Tůma 1993: 20]

2 Úvod do analýzy dat a metodologie práce

V části Úvod do analýzy dat a metodologie práce se zaměřím na statistickou analýzu problému komparace cen z let před rokem 1989 a dnes. Protože na datech z České republiky nebyla vytvořena akademická práce zabývající se obdobným problémem, musel jsem navrhnout relevantní testy, které měly za úkol zodpovědět hlavní otázku práce. Důvody, proč jsem zvolil jednotlivé testy uvedené níže, jsou uvedeny v sub-kapitolách osvětlujících daný test. Abych odpověděl na hlavní otázku své práce, zda se žilo levněji před rokem 1989, rozhodl jsem se použít následující sérii nástrojů na zpracování dat:

- i. Komparace očištěných cen z roku 2009 s cenami z roku 1984, 1988.
- ii. Studentův Dvou-výběrový test na data s cenami z let 1984, 1988 a 2009.
- iii. Přepočtení cen statků na mediánovou disponibilní mzdu z let 1984, 1988 a 2009.
- iv. Přepočtení cen statků na průměrnou disponibilní mzdu v hornictví z roku 1988 a mediánovou mzdu v téže odvětví ekonomiky za rok 2009.
- v. Přepočtení cen statků na průměrnou disponibilní mzdu z roku 1988 a průměrný starobní disponibilní důchod z roku 2009.
- vi. Přepočtení cen statků z roku 1988 a 2009 na cenu kávy ze stejných let.
- vii. Sestrojení spotřebních košů na základě průměrné spotřeby za rok 1988 a 2009 a jejich vzájemná komparace.

Jako zdroje dat jsem použil statistické ročenky z let 1985, 1989 a 2010 s údaji o průměrných mzdách, o spotřebitelských cenách statků a průměrných spotřebách potravin a energií z předešlých let. Důvodem pro volbu dvou zdrojů dat před rokem 1989 (z roku 1988 a 1984) je možnost porovnání výsledků testů aplikovaných na datech i z tzv. jiné pětiletky. K testování cen jsem využil statky, ve kterých se shodují všechny tři statistické ročenky. Celkový počet těchto statků je roven 56. V těchto 56 statcích je obsaženo 25 potravin, 9 druhů služeb, 2 druhy cigaret, 11 textilních výrobků, 4 elektrické spotřebiče a 5 dalších statků. Údaje ze Statické ročenky 2010 jsou volně dostupné na webových stránkách Českého statistického úřadu (ČSÚ). Data z ročenek z let 1985 a 1989 dostupné v tištěné podobě jsem převedl do digitální podoby a jsou uvedeny v sekci přílohy (přílohy č. 23 a 24). Při přepočtech na mediánové disponibilní mzdy jsem vycházel z údajů o cenách statků publikovaných ČSÚ v ročenkách z roku 1985, 1989 a 2010 s daty z předcházejících let.

2.1 Komparace očištěných cen z roku 2009 s cenami z roku 1984, 1988

Před samotným t-testováním cen je nutno očistit ceny z roku 2009 tak, abychom dostali ceny z roku 2009 na přibližně stejnou cenovou hladinu s rokem 1988, resp. 1984. Komparace očištěných cen (OC) s cenami z roku 1984, 1988 cen je první testem v mé práci, s jehož pomocí bude možno zodpovědět hlavní otázku práce, zda se dříve žilo levněji. Důvodem, proč jsem zvolil tento test, je snadná aplikace a vysoká vypovídací hodnota, protože ceny z roku 2009 budou transformovány na shodnou cenovou hladinu s roky 1984 a 1988 a následně porovnány, vždy ve dvojici cena i-tého statku z roku 1984, resp. 1988 a OC i-tého statku z roku 2009. Nevýhodou komparace je zaměření se pouze na OC a cenu z let před rokem 1989. Do srovnání nelze zahrnout kvalitativní stránky výrobků. Otázka kvalitativní stránky výrobků by se však velice obtížně kvantifikovala a zdroje dat by bylo velmi obtížné najít.

Za vhodné řešení otázky transformace (očištění) se nabízí v prvním kroku vypočítání dlouhodobé inflace (DI) mezi lety 1984, resp. 1988 až 2009 pomocí následujících vzorců:

$$\prod_{i=1984}^{2009} (1 + \text{inlace}_i) = \text{DI pro DI mezi roky 1984-2009}$$

$$\prod_{i=1988}^{2009} (1 + \text{inlace}_i) = \text{DI pro DI mezi roky 1988-2009}$$

Jedná se o součin součtů inflace zvětšených o 1 v jednotlivých letech mezi roky 1984, resp. 1988 až 2009. Touto metodou výpočtu jsem získal míru dlouhodobé inflace, která za použití výše uvedeného vzorce vyšla 4,91 (resp. 491 %) pro období 1988-2009 (příloha č. 1). Pro časový interval 1984-2009 jsem vypočetl hodnotu dlouhodobé inflace 5,03 resp. 5,42. Dvojí hodnota DI je způsobena použitím Drábkova intervalového odhadu míry růstu inflace. Drábek odhaduje roční růst inflace na spotřebitelském trhu mezi roky 1984-1988 intervalem 0,005-0,02 [Drábek, Janáček, Tůma 1993: 23]. Proto jsem pro výpočet použil počáteční a koncový bod intervalu. Pro odhad inflace 0,5 % ročně vyšla hodnota DI 5,03. Pro odhad inflace 2 % ročně vyšla DI 5,42. V druhém kroku za použití vypočítané dlouhodobé inflace budou očištěny ceny statků z roku 2009 tak, abych získal jejich přibližně vyjádření v cenové hladině roku 1988, resp. 1984. Očištění od inflačních vlivů se provede za použití následující vzorce:

$$P_{oi} = \frac{P_{1i}}{DI}$$

P_{0i} zastupuje OC i-tého statku od dlouhodobé inflace, P_{1i} reprezentuje cenu i-tého statku v roce 2009 uvedenou ve Statistické ročence z roku 2010. DI značí výše vypočítanou dlouhodobou inflaci. Výše zmíněnou metodikou budou očištěny ceny statků z roku 2009. Na základě očištění bude poté možno z pouhé komparace vyvodit závěr, zda se před rokem 1989 žilo levněji nebo ne.

2.2 Teorie k Studentovu Dvou-výběrovému testu

Studentův Dvou-výběrový test (t-test) zastupuje statistický testovací nástroj, s jehož pomocí bude na jisté hladině významnosti zodpovězena hlavní otázka této práce, zda se žilo skutečně levněji před rokem 1989. Důvodem, proč jsem zvolil tento test, je nesporná výhoda v jednoduché interpretaci výsledku. Nastávají pouze dvě možnosti výsledku, zamítnutí nebo nezamítnutí nulové hypotézy. Nulovou hypotézou bude většinou shodnost průměrných cen ve spotřebních koších, pokud nebude uvedeno jinak. I přes nespornou výhodu ve snadné interpretaci výsledků má t-test jeden významný předpoklad. Tímto předpokladem je asymptoticky normální rozdělení dat. Tato restrikce se jeví značně omezující v případě centrální tvorby cen. Je tedy otázkou, jak moc bude případná anormalita v rozdělení dat ovlivňovat výsledky t-testů. Na druhou stranu výhodou tohoto testu je nutná transformace dat tzv. očištění od inflace vzpomenutá v předchozí sub-kapitole.

S využitím t-testu lze s určitou předem zvolenou pravděpodobností α říci, zda se ceny statisticky signifikantně lišily, či nikoliv. T-test při shodných rozptylech použitý v práci má následující podobu (1):

$$\frac{\frac{1}{n} \sum_{i=1}^n X_i - \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n Y_i}{\sqrt{\sum_{i=1}^n (X_i - \bar{X})^2 + \sum_{i=1}^n (Y_i - \bar{Y})^2}} * \sqrt{n}$$

Tato testová statistika má Studentovo T-rozdělení $2n-2$ stupňů volnosti.

1. Výraz $\frac{1}{n} \sum_{i=1}^n X_i$ značí aritmetický průměr ze zvoleného spotřebního koše statků X o velikosti n statků.
2. Výraz $\frac{1}{n} \sum_{i=1}^n Y_i$ zastupuje aritmetický průměr ze zvoleného spotřebního koše statků Y o velikosti n statků.

3. Výraz $\sum_{i=1}^n (X_i - \bar{X})^2$ reprezentuje výběrový rozptyl prvního souboru (odhad rozptylu σ_1^2 z prvního spotřebního koše)
4. Výraz $\sum_{i=1}^n (Y_i - \bar{Y})^2$ zastupuje výběrový rozptyl druhého souboru (odhad rozptylu σ_2^2 z druhého spotřebního koše)
5. Výraz n značí velikost souboru, u kterého chceme provést testování. Zastupuje počet statků ve spotřebním koši.

Výše zmíněné střední hodnoty odhadneme přes aritmetický průměr v případě jednotkového spotřebního koše, nebo jako vážený průměr v případě spotřebního koše vytvořeného na základě spotřeby základních potravin za rok. Aritmetický a vážený průměr bude nestranným a nevychýleným odhadem středních hodnot, viz následující důkaz.

Střední hodnota $E(X)$ je statisticky definována následujícím způsobem: $E(X) = \sum_{i=1}^n x_i * p_i$, kde p_i značí pravděpodobnost veličiny x_i . Tuto pravděpodobnost lze nestranně odhadnout jako $\frac{1}{n}$, kde n značí počet x v souboru. Takto nestranně odhadnutá pravděpodobnost je pro všechny statky x_i shodná, proto ji lze vytknout před sumu a následně získat definici aritmetického průměru: $\frac{1}{n} \sum_{i=1}^n x_i$. U důkazu váženého průměru je myšlenka obdobná, pouze se jako odhad použije $\frac{m}{n}$, kde n značí velikost souboru a m značí jeho vážené zastoupení v tomto souboru. Oba tyto odhady jsou nestranné a nevychýlené.

T-test při shodných rozptylech má jeden významný předpoklad, který musí být splněn již před samotným testováním. Tímto předpokladem je $\sigma_1^2 = \sigma_2^2$ (shodnost rozptylů). Předpoklad shodnosti rozptylů bude nutno nejprve otestovat pomocí následující statistiky (2):

$$\frac{\sum_{i=1}^n (X_i - \bar{X})^2}{\sum_{i=1}^n (Y_i - \bar{Y})^2} \approx F(m, n)$$

$F(m, n)$ značí Fisher-Snedecorovo rozdělení o m a n stupních volnosti. Pokud na základě této testové statistiky neprokážeme různost rozptylů na zvolené hranici významnosti, lze použít výše zmíněný Dvou-výběrový Studentův test (1).

Jestliže se při testování shodnosti rozptylů podaří zamítnout nulovou hypotézu shodnosti rozptylů, je nutno použít následující statistický test (3):

$$\frac{\frac{1}{n} \sum_{i=1}^n X_i - \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n Y_i}{\sqrt{\left[\frac{\sum_{i=1}^m (Y - \bar{Y})^2}{m} + \frac{\sum_{i=1}^n (X - \bar{X})^2}{n} \right]}}$$

Tento vzorec po úpravě pro potřeby práce (porovnáváme dva shodně velké soubory), vychází zcela stejně jako výše zmíněná statistika (1) použitá při shodnosti rozptylů. Rozdíl je však v počtu stupňů volnosti Studentova rozdělení, se kterým budeme testovou statistiku poměřovat. Tento počet stupňů volnosti k je přibližně definován (4) :

$$k = \frac{\left[\frac{\sum_{i=1}^n (X_i - \bar{X})^2 + \sum_{i=1}^n (Y_i - \bar{Y})^2}{n} \right]^2}{\frac{1}{n-1} * \left[\frac{\sum_{i=1}^n (X_i - \bar{X})^2}{n} \right]^2 + \frac{1}{n-1} * \left[\frac{\sum_{i=1}^n (Y_i - \bar{Y})^2}{n} \right]^2}$$

Poté na základě výsledku testové statistiky a kvantilu t-rozdělení budeme schopni říci, zda ceny byly shodné v roce 1984, 1988 s OC z roku 2009, či nikoliv.

Problematickou částí t-testu je správně zvolený spotřební koš, ze kterého bude vypočítána průměrná cena. K řešení se nabízejí tři varianty:

1. Použít spotřebu na jednoho obyvatele z roku 1988, která byla publikována ve Statistické ročence 1989, resp. 1985
2. Použít spotřebu na jednoho obyvatele z roku 2009, která byla publikována ve Statistické ročence 2010.
3. Celý spotřební koš by tvořily statky, ve kterých se obě ročenky shodují. Každý statek by měl předem definovanou váhu 1. Průměr cen tohoto spotřebního koše by byl čistý aritmetický průměr cen.

Ke statistickému testování jsem se rozhodl použít první a třetí metodu. Druhá metoda v sobě skýtá následující problém. Průměrná spotřeba na jednoho obyvatele v roce 2009 se samozřejmě liší od průměrné spotřeby v roce 1988. Zejména se jedná o statky, které v té době nebyly dostupné na trhu, například jižní ovoce. Proto jsem se přiklonil k použití spotřebního koše o velikosti a poměru odpovídajícímu průměrné spotřebě potravin na 1 obyvatele z roku 1988. Tento statistický soubor by se však týkal pouze potravin, proto jsem se dále rozhodl použít statistický soubor, ve kterém budou všechny statky zastoupeny jednotkově, tedy i elektronika, textilní zboží aj.

2.3 *Přepočet cen na průměrnou měsíční disponibilní mzdu z let 1984, 1988 a mediánovou měsíční disponibilní mzdu z roku 2009*

Pro přepočet cen na průměrnou měsíční disponibilní mzdu z roku 1984, 1988 a mediánovou měsíční disponibilní mzdu z roku 2009 jsem se rozhodl, protože v českém tisku proběhlo několik pokusů o přepočet cen potravin na průměrnou mzdu z let 1988 a 2009. Kupříkladu v časopisu Týden byl proveden přepočet cen vybraných potravin z jara roku 1989 na průměrnou mzdu [Motýl 2009]. Nevýhodou použití průměrné mzdy při přepočtu je signifikantní změna distribuce mezd s odstupem více jak 20 let. Před rokem 1989 bylo rozdělení mezd značně rovnoměrnější oproti dnešní situaci. Na základě vyšší diference mezd má průměrná mzda z roku 2009 větší směrodatnou odchylku, což se negativně projeví na výsledcích testu (ve smyslu nižší vypovídací hodnoty výsledku testu). Další důvody, proč jsem se rozhodl pro tento test, jsou následující. Za použití mediánové mzdy z roku 2009 bude mít přepočet pravděpodobně nejvyšší vypovídací hodnotu ze všech mnou aplikovaných testů. Mediánová mzda mnohem lépe vypovídá o mzdové situaci v ekonomice než průměrná mzda. Navíc přepočet cen nevaluje žádné restriktce na data, jako v případě t-testů. Údaje o mediánové mzdě v podnikatelské sféře jsem čerpal z průzkumu společnosti Trexima, která vypočetla mediánovou měsíční mzdu 21 700 Kč za měsíc [Trexima 2010].

Přepočet založený na průměrné měsíční disponibilní mzdě (PMDM) před rokem 1989 a mediánové měsíční disponibilní mzdě (MMDM) z roku 2009 zodpoví otázku, zda ceny byly skutečně nižší před rokem 1989. PMDM a MMDM jsou pro potřeby této práce definovány následovně.

PMDM se skládá ze čtyř složek:

1. Průměrný plat z roku 1984 a 1988 publikovaný ve statistické ročence 1985, 1989.
2. Sociální dávky vyplacené státem- zejména se jedná o přídavky na děti.
3. Daňové zatížení uvalené státem na mzdy- daň z příjmu.
4. Platba nájemného a platby spojené s bydlením.

MMDM se skládá taktéž ze čtyř složek:

1. Měsíční mediánová mzda v podnikatelské sféře za rok 2009 publikovaná v průzkumu společnosti Trexima.
2. Sociální dávky vyplacené státem- zejména se jedná o přídavky na děti.

3. Daňové zatížení z roku 2009 uvalené státem na mzdy- daň z příjmu.
4. Platba nájemného a platby spojené s bydlením z roku 2009.

Příčemž PMDM a MMDM budou mít následující podobu:

$$PMDM = PM + SD - T * PM - PN$$

$$MMDM_{2009} = MM + SD - T * PM - PN$$

PM zastupuje průměrný plat v daném roce (1984 a 1988), *MM* značí mediánovou mzdu z roku 2009, *SD* reprezentuje sociální dávky (přídavky na děti), výraz *T*PM* stojí za odvod na dani ze mzdy, *T* značí daňovou sazbu a *PN* zastupuje průměrné měsíční ceny nájemného a ceny energií a vody v určitém roce publikované ve statistických ročenkách. Takto transformované mzdy budou mít vyšší vypovídací hodnotu, jelikož přídavky na děti tvořili před rokem 1989 v poměru k platu signifikantní složku a daňové zatížení obyvatel bylo v průměru o něco nižší, než je tomu dnes. Navíc samotné použití mediánové mzdy je nespornou výhodou této metody.

Ceny nájmu a energií jsou v dnešní době velmi diskutovaná složka. Po roce 1989 došlo k významnému zvýšení cen v oblasti bydlení a energií. Proto bude vhodné odečíst tyto výdaje, aby získaná mzda měla opravdu disponibilní charakter. MMDM a PMDM vypočtené výše zmíněným způsobem budou nejvhodnějšími bázemi pro přepočet cen.

Důvod, proč do výpočtu PMDM a MMDM byly zahrnuty přídavky na děti a daňové zatížení daní ze mzdy, je následující. Situace v případě přídavků na děti byla před rokem 1989 podstatně jiná, než je dnes. Bělina uvádí podmínky, při nichž je možno pobírat přídavky na děti před rokem 1989 [Bělina Miroslav, 1986: 120]:

1. Odpracovat v zaměstnání předepsaný pracovní úvazek.
2. Odpracovat zákonem stanovenou měsíční pracovní dobu.
3. Mít nezaopatřené děti, které splňují zákonem stanovené podmínky.

Tyto podmínky splňovala většina pracujících obyvatel, která měla děti. Na základě údajů uvedených ve statistických tabulkách jsem vypočetl průměrnou měsíční výši přídavků na děti. Celkově se za rok 1988 vydalo 17,1 mld. Kčs jako finanční pomoc rodinám v podobě přídavků na děti, resp. 16,4 mld. Kčs za rok 1984 [Federální statistický úřad 1989], [Federální statistický úřad 1985]. Počet pracujících v roce 1988 dosáhl přibližně 7,8 miliónu, 7,5 miliónu za rok 1984 [Federální statistický úřad 1989], [Federální statistický úřad 1985]. Průměrně tedy příspěvek na děti v roce 1988 činil:

$\frac{17,1 \cdot 10^9}{12 \cdot 7,8 \cdot 10^6} = 182,7$ Kčs za měsíc, 182,2 Kč za rok 1984. Přestože se situace v oblasti přídavků na děti změnila, rozhodl jsem se zachovat obdobnou metodiku použitou výše pro výpočet průměrných přídavků na dítě v roce 2009. V roce 2009 bylo vyplaceno 4,7 mld. Kč v rámci přídavků na děti [Český statistický úřad 2010], což je měsíčně 0,392 mld. Kč. Počet obyvatel ve věkové skupině 0-26 let, které se přídávky na děti mohou týkat, je 1,977 mil. [Český statistický úřad 2010]. Průměrně tedy bylo měsíčně vyplaceno $\frac{0,392 \cdot 10^9}{1,977 \cdot 10^6} = 198$ Kč na jedno dítě. Počet pracujících byl v roce 2009 přibližně roven 4,92 miliónu osob [Český statistický úřad 2010]. V průměru na jednoho pracujícího připadalo v roce 2009 $\frac{1,977}{4,92} = 0,4$ dítěte. Tedy jeden pracující pobíral v průměru měsíčně 79,2 Kč v rámci přídavků na děti. Tato hodnota je natolik nízká, že jsem se jí rozhodl vypustit a dále počítat bez ní.

Pokud se zaměříme na zdanění příjmů fyzických osob před rokem 1989, vycházím z údajů o daních zpracovaných Večerníkem. Večerník uvádí decilové rozdělení míry zdanění příjmů fyzických osob v roce 1988 [Večerník Jiří, 2006:7]. Nejvhodnější bude použití 5. decilu, který odpovídá mediánovému daňovému zatížení a bude mít nejvyšší vypovídací hodnotu o situaci zdanění příjmů fyzických osob před rokem 1989, resp. v roce 1988 a 1984. Hodnota 5. decilu daňového zatížení v roce 1988 je rovna 14,3 % [Večerník Jiří, 2006:7] oproti 15 % dani z příjmu fyzických osob v roce 2009. [Zákon č. 2/2009 Sb.]

Výpočet cen spojených s bydlením probíhal na základě údajů ze Statistické ročenky z roku 1985, 1989 a 2010. Průměrné nájemné za měsíc v roce 1984 a 1988 činilo shodně 358 Kč [Federální statistický úřad 1989], [Federální statistický úřad 1985]. V roce 2009 dosahovalo nájemné průměrně 1575,43 Kč [Český statistický úřad 2010]. Významnou položkou v cenách spojených s bydlením jsou platby za vodu. Na základě průměrné spotřeby vody na 1 obyvatele za měsíc rovné 4260 litrů za rok 2009 [Český statistický úřad 2010] a průměrné ceně m^3 vody 59,76 Kč [Český statistický úřad 2010] průměrný poplatek za stočné za měsíc na osobu činí 254,57 Kč. V komparaci cena vody před rokem 1989 tvořila zcela zanedbatelnou položku při celkové výši nájemného, proto není nutné ji započítávat. Měsíční platby za elektřinu jsem do výpočtu zahrnul na základě dat z ČSÚ. Za použití průměrné spotřeby elektřiny na domácnost a průměrného počtu osob v domácnosti jsem vypočetl průměrnou platbu za elektřinu na člena domácnosti ve výši 576,5 Kč za měsíc v roce 2009 [Český

statistický úřad 2010]. Pro rok 1988 vyšla hodnota 35 Kč za měsíc, pro rok 1984 31,4 Kč měsíčně.

Přepočítání cen statků z roku 1988 bude probíhat dle následujícího vzorce:

$$P_i^{1988} = \frac{p_i^{1988}}{PMDM_{1988}}$$

p_i^{1988} značí cenu i -tého statku, $PMDM_{1988}$ zastupuje průměrnou měsíční disponibilní mzdu za rok 1988 a P_i^{1988} reprezentuje přepočtenou cenu. Tento vzorec bude použit i při přepočtu cen z roku 1984. Pro rok 2009 bude PMDM nahrazena MMDM ve jmenovateli.

S použitím výše zmíněného přepočtu bude možné odhalit, zda se dříve skutečně žilo levněji. Na základě použití přepočtu na PMDM a MMDM z roku 2009 odpadnou diskutabilní problémy typu ceny nájemného, vody, otázka přídatků na děti a daňové zatížení obyvatelstva daní ze mzdy.

2.4 Přepočítání cen na průměrné a mediánové disponibilní mzdy v hornictví v roce 1988 a 2009

Hornictví bylo před rokem 1989 odvětvím ekonomiky, kde pracující pobírali nadprůměrnou mzdu. Průměrná mzda v hornictví v roce 1988 dosahovala téměř 1,5 násobku průměrné mzdy v celé ekonomice, resp. průměrná mzda v hornictví byla v roce 1988 4789 Kčs, což je 155 % průměrné mzdy v roce 1988 v celé ekonomice ČSSR. Na jedné straně byla mzda v hornictví vysoká z důvodu nebezpečnosti povolání, na straně druhé vládnoucí režim před rokem 1989 z určitých ideologických důvodů upřednostňoval hornictví před ostatními odvětvími. Proto se nabízí otázka, jak se změnila situace lidí pracujících ve výše zmíněném odvětví. Zda se lidem pracujícím v hornictví žilo levněji před rokem 1989 než v roce 2009. Navíc nespornou výhodou přepočtu cen se zaměřením na hornictví je fakt, že pro přepočítání cen byla nalezena data o mediánové mzdě v hornictví z roku 2009 na základě průzkumu společnosti Trexima s.r.o. z roku 2009. Za použití hodnoty průměrné mzdy v hornictví ze statistické ročenky 1989 jsem vypočetl $PMDM_{1988}=3928$ Kčs. Mediánová měsíční disponibilní mzda v hornictví za rok 2009 ($MMDMH_{2009}$) vyšla 25173,6 Kč. Pro výpočet jsem použil shodnou metodiku jako v případě PMDM, resp. MMDM.

Testování bude probíhat obdobně jako v předchozím testu s PMDM. Nejdříve bude vypočítána PMDM za rok 1988 a pro rok 2009 bude vypočítána mediánová měsíční disponibilní mzda v hornictví ($MMDMH$). Na základě těchto dvou údajů budou

poté ceny z roku 1988 a 2009 přepočteny jako poměr k PMDM a MMDMH a bude provedeno porovnání. Na základě této komparace bude možno vyvodit závěr, zda se dříve skutečně žilo levněji nebo nikoliv.

2.5 Přepočet cen na průměrnou disponibilní mzdu z roku 1988 a průměrný starobní disponibilní důchod z roku 2009.

Tento test vychází z předpokladu, že lidé, kteří mohou nostalgicky vzpomínat na dobu před rokem 1989, pravděpodobně byli v letech před rokem 1989 ekonomicky aktivní a dnes s odstupem více jak 20 let jsou ve starobním důchodu. Jejich finanční situace se tedy změnila. Nevýhodou tohoto testu je úzká specializace na určitou skupinu obyvatel. Výsledek testu tudíž nebude možno generalizovat na celou společnost. Tento test jsem zvolil, protože je velmi pravděpodobné, že tento test zaměří skupinu obyvatel, ve které se můžou vyskytovat vzpomínky na levnější žití před rokem 1989. Metodologie testu je zcela shodná s předchozími přepočty cen na PMDM. Na základě provedení přepočtu na PMDM z roku 1988 a průměrný měsíční disponibilní důchod (PMDD) budu schopen zodpovědět otázku, zda se žilo před rokem 1989 skutečně levněji pro výše specifikovanou skupinu obyvatel. PMDD se skládá z průměrné výše starobního důchodu, od kterého jsou odečteny náklady na bydlení (nájem a cena za vodné). Výhodou PMDD je opět jeho vyšší vypovídací hodnota oproti čistému průměrnému starobnímu důchodu, protože výše zmíněným očištěním získáme tzv. disponibilní důchod (finance, které zůstanou člověku po zaplacení fixních poplatků).

2.6 Přepočet cen statků z roku 1988, 2009 na cenu kávy

Přepočet cen statků z roku 1988 a 2009 na cenu kávy ze stejných let doplňuje sérii předchozích přepočtů cen. V předchozích přepočtech se za bázi přepočtů brali různě upravené průměrné a mediánové mzdy, proto se dále nabízí přepočtení cen na vhodné nestranné numeraire, které nebude zatíženo mzdovou problematikou. Za numeraire byla zvolena káva, protože její cena nebyla před rokem 1989 subvencována ze strany státu (subvencování by snižovalo vypovídací hodnotu výsledků přepočtu) a importovala se ze zemí mimo RVHP. Proto bude káva nejlepším nestranným, subvencováním nezatíženým, numerialem pro přepočet cen. Vyjádření cen ostatních statků v ceně kávy za rok 1988 a 2009 pomůže zodpovědět otázku, zda se dříve žilo levněji.

2.7 Otázka spotřebních košů

Výše zmíněné t-testy používají za váhy v koších buď jednotkové zastoupení, nebo průměrnou spotřebu potravin z roku 1988, resp. 1984. Nevýhodou těchto vah je fakt, že nezachycují změnu v preferencích spotřebitelů s odstupem více jak 20 let. Po roce 1989 se z pohledu spotřebitele velmi změnila jeho možnost v oblasti nákupu zboží. V podobné míře se měnily i ceny statků na základě otevření se ekonomiky importu ze zemí mimo bývalého seskupení RVHP a na základě liberalizace cenového mechanismu. Otevřením ekonomiky došlo k určitým změnám v spotřebitelových preferencích, ve spotřebě. Tuto změnu je možno ukázat na základě rozdílné spotřeby nejenom potravin v roce 2008 a 1988. Rok 2008 je volen záměrně, protože data o průměrné spotřebě potravin za rok na jednoho obyvatele za rok 2009 nejsou prozatím k dispozici. Proto jsem se rozhodl vypočítat, jak se změnila finance, které spotřebitel vydá za nákup preferovaných potravin. Tento test je založen na různých průměrných ročních spotřebách (PRS) potravin z roku 1988 a 2008 (publikovaných ve statistických ročenkách z roku 1990 a 2010) přepočtených k mediánovým ročním disponibilním mzdám (MRDM) za rok 2008 a k průměrné roční disponibilní mzdě za rok 1988 (PRDM). Data o mediánové mzdě za rok 2008 jsem čerpal z průzkumu společnosti Trexima [Trexima 2008], průměrná mzda je vzata ze statistické ročenky 1989. Data z roku 1984 jsou v testu vynechána, protože ve výše zmíněných testech se ukázalo, že výsledky na datech z roku 1984 jsou téměř shodné s daty z roku 1988. Proces vytvoření disponibilní mzdy je shodný jako v kapitole 2.3. Roční periodu jsem zvolil, protože spotřeba potravin v průběhu roku není konstantní, ale mění se. Kupříkladu některé potraviny (ovoce) jsou jinak spotřebovávány v zimních měsících než v letních. Použitím roční spotřeby se vyhnou problematice průměrování spotřeby na měsíce.

Hlavní myšlenkou testu je sestavit spotřební koš na základě průměrné spotřeby potravin za rok 1988 a 2008. Celková cena koše bude následně přepočítána jako poměr k dvanáctinásobku $PMDM_{1988}$ a $MMDM_{2008}$. Nespornou výhodou přepočtu spotřebních košů je fakt, že zaznamenávají změny preferencí spotřebitelů na základě měření PRS potravin za rok 1988 a 2008.

Na základě dat z průzkumu společnosti Trexima jsem vypočítal $MMDM_{2008}=16192,35$ Kč. Vynásobením 12 získáme $MRDM_{2008}=194308,2$ Kč.

V případě výpočtu $PRDM_{1988}$ jsem využil již dříve vypočtenou hodnotu PMDM a došel k hodnotě $PRDM_{1988}=29622$ Kčs.

2.8 Data

Během výpočtů PMDM za roky 1984, 1989, MMDM za rok 2009, PMDM v hornictví za rok 1988 a MMDMH za rok 2009 v předchozích částech jsem používal data ze statistických ročenek z let 1985, 1989 a 2010 a průzkumu společnosti Trexima. Následující tabulka uvádí všechna tato data, jejich hodnoty, za jaký časový interval byla měřena a zdroj těchto dat. Pod tabulkou jsou uvedeny krátké komentáře k jednotlivým veličinám.

Tabulka 1

Název veličiny	Hodnota	Jednotka	časový interval	Zdroj
Mediánová mzda 2009	21700	Kč	měsíc	Trexima
Mediánová mzda 2008	21881	Kč	měsíc	Trexima
Průměrná mzda 1988	3070	Kčs	měsíc	FSÚ-R1989
Průměrná mzda 1984	2837	Kčs	měsíc	FSÚ-R1985
Mediánová mzda 2009 hornictví	31769	Kč	měsíc	Trexima
Průměrná mzda 1988 hornictví	4789	Kčs	měsíc	FSÚ-R1989
Objem přídavků na děti 1984	16,4	mld. Kčs	rok	FSÚ-R1985
Objem přídavků na děti 1988	17,1	mld. Kčs	rok	FSÚ-R1989
Objem přídavků na děti 2009	4,7	mld. Kč	rok	ČSÚ-R2010
Průměrná cena nájemného 1984	358	Kčs	měsíc	FSÚ-R1985
Průměrná cena nájemného 1988	358	Kčs	měsíc	FSÚ-R1989
Průměrná cena nájemného 2009	1575,43	Kč	měsíc	ČSÚ-R2010
Průměrná platba za elektřinu 2009 na domácnost	1153	Kč	měsíc	ČSÚ-R2010
Průměrná spotřeba vody na obyvatele 2009	4260	l	měsíc	ČSÚ-R2010
Mediánová daň z příjmu 1984, 1988	14,3	%	měsíc	Večerník
Daň z příjmu 2009	15	%	měsíc	2/2009 Sb.
Průměrná výše přídavků na děti 1984	182,2	Kčs	měsíc	FSÚ-R1985
Průměrná výše přídavků na děti 1988	182,7	Kčs	měsíc	FSÚ-R1989
Průměrná výše přídavků na děti 2009	79,2	Kč	měsíc	ČSÚ-R2010
Počet pracujících 1984	7,5	mil. osob	rok	FSÚ-R1985
Počet pracujících 1988	7,8	mil. osob	rok	FSÚ-R1989
Počet pracujících 2009	4,92	mil. osob	rok	ČSÚ-R2010
Průměrná cena vody	59,76	Kč/m ³	rok	ČSÚ-R2010

FSÚ značí Federální statistický úřad.

ČSÚ značí Český statistický úřad.

R1985, R1989 a R2010 zastupují statistické ročenky z jednotlivých let.

1. *Mediánová mzda* má mnohem vyšší vypovídací hodnotu o mzdové situaci než průměrná mzda. Mediánová mzda na rozdíl od průměrné mzdy není zatížena vychylováním velmi vysokými hodnotami pozorování (je robustnější oproti těmto pozorováním). Použití mediánové mzdy zvýší věrohodnost přepočtu na základě vyšší robustnosti.
2. *Průměrná mzda* před rokem 1989 se bude pravděpodobně velmi blížit mediánové, protože distribuce mezd byla menší před rokem 1989. Tudíž nebude tolik zatížena problematikou průměrování.
3. *Mediánová a průměrná mzda 2009 v hornictví viz mediánová mzda a průměrná mzda.* Navíc hornictví je všeobecně bráno jako odvětví, které se podstatně změnilo po roce 1989 včetně mzdových podmínek. Proto bude zajímavé zaměřit se na toto odvětví a prozkoumat, zda se horníkům žilo levněji před rokem 1989.
4. *Objem příspěvků na děti* zastupuje objem státem vyplacených financí za roky 1984, 1988 a 2009. Tato hodnota je využita při výpočtu průměrné výše příspěvků na děti na jednoho pracujícího.
5. *Ceny nájemného* jsem zahrnul do propočtu PMDM, aby vypočtená mzda měla opravdu disponibilní charakter. Vycházel jsem z údajů publikovaných FSÚ resp. ČSÚ o výši průměrného nájemného v celé ČR. Navíc situace v oblasti nájemného se výrazně změnila po roce 1989, proto bude vhodné očistit mediánovou mzdu o tuto složku. Bohužel v tomto bodu se nebudu moci vyhnout problematice průměrování, protože je uváděna průměrná hodnota za celou ČR.
6. *Ceny energií.* Podobně jako u nájemného se situace v oblasti platby energií signifikantně změnila, ceny elektřiny se velmi zvýšily po roce 1989. Proto bude vhodné odečíst průměrné měsíční platby za rok 2009 za elektřinu, abych získal MMDM s opravdu disponibilním charakterem.
7. *Průměrná spotřeba vody na obyvatele* z roku 2009 udává, kolik v průměru spotřeboval jeden obyvateľ ČR litrů vody. Hodnota byla převzata z ČSÚ. Do výpočtu MMDM jsem se ji rozhodl zahrnout, protože situace v oblasti plateb za vodu se signifikantně změnila. Po vynásobení průměrnou cenou za litr vody, získáme hodnotu, kterou odečteme od mediánové mzdy z roku 2009, abychom zvýšili disponibilní charakter MMDM.
8. *Daň z příjmu* byla před rokem 1989 nižší, proto opět bude vhodné brát v potaz toto specifikum a počítat s ním ve výpočtu PMDM za roky 1984 a 1989.
9. *Daň z příjmu fyzických osob* v roce 2009 činila 15 %. Je tedy nepatrně vyšší než před rokem 1989. Přesto bude vhodné zakomponovat daň z příjmu do výpočtu MMDM, aby MMDM mělo skutečně disponibilní charakter.

10. *Přídavky na děti* tvořily před rokem 1989 signifikantní část příjmů. Proto jsem se rozhodl ji zahrnout do výpočtu PMDM, abych získal opravdu disponibilní mzdu. Pro rok 2009 se na základě výpočtu průměrných přídavků na děti ukázalo, že hodnota je nesignifikantní v poměru k mediánovému platu, proto jsem ji vypustil.
11. *Počet pracujících* zastupuje počet obyvatel, kteří byli vedeni jako zaměstnaní za dané roky. Hodnota je využita při výpočtu výše zmíněných průměrných přídavků na děti.
12. *Průměrná cena vody* udává, kolik průměrně zaplatil spotřebitel za 1 m³. Tato hodnota je využita při výpočtu, kolik v průměru zaplatil spotřebitel za vodu celkem.

3 Výsledky testů

3.1 Komparace cen 1988 a očištěných cen 2009

Jak již bylo napsáno v části Teorie k Studentovu Dvou-výběrovému testu, nutností pro t-test je transformace cen z roku 2009 na přibližně stejnou hladinu s rokem 1988. Již na základě OC pomocí výše zmíněné metodiky a za pomoci vypočtené $DI=4,91$ je možné vyvodit určité závěry ohledně cen v roce 1988 a 2009. Tabulka s transformací cen je uvedena v sekci přílohy (příloha č. 2). Použitím pouhé komparace OC a cen z roku 1988 lze vidět následující.

Ceny potravin byly v průměru o více jak 50 % vyšší (57 %) v roce 1988 než v roce 2009. Z 25 sledovaných potravin (vyjma alkoholických nápojů) byla OC nižší u 20 potravin. Zcela markantní rozdíly jsou u potravin: šunka uzená, dušená, kde cena z roku 1988 je více jak 4 násobkem OC z roku 2009. Podobně vysoký rozdíl je u stolního oleje. U stolního oleje je poměr mezi cenou z roku 1988 a OC z roku 2009 3,01. Z tohoto poměru vyplývá, že olej byl dle srovnání třikrát dražší v roce 1988 než v roce 2009. Situace u potravin je zvláště zajímavá z důvodu existence záporné daně z obratu, které byla věnována sub-kapitola Problematika záporné daně z obratu. I přes aktivní státní subvence na cenu potravin se nepodařilo prokázat, že by ceny z roku 1988 byly nižší. Dle mého názoru se na tomto závěru podílí zejména dnešní častý dovoz potravin a zemědělských produktů, zejména ze zemí EU. Ceny zemědělských produktů jsou díky programu Evropské unie CAP (Common agriculture policy) dotovány a jejich cena je tedy nižší. Pro podporu mého názoru o importu potravin uvádím číselné vyjádření dovozů zemědělských vybraných potravin ze zemí EU. Dle Statistické ročenky 2010 byly do ČR v roce 2009 importovány:

1. zelenina ve výši 850 tis. tun, což je téměř 6x více než bylo vyprodukováno v ČR.
2. vepřové maso ve výši 180 tis. tun, což představuje 63 % domácí produkce vepřového masa.

U 5 potravin se nepodařilo prokázat, že jejich dnešní OC je nižší než v roce 1988. Jmenovitě to jsou: brambory pozdní, hovězí přední maso s kostí, filé z tresky mražené, mléko s tučností 3,5 % a sýr typu Eidamská cihla. U hovězího masa předního s kostí, mléka a sýru se OC téměř rovnaly ceně z roku 1988. V případě brambor na základě porovnání vyšla cena o 10 % nižší než OC.

Zajímavá situace nastává u cigaret. U obou sledovaných typů cigaret²⁰ je cena z roku 1988 nižší než OC. U cigaret typu Start je však tento rozdíl zcela markantní. Jejich cena z roku 1988 je třetinou OC. U cigaret typu Sparta jsou ceny téměř shodné. Rozdíl je přibližně 2 %, což představuje 0,26 Koruny.

U nepotravinářského zboží a služeb je situace odlišná. Obecně lze říci, že ceny nepotravinářského zboží byly v průměru vyšší v roce 1988. V případě služeb je tomu naopak, OC jsou v průměru vyšší než ceny z roku 1988. Tento rozdíl lze vysvětlit na základě nejenom pouhé tvorby cen SPK, ale taktéž plánování mezd nejenom v oblasti služeb ze strany SPK. Průměrná mzda dle Statistické ročenky z roku 1989 v odvětví služeb byla 2495 Kčs, což představuje necelých 81 % průměrné mzdy za rok 1988. Mzdy a stejně tak i ceny ve službách byly projektovány záměrně nižší. SPK si mohla tuto politiku bez větších problémů dovolit, jelikož zaměstnanost ve službách byla před rokem 1989 podstatně nižší, než je dnes. Pro srovnání- dnes je zaměstnanost v sektoru služeb 58,2 % ze všech pracujících, v roce 1988 to bylo 21,8 %. Výpočet vychází z dat Statistických ročenek 1989 a 2010. Pokud se zaměříme na kategorii textilního zboží publikovanou v tabulkách a porovnáme ceny statků spadajících do této kategorie, dospějeme k následujícím závěrům. V oblasti pánského, dámského a dětského oblečení byly ceny v roce 1988 v průměru o 52 % vyšší než OC. Tato skutečnost je dle mého názoru způsobena nynějšími levnými dovozy textilu ze zemí jihovýchodní Asie a Číny.

Problematickou skupinu na komparaci tvoří elektronika z důvodu signifikantního technologického pokroku. Největší difference mezi cenami je u televizního přijímače barevného, kde poměr ceny z roku 1988 a OC dosahuje 478 %. Dle mého názoru je tato cenová propast způsobena markantním technologickým pokrokem v oblasti elektroniky během posledních dvaceti let. Tento technologický pokrok ve výrobě pomohl snížit cenu nejenom televizorů, ale i dalších elektrických spotřebičů. Nutno podotknout, že na snížení cen se taktéž podílela diverzifikace výroby nejen elektroniky do různých částí světa a následný import do ČR.

Samostatnou skupinou v porovnání jsou alkoholické nápoje. U všech třech sledovaných statků, jmenovitě pivo lahvé 10 %, rum 40 % a bílé víno, je OC nižší než v roce 1988. Zejména signifikantní je situace u rumu 40 %, kde je poměr mezi cenami 240 %, resp. OC z roku 2009 je 41,03 Kč a cena z roku 1988 je 100 Kčs.

²⁰ Cigarety značky Start a Sparta. Ve Statistické ročence 2010 se neuvádějí cigarety značky Start, ale značky Petra. Cenový rozdíl mezi těmito dvěma značkami po očištění je však minimální. Proto jsem zvolil možnost záměny těchto dvou značek.

Podobně vysoká diference mezi cenami je taktéž u vína. Cena z roku 1988 je 2,4 násobkem OC z roku 2009. Posledním sledovaným alkoholickým nápojem publikovaným v tabulkách je pivo 10 %. I u tohoto statku je cena nižší dnes po očištění. Rozdíl již však není tak markantní jako u dvou výše zmíněných alkoholických nápojů, jedná se o rozdíl 35 % mezi cenami, resp. cena z roku 1988 je 2,5 Kčs a OC z roku 2009 je 1,85 Kč.

Pouhou komparací se nepodařilo podpořit společensky rozšířený názor o nižších cenách před rokem 1989. Svou roli na nižších cenách statků v roce 2009 sehrál bezesporu významný mezinárodní obchod, který na základě ricardovské teorie komparativní výhody vždy zvyšuje užitek zapojených států. Snížení cen taktéž pomohla demonopolizace velké části ekonomiky po roce 1989. Hlavně se však podařilo prokázat, že i přes aktivní státní subvencování potravin (vysvětlené v části Problematika záporné daně z obrátu) nebyly ceny potravin nižší, ale naopak vyšší v porovnání s OC z roku 2009.

3.2 Komparace cen 1984 a očištěných cen 2009

Během samotné komparace se zaměřím na komentování výsledků při 0,5% míře růstu inflace během let 1984-1988. Pokud se prokáže nižší cena u jednotlivých statků při 0,5% inflaci, pak tento výsledek implikuje taktéž nižší cenu při 2% inflaci. Opačná implikace však nemusí platit. Sledovaný spotřební soubor se skládá z 54 statků, zastoupení je vytvořeno na shodnosti statků ve statistických ročenkách z roku 1985 a 2010. Kompletní tabulka komparace bude uvedena v přílohách (příloha č. 3).

Z 28 sledovaných potravin se na základě porovnání ceny z roku 1984 a očištěné ceny podařilo prokázat nižší nebo shodnou cenu pouze u 3 statků. Jmenovitě to jsou: brambory, filé z tresky a hovězí maso přední s kostí. U všech jmenovaných statků však není diference nijak signifikantní. U brambor a filé je dnešní očištěná cena na 110 % ceny z roku 1984 a u hovězího masa je cena shodná. Při použití 2% odhadu míry inflace jediná potravina, jejíž cena byla nižší, jsou brambory. Na druhé straně na základě porovnání existují statky, jejichž dnešní očištěná cena je 20 %, 30 % nebo 50 % ceny z roku 1984. Těmito statky jsou:

1. Mouka pšeničná hrubá, jejíž očištěná cena je přibližně na 48 % ceny z roku 1984.
2. Cena šunky dušené je po očištění přibližně na $\frac{1}{4}$ ceny z roku 1984.

3. Dnešní očištěná cena oleje je na 31 % ceny z roku 1984.
4. Cena oleje je velmi podobná situaci v případě čokolády, kde dnešní očištěná cena je na $\frac{1}{3}$ ceny z roku 1984.
5. U alkoholických výrobků (rum 40%, bílé víno) je cena po očištění 4x levnější než v roce 1984.

Pokud se zaměříme na statky, které nepatří do kategorie potravin, na základě komparace lze zjistit následující. Zcela výjimečnou skupinou pro porovnání jsou služby, objevuje se zde podobná situace jako v porovnání cen z roku 1988 a očištěných cen z roku 2009. Ceny služeb jsou v průměru o 40 % nižší v porovnání s očištěnými cenami z roku 2009. Možným důvodem pro tuto nižší cenu je stejná argumentace jako v sub-kapitole 3.2. Z celkových 6 sledovaných služeb se na základě porovnání při 0,5% růstu inflace podařilo prokázat nižší cenu z roku 1984 u všech 6. Jmenovitě těmito službami jsou: jízdenka na autobus (10km), poštovné za dopis, televizní poplatek stříhání vlasů, vstupenka do divadla, cena dvojlůžkového pokoje v hotelu, Největší rozdíl mezi cenami se podařilo prokázat u poslední jmenované služby, kde cena z roku 1984 a očištěná cena z roku 2009 dosahují poměru 0,2. Při použití 2% míry inflace p.a. se situace poněkud mění. U dvou služeb (jízdne a televizní poplatek) je cena z roku 1984 jen o něco málo vyšší než očištěná cena z roku 2009. V případě jízdenky na autobus je to o 3 %, u televizního poplatku pouze o 0,4 %.

U textilního zboží a elektroniky se nepodařilo najít ani jeden statek, jehož dnešní očištěná cena by byla v porovnání s cenou z roku 1984 vyšší. Nastává zde zcela shodná situace vyskytující se v předchozí části. Možné vysvětlení lze hledat podobnou cestou, jakou jsem naznačil ve stejné sub-kapitole.

3.3 Dvou-výběrový Studentův test

Pomocí metodiky popsané v části Teorie k Studentově Dvou-výběrovému testu jsem na data popsaná na začátku třetí kapitoly aplikoval t-testování. Veškeré t-testy byly provedeny pomocí programu Excel a výsledky byly překontrolovány statisticko-ekonomickým programem Gretl. T-testy pomohly zodpovědět hlavní otázku práce, zda se dříve skutečně žilo levněji. V první sadě testů jsem za nulovou hypotézu, tzv.

rovnostní hypotézu, zvolil shodnost průměrných cen v různých spotřebních koších. Neboli dříve se nežilo levněji ani draž v porovnání s dneškem. Následující tabulka zaznamenává výsledky t-testování. Kompletní tabulky s daty, výsledky a hodnotami jednotlivých t-testů jsou uvedeny v sekci přílohy (přílohy č. 4 až 16).

Název testu	Koš	Shodnost rozptylů	Hl. významnosti	t-statistika	Platnost H0
St. Test 1988/2009	jednotkový	NE	$\alpha=0,05$	0,002	ANO
St. Test 1988/2009	Ø spotřeba 1988	ANO	$\alpha=0,05$	0,24	ANO
St. Test 1984/2009 1	jednotkový	NE	$\alpha=0,05$	0	ANO
St. Test 1984/2009 2	Ø spotřeba 1984	NE	$\alpha=0,05$	0,084	ANO
St. Test 1984/2009 3	jednotkový	NE	$\alpha=0,05$	0,15	ANO
St. Test 1984/2009 4	Ø spotřeba 1984	ANO	$\alpha=0,05$	0,05	ANO

Ø značí průměrnou

První sloupec značí, na jakých datech byl test proveden. Přičemž označení St. Test 1984/2009 1, 2 značí t-test s použitím odhadu 0,5% míry růstu inflace mezi roky 1984-1988. Označení St. Test 1984/2009 3,4 zastupuje t-test při použití odhadu míry inflace 2% ročně mezi roky 1984-1989. Sloupec Koš značí, na jakém souboru byl t-test proveden, zda na koši založeném na průměrné spotřebě potravin z roku 1984, 1989 nebo na jednotkovém koši. Sloupec shodnost rozptylů reprezentuje, zda byla splněna podmínka shodnosti rozptylů. Veškeré testy proběhly na hladině významnosti 5 %. Ani v jednom z t-testů se nepodařilo vyvrátit platnost nulové hypotézy shodnost průměrných cen ve spotřebních koších. Tedy nepodařilo se odhalit, zda se před rokem 1989 žilo levněji nebo nikoliv. Proto jsem se rozhodl otestovat následující hypotézu:

$$H_0: E_p(1984,1989) - 2 * E_p(2009) = 0$$

Neboli zda průměrná cena ze spotřebního koše z roku 2009 je dvojnásobkem průměrné ceny ze spotřebního koše z roku 1984 resp. 1988. Následující tabulka zaznamenává výsledky t-testování.

Název testu	Koš	Shodnost rozptylů	Hl. významnosti	t-statistika	Platnost H0
St. Test 1988/2009	jednotkový	NE	$\alpha=0,05$	0,004	ANO
St. Test 1988/2009	Ø spotřeba 1988	ANO	$\alpha=0,05$	0,53	ANO
St. Test 1984/2009 1	jednotkový	NE	$\alpha=0,05$	0,32	ANO
St. Test 1984/2009 2	Ø spotřeba 1988	NE	$\alpha=0,05$	0,11	ANO

St. Test 1984/2009 3	jednotkový	NE	$\alpha=0,05$	0,26	ANO
St. Test 1984/2009 4	Ø spotřeba 1988	ANO	$\alpha=0,05$	0,11	ANO

Ø značí průměrnou

Sloupce mají stejný význam jako u předcházející tabulky. T-testováním nulové hypotézy se nepodařilo vyvrátit její platnost.

V ani jednom testu se nepodařilo zamítnout platnost nulové hypotézy. Na jedné straně nezamítání bude pravděpodobně způsobeno vysokými hodnotami výběrových rozptylů, které snižovaly hodnotu t-statistiky (velice často konvergovala k nule). Na straně druhé případný problém asymptotické anormality dat mohl sehrát důležitou roli při nemožnosti zamítnout nulovou hypotézu. Navíc se ukázalo, že nezamítáme nulovou hypotézu shodnosti průměrných cen a zároveň taktéž nezamítáme hypotézu, že by průměrná cena z roku 1988 resp. 1984 byla dvojnásobkem průměrné ceny z roku 2009. Tento problém je pravděpodobně opět způsoben vysokými hodnotami výběrových rozptylů, které snižovaly významně hodnotu testových statistik směrem k nule. Ukázalo se tedy, že použití t-testů nebylo optimálním nástrojem na zodpovězení otázky, zda se před rokem 1989 žilo levněji.

3.4 *Přepočet cen na průměrnou měsíční disponibilní mzdu z let 1984, 1988 a mediánovou měsíční disponibilní mzdu 2009*

Přepočet cen probíhal dle metodiky nastíněné v části 2.3. Za bázi přepočtu jsem použil mnou vypočtené hodnoty PMDM z let 1984, 1988 a MMDM z roku 2009. Tyto hodnoty, které byly vzaty za bázi přepočtu, vyšly následovně:

- 1) $PMDM_{1984} = 2224 \text{ Kčs}$
- 2) $PMDM_{1988} = 2433,5 \text{ Kčs}$
- 3) $MMDM_{2009} = 16038,5 \text{ Kč}$

Za použití výše zmíněných PMDM a MMDM jsem přepočtl všechny ceny statků. Kompletní tabulka s přepočty je uvedena v sekci přílohy (příloha č. 17). Za použití výše zmíněných hodnot jsem došel k následujícím závěrům. Po přepočtu vyšlo najevo, že pouze u 4 cen statků z roku 1984 a 1988 byla přepočtená cena nižší než cena z roku 2009. Jmenovitě to jsou služby: poštovné za dopis, stříhaní pánských vlasů, dále jízdní kolo pánské a cigarety značky Start. Z testu vyšlo najevo, že ceny v roce 1988 byly po

přepočtení v průměru 2,29x vyšší než přepočtené ceny z roku 2009, resp. 2,58x vyšší v roce 1984. Zcela nejmarkantnější situace je u textilního zboží, zejména u statku šatovka dámská, kde je přepočtená cena z roku 1984 a 1988 více jak 9x vyšší než přepočtená cena z roku 2009. V tabulce Q uvedené v přílohách je vypočítána teoretická cena statku v roce 2009. Výpočet teoretické ceny vychází z poměru ceny i-tého statku na PMDM z roku 1984, resp. 1988 vynásobeného MMDM z roku 2009.

Výše zmíněný přepočet cen nedokázal podpořit názor o nižších cenách před rokem 1989. I přes braní v potaz určitých ekonomicko-sociálních specifik (přidavky na děti, daně, ceny bydlení a energií) doby před rokem 1989, které byly započítány do průměrného platu a mediánového platu, se nepodařilo prokázat nižší ceny. Spíše se ukázalo, že ceny byly v průměru o více jak 220 % vyšší před rokem 1989, resp. v roce 1988, v poměru k PMDM.

3.5 Přepočet cen na průměrnou disponibilní mzdu v hornictví z roku 1988 a mediánovou mzdu v témže odvětví ekonomiky za rok 2009.

Pomocí metodiky popsané v sub-kapitole 2.4 jsem přepočtl ceny statků z roku 1988 na $PMDM_{1988}$ v hornictví, ceny z roku 2009 na $MMDMH_{2009}$ v témže oboru. Rok 1984 je v následujících testech vynechán, protože se ukázalo, že výsledky pro data z roku 1984 jsou velmi podobné výsledkům dat z roku 1989. Tabulka s přepočítanými cenami se nalézá v sekci přílohy (příloha č. 19). Z přepočtu vyšlo najevo, že u 6 statků (z celkových 56) je přepočtená ceny z roku 1988 nižší než z roku 2009. Jmenovitě těmito statky jsou: cigarety Start, Sparta, mýdlo toaletní, jízdní kolo pánské, poštovné za dopis a střihání pánských vlasů. Naproti tomu u přepočtených cen potravin vyšla v průměru 2,4x vyšší cena v roce 1988 (i přes aktivní státní subvencování popsané v části Problematika záporné daně z obratu). V průměru byly přepočtené ceny všech statků z roku 1988 2,11x vyšší než z roku 2009. Oproti předchozím testům je tento průměr o čtyři desetiny nižší. Tato malá změna indikuje, že situace lidí pracujících v hornictví je nepatrně horší než u pracujících pobírajících mediánovou mzdu z roku 2009.

Na základě výše zmíněného přepočtu se nepodařilo dokázat, že se před rokem 1989 žilo levněji v porovnání s rokem 2009. Na druhou stranu však test ukázal, že situace lidí je nepatrně horší v porovnání s lidmi, kteří pobírají mediánovou mzdu vypočtenou z dat z celé ekonomiky.

3.6 *Přepočet cen na průměrnou disponibilní mzdu z roku 1988 a průměrný starobní disponibilní důchod z roku 2009.*

Na základě průměrného plného starobního důchodu publikovaného ve statistické ročence 2010 (9133 Kč) jsem vypočetl hodnotu PMDD následovně:

$$PMDD_{2009} = 9133 - 1575,75 - 254,57 = 7302,68 \text{ Kč}$$

Za $PMDM_{1988}$ jsem použil již dříve vypočtenou hodnotu 2433,5 Kč. Po přepočtu cen vyšlo najevo, že u 36 statků (z celkových 56) je přepočtená cena z roku 1988 nižší než z roku 2009. V průměru byly přepočtené ceny z roku 1988 0,95 násobkem přepočtených cen z roku 2009. Hodnota 0,95 dokazuje, že dříve se žilo levněji. V průměru jsou tedy dnešní ceny o 5 % vyšší než před rokem 1989 na základě přepočtu. V přepočtu se vyskytují statky (např. barevný televizor), jejichž přepočtená cena z roku 1988 vzhledem k $PMDM$ je více jak 2x poměru $PMDD$ a ceny z roku 2009. Tento rozdíl je však spíše technologického charakteru, ve smyslu zvýšení technologického pokroku. Kompletní tabulka s přepočtem cen je uvedena v sekci přílohy (příloha č. 20).

S použitím tohoto testu se podařilo kladně odpovědět na otázku, zda se dřív žilo levněji v porovnání s dneškem. Je však nutné připomenout, že tento test se zaměřuje na specifický okruh osob. Tudíž závěry testu není možné generalizovat na celou společnost.

3.7 *Přepočet cen statků z roku 1988, 2009 na cenu kávy*

Přepočet cen statků z roku 1988 a 2009 na cenu kávy ze shodných let byl posledním testem ze série přepočtů. Aplikací testu se podařilo prokázat, že u 15 statků je přepočtená cena z roku 1988 nižší než z roku 2009. Tabulka přepočtu je uvedena v sekci přílohy. Jmenovitě statky s nižší přepočtenou cenou jsou všechny služby, u kterých se opakuje situace z předešlých přepočtů. Dále oba sledované druhy cigaret a některé druhy potravin. V průměru byly přepočtené ceny z roku 1988 o 153 % vyšší než přepočtené ceny z roku 2009. Průměr je o přibližně 100 procentních bodů nižší než u předchozích přepočtů. Tento signifikantní rozdíl je způsoben nahrazením báze přepočtu. Místo různě upravených průměrných mezd (které byly stále zatíženy problematikou průměrování) byla za bázi použita cena kávy z let 1988 a 2009.

Přestože došlo k výrazné změně hodnoty výsledku přepočtu, nepodařilo se prokázat, že by se dřív žilo levněji.

3.8 Otázka spotřebních košů

Za pomoci shodné metodiky vysvětlené v sub-kapitole 2. 7. jsem provedl výpočet, kolik stál koš spotřebitele složený na základě PRS potravin za rok 1988 a 2008 s údaji o cenách potravin ze stejných let. Bohužel jsem nemohl využít všechna data o PRS, protože sice existují data o PRS určitých statků, ale ve statistických tabulkách není k těmto statkům uvedena odpovídající cena za daný rok. Kompletní tabulka je uvedena v sekci přílohy (příloha č. 21). Na základě přepočtu se ukázalo, že celková cena potravinového koše složeného z PRS potravin za rok 2008 je přibližně 14 % $MRDM_{2008}$. Na druhé straně celková cena potravinového koše za rok 1988 je rovna 28 % $PRDM_{1988}$. Přibližně tedy spotřebitelé v roce 2008 vydali za potraviny polovinu financí v porovnání s rokem 1988, přestože nabídka na trhu s potravinami je širší než před rokem 1989.

3.9 Vzájemná komparace výsledků

Celkově bylo na data provedeno 18 testů. Pouze jeden z nich poskytl kladnou odpověď na hlavní otázku práce, zda se žilo levněji před rokem 1989. Ze zbylých 17 se u 6 (t-testy) nepodařilo dokázat, že průměrné ceny byly vyšší před rokem 1989. Přepočtem na cenu kávy se podařilo prokázat, že ceny byly v průměru 1,5x vyšší v roce 1988. Zbývajících deset testů poskytlo negativní odpověď na otázku, zda se dříve žilo levněji. Ukázalo se, že ceny potravin a dalších statků byly v průměru více jak 2x vyšší v roce 1988 ve srovnání s rokem 2009. Test, který jako jediný přinesl kladnou odpověď na hlavní otázku práce, se zaměřoval na úzce definovanou skupinu obyvatel. Tento test předpokládal ekonomickou aktivitu lidí před rokem 1989 a pobírání starobního důchodu v roce 2009. Tudíž se zaměřoval na úzce specifikovanou skupinu obyvatel a jeho výsledek není možné generalizovat na dobu před rokem 1989. U t-testů se ukázalo, že v datech je pravděpodobně přítomna anormalita a jejich použití na data nebylo optimální volbou. Anormalita způsobovala signifikantní nárůst výběrových rozptylů, které měly za následek konvergenci testových statistik k nule (proto se nepodařilo zamítnout hypotézu shodnosti průměrných cen a zároveň nezamítnout hypotézu dvojnásobné průměrné ceny z roku 1988, resp. 1984). Výsledky t-testů je tedy nutno brát s velkou rezervou, nicméně po provedení dalších testů (přepočtů na PMDM, MMDM a PRDM) se ukázalo, že výsledky t-testů odpovídají výsledkům z přepočtů.

Závěr

Průzkum společnosti Pew Global ukázal, že v české společnosti se objevují nostalgické vzpomínky na ceny před rokem 1989 [Pew Global 2009:40]. Nalezení odpovědi na otázku, zda bylo skutečně levněji, nebyla v případě ČR věnována pozornost v akademických pracích. Proto jsem se ve své bakalářské práci zaměřil na různá statistická porovnání cen statků, abych zodpověděl otázku, zda se před rokem 1989 skutečně žilo levněji v porovnání s rokem 2009. Popřípadě abych našel test, který podpoří tezi o nižších nákladech na žití před rokem 1989. Celkově jsem provedl 18 testů, kde jsem pomocí různých statistických testů a přepočtů cen testoval hlavní otázku, zda se před rokem 1989 žilo levněji. Testování probíhalo na datech ze statistických ročenek z let 1985, 1989 a 2010 s údaji o spotřebitelských cenách.

Během přepočtů cen statků jsem se snažil vyvarovat problematickému použití průměrného platu vytvořením mediánové měsíční disponibilní mzdy (MMDM). MMDM sloužila jako báze přepočtu cen, která měla vyšší vypovídací hodnotu oproti průměrnému platu. MMDM má vyšší vypovídací hodnotu, protože zahrnovala pouze finance, které spotřebitelé zůstaly po zaplacení nájemného, účtů za vodu, elektřinu atd. A navíc MMDM nebyla zatížena problematikou průměrování, protože využívala mediánovou hodnotu mzdy. Abych ve své práci použil i statistické testy, rozhodl jsem se testovat shodnost průměrných cen z let 1984, 1989 a 2009 pomocí Studentova dvou-výběrového testu. Přestože se použití t-testů ukázalo jako nevhodné, a tudíž výsledky těchto testů je nutné brát s rezervou, zodpovědělo negativně hlavní otázku práce na předem zvolené hladině významnosti.

Protože nebylo možné zcela zabezpečit splnění všech předpokladů Studentových testů, rozhodl jsem se prozkoumat, jakým způsobem se měnily ceny spotřebních košů. Struktura spotřebního koše vycházela z průměrné roční spotřeby různých statků z let 1988 a 2009. Celková cena tohoto koše byla posléze přepočtena k průměrné roční disponibilní mzdě za rok 1988 a mediánové roční disponibilní mzdě za rok 2008.

Z celkových 18 testů se podařilo prokázat nižší ceny před rokem 1989 pouze u jednoho. Test, který potvrdil nižší ceny potravin, se zaměřoval na úzce specifikovanou skupinu obyvatel. Tento test vycházel z následujícího předpokladu. Lidé, kteří pravděpodobně nostalgicky vzpomínají na dobu před rokem 1989, byly v této době ekonomicky aktivní a dnes (v roce 2009) jsou ve starobním důchodu. Jejich finanční situace se tedy změnila. Přestože výše zmíněný test kladně odpověděl na hlavní otázku

mé bakalářské práce, není možné tento závěr generalizovat na celou společnost kvůli výše zmíněnému zaměření se na specifickou skupinu obyvatel.

Na základě výše zmíněných testů a přepočtů se ukázalo, že ceny před rokem 1989 byly v průměru dvakrát vyšší, než byly ceny z roku 2009. Proč se tedy ve společnosti objevují nostalgické vzpomínky na dobu před rokem 1989? Bezsporu sociální specifika doby před rokem 1989 utvářely velmi silně vzpomínky na tuto dobu. Mezi nejdůležitější sociální atributy doby před rokem 1989 se dají zařadit právo na práci, jistota bydlení, jistota stálosti pracovního místa. Určitou roli sehrála taktéž nižší mzdová diferenciací v ekonomice. Lidé neviděli signifikantní mzdové rozdíly mezi sebou. Po roce 1989 však většina těchto atributů zmizela a lidé se ocitli v prostředí tržní nejistoty. Nárůst cen statků vyvolaný liberalizací cenového procesu po roce 1989 pravděpodobně pomohl nárůstu nostalgických vzpomínek. Mlčoch dodává, že určitou míru signifikance na utváření nálady a vzpomínek lidí měla i samotná privatizace české ekonomiky v devadesátých letech. Hlavním důvodem byl nechvalně známý proces tunelování podniků, vytvoření nových zbohatlíků, kteří se k bohatství dostali nelegálními cestami a všeobecný pokles důvěry v ekonomice [Mlčoch 2000]. Výše zmíněné atributy privatizace české ekonomiky měly bezsporu negativní dopad na smýšlení lidí ohledně doby po roce 1989 a pozitivní vliv na vytvoření nostalgických vzpomínek na dobu před rokem 1989.

Prostor pro rozšíření své práce bych viděl v zapojení problematiky vnímané inflace na data z doby liberalizace cenového mechanismu v 90. letech, podobně jako provedl Brachinger [2006] na datech ze SRN v době po přijetí eura.

Summary

A recent survey carried out by the Pew Global has showed that in the Czech society appear nostalgic memories of the price before 1989, people think that before 1989 it was cheaper to live [Pew Global 2009:40]. To the problem of finding the answers to the question whether it was actually cheaper in case of CR was not given any attention in academic writing. In my thesis, I focused on various statistical comparison of prices of goods, to answer the question, whether before 1989 there were actually lower prices than in 2009. Also I tried to find the test which will support the argument for lower cost of living before 1989.

Overall, I conducted 18 tests where I've been using various statistical tests and the conversion of prices to answer the main question, whether prices were lower before 1989. Testing was based on data from statistical yearbooks for the years 1985, 1989 and 2010 including data of consumer prices of various products.

During the conversion of prices of goods I was trying to avoid the problematic use of the average salary by creating the monthly median disposable earnings (MMDE). MMDE served as a base for a conversion of prices, which had a higher explanatory value than the average salary. MMDE has a higher explanatory power because it included only the money that consumers had at disposal after paying rent, bills for water, electricity, etc. And it was not burdened with problems MMDM averaging, because of the use of the median wage level. In my work I used pure statistical tests as well. I decided to test the consistency of the average prices of 1984, 1989 and 2009 using the Student two-sample test. Although the usage of t-tests was found to be unsuitable and hence the results of these tests are to be treated with caution, these tests responded negatively to the main question of my work whether the prices before 1989 were actually significantly lower than are today (2009).

Because it was not possible to fully meet all the prerequisites to ensure the student's test, I decided to explore how costs of consumer baskets changed. The structure of the consumer baskets were based on average annual consumption of various goods from 1988 and 2009. The total cost of this created basket was then converted to median annual disposable wages for 1988, 2009 respectively.

Out of the total 18 tests only one was able to demonstrate lower rates before 1989. The only test that confirmed the lower prices of consumer products, was focusing on a very specific group of people. This test was based on the following assumption. People who may nostalgically recall the period before 1989 were at this time economically active and today (in 2009) they are retired. So their financial situation changed. Although the test responded positively to the main question of this thesis, this conclusion cannot be generalized to the whole society because of the above-mentioned focus on a specific population group in Czech society.

Based on the above mentioned tests and price conversions I showed that the prices before 1989 were on average two times higher than the prices of 2009. Why are there still nostalgic memories of times before the year 1989? Undoubtedly social specifics before 1989 have formed a very strong memories of that period. Right to work, housing right, security, stability of job etc. can be considered as the most

important social attributes of the era before 1989. Lower wage differentiation in the economy played significant role as well. People did not see significant wage differences between them. After 1989, most of these attributes have disappeared and people find themselves in an environment of market uncertainty. The increase in the prices of goods produced by the process of price liberalization in 1989 probably helped raise the nostalgic memories. Mlčoch adds that a certain degree of significance in shaping the mood and memories of people had the privatization of the Czech economy in the nineties itself. The main reasons are the infamous process of tunnelling business, creating new profiteers who have got wealth illegally and a general loss of confidence in the new economy [Mlčoch 2000]. The above mentioned attributes of the privatization of the Czech economy had undoubtedly negative impact on the minds of the time after 1989 and a positive influence on the formation of nostalgic memories of the period before 1989.

Space to expand my work and theme as well, I would see in the involvement of the perceived inflation theory applied to data from the period of liberalization of the price mechanism in the 90ies years, as made Brachinger [2006] on data from Germany at the time of the adoption of the euro.

Použitá monografie

1. AKERLOF, George et al.: *East Germany in from the Cold: The Economic Aftermath of Currency Union*, Brookings Papers on Economic Activity, Vol. 1991, No. 1, The Brookings Institution, 1991
2. BĚLINA M., ZEMANOVÁ J.: *Dávky v mateřství a přídavky na děti*. Praha : Práce, 1986. 386 s.
3. BRACHINGER, Hans Wolfgang: *Euro or Teuro?* Department of Quantitative Economics working paper No. 5, University of Freiburg, 2006
4. Český statistický úřad: *Statistická ročenka České republiky 2010*, Praha, Scientia. 799 s. ISBN 978-80-250-1948-1
5. DRÁBEK, Zdeněk: *Inflation in Czechoslovakia, 1985-91*, The World Bank, 1993. 33 s.

6. Fed. statistický úřad: *Statistická ročenka České a Slovenské Federativní Republiky 1990*, Praha : Nakladatelství technické literatury, 1990. - 740 s.
7. Fed. statistický úřad: *Statistická ročenka Československé socialistické republiky*, Praha : Nakladatelství technické literatury, 1989. 716s.
8. HAYEK, Fridrich August von: *Cesta do otroctví*, Praha : Academia, 1990. 181 s.
9. HAYEK, Fridrich August von: *Cesta k nevolnictví*, Praha : Občanský institut, 1991 (a). 129 s. ISBN 80-900190-0-5
10. HAYEK, Fridrich August von: *Právo, zákonodárství a svoboda: Nový výklad liberálních principů spravedlnosti a politické ekonomie. I. Pravidla a řád*, Praha : Academia, 1991 (b). 131s. ISBN: 80-200-0279-0,
11. KABELE, Jiří: *Z kapitalismu do socialismu a zpět*, Praha : Karolinum, 2005.584 s. ISBN 80-246-1127-9
12. KUTIL, Jaroslav: *Záporná daň z obratu a liberalizace cen v potravinové vertikále*, Praha : ČSAV, 1991. 96 s.
13. KYSILKA, Hugo: *Cenová problematika v ČSSR*, Praha : Svoboda, 1977. 252 s.
14. MLČOCH Lubomír: *Economic and social changes in czech society after 1989*, Praha : Karolinum, 2000. 279 s. ISBN 80-246-0103-6
15. MOŽNÝ, Ivo: *Česká společnost*, Praha: Portál, 2001. 207 s. ISBN 80-7178-624-1
16. SOUKUP, Petr: *Tvorba cen v zemích RVHP: Teorie, praxe a zdokonalování*, Praha : Horizont, 1979. 142 s.

Internetové články a dokumenty

17. MISES VON, Ludwig: *Kritik des Interventionismus : Untersuchungen zur Wirtschaftspolitik und Wirtschaftsdeologie der Gegenwart*, Fisher, 1929. [citováno dne 17. 4. 2011]. Dostupný v anglickém přepise z roku 1976 z www: <http://mises.org/etexts/mises/critique/contents.asp>
18. MOTÝL, Ivan: *Ceny z roku 1989: máslo 75, kuře 225 korun. Týden* [online]. 31. 05. 2009. [citováno dne 25. 4. 2011]. Dostupný z WWW: http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/historie/krach-komunismu/ceny-z-roku-1989-maslo-75-kure-225-korun_122416.html

19. Pew Global. *End of Communism Cheered But Now With More Reservations: Two Decades After the Wall's Fall*. Washington : Pew Global, 2.11.2009. [citováno dne 1.5.2011]. Dostupné z WWW: <<http://pewglobal.org/files/pdf/267.pdf>>
20. PROCHÁZKOVÁ K. *Srovnání poměrů dnes a před rokem 1989*, Praha: Centrum pro výzkum veřejného mínění: Sociologický ústav AV ČR, 2006. [citováno dne 20. 4. 2011]. Dostupný na www: <http://www.cvvm.cas.cz/upl/zpravy/100614s_pd61109.pdf>
21. Seznam laureátů Nobelovy ceny za ekonomii: "The Sveriges Riksbank Prize in Economic Sciences in Memory of Alfred Nobel 1971". Nobelprize.org. [citováno dne 11. 4. 2011]. Dostupný na www: <http://nobelprize.org/nobel_prizes/economics/laureates/1971/>
22. Trexima s.r.o.: *Informační systém o průměrném výdělku: výsledky šetření za rok 2009*. MPSV : 2010. [citováno dne 19. 4. 2011]. Dostupné z WWW: <<http://ispv.cz/cz/Vysledky-setreni/Archiv/2009.aspx>>
23. Trexima s.r.o.: *Informační systém o průměrném výdělku: výsledky šetření za rok 2008*. MPSV : 2010. [citováno dne 20. 4. 2011]. Dostupné z WWW: <<http://www.ispv.cz/cz/Vysledky-setreni/Archiv/2008.aspx>>
24. Zákon 2/2009 Sb. *O daních z příjmů*, SBÍRKA ZÁKONŮ ročník 2009, částka 1, ze dne 1. 1. 2009. [citováno dne 20. 4. 2011]. Dostupný z www: <<http://www.sagit.cz/pages/sbirkatxt.asp?cd=76&typ=r&zdroj=sb09002>>
25. Zákon č. 73/1952 Sb. *O dani z obratu*. Částka 35. [citováno dne 15. 3. 2011]. Dostupný ve formě vyhlášky MF z roku 1967 z www: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1967/sb35-67.pdf>>
26. Zákon číslo 107/1990 Sb. *O dani z obratu*. Sbírka zákonů č. 107/1990. Částka 23. [citováno dne 15. 3. 2011]. Dostupný z www: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1990/sb023-90.pdf>>
27. Zákon číslo 41/1959 Sb. *O Státní plánovací komisi*. Částka 19. [citováno dne 15. 3. 2011]. Dostupný z www: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1959/sb19-59.pdf>>
28. Zákon číslo 95/1951 Sb. *O státní plánovací komisi*. Částka 47. [citováno dne 15. 3. 2011]. Dostupný z www: <http://lexdata.abcsys.cz/lexdata/sb_free.nsf/c12571cc00341df1c12566af007f1a09/c12571cc00341df1c12566d40071afe9?OpenDocument>

Seznam příloh:

- Příloha č. 1: Propočet dlouhodobé inflace (tabulka)
- Příloha č. 2: Komparace cen 1988 a OC 2009 (tabulka)
- Příloha č. 3: Komparace cen 1984 a OC 2009 inflace 0,005 (tabulka)
- Příloha č. 4: Komparace cen 1984 a OC 2009 inflace 0,02 (tabulka)
- Příloha č. 5: T-test 1989 OC 2009 PRS potravin (tabulka)
- Příloha č. 6: T-test 1989 OC 2009 PRS potravin pokračování (tabulka)
- Příloha č. 7: T-test 1989 OC 2009 jednotkový koš (tabulka)
- Příloha č. 8: T-test 1989 OC 2009 jednotkový koš pokračování (tabulka)
- Příloha č. 9: T-test 1984 OC 2009 PRS 1984 inflace 2 % (tabulka)
- Příloha č. 10: T-test 1984 OC 2009 PRS 1984 inflace 2 % pokračování (tabulka)
- Příloha č. 11: T-test 1989 OC 2009 jednotkový koš (tabulka)
- Příloha č. 12: T-test 1989 OC 2009 jednotkový koš pokračování (tabulka)
- Příloha č. 13: T-test 1984 OC 2009 PRS 1984 inflace 0,5 % (tabulka)
- Příloha č. 14: T-test 1984 OC 2009 PRS 1984 inflace 0,5 % pokračování (tabulka)
- Příloha č. 15: T-test 1984 OC 2009 jednotkový koš inflace 0,5 % (tabulka)
- Příloha č. 16: T-test 1984 OC 2009 jednotkový koš inflace 0,5 % pokr. (tabulka)
- Příloha č. 17: Přepočet cen k MMDM 2009, 1988 (tabulka)
- Příloha č. 18: Přepočet cen k MMDM 2009, 1984 (tabulka)
- Příloha č. 19: Přepočet cen k MMDM v hornictví 2009, 1988 (tabulka)
- Příloha č. 20: Přepočet cen PMDM₁₉₈₈ a PMDD₂₀₀₉ (tabulka)
- Příloha č. 21: Spotřební koše (tabulka)
- Příloha č. 22: Srovnání cen jako poměru k ceně kávy v roce 1988 a 2009 (tabulka)
- Příloha č. 23: Statistická ročenka 1989 (tabulka)
- Příloha č. 24: Statistická ročenka 1985 (tabulka)

Přílohy

Příloha č. 1: Propočet dlouhodobé inflace

Rok	1989	1990	1991	1992	1993	1994
inflace v %	1,40	9,70	56,60	11,10	20,80	10,00

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005
inflace v %	3,9	4,7	1,8	0,1	2,8	1,9

Rok	1995	1996	1997	1998	1999	2006
inflace v %	9,10	8,80	8,50	10,70	2,10	2,5

Rok	2007	2008	2009	inflace celkem
inflace v %	2,8	6,3	1	4,91

Příloha č. 2: Komparace cen 1988 a OC 2009

Zboží	jednotka	cena 1988	OC 2009	poměr	Nižší cena v roce:
Chléb žitnopšeničný, výběrový.	kus	4,4	3,82	1,2	2009
Mouka pšeničná hrubá	kg	3,8	1,85	2,1	2009
Těstoviny vícevaječné (kolínka)	kg	10,4	5,69	1,8	2009
Rýže (I. jakost)	kg	10	7,16	1,4	2009
Brambory pozdní (I. jakost)	kg	1,6	1,86	0,9	1988
Maso hovězí přední s kostí	kg	17	17,59	1,0	1988
zadní bez kosti	kg	46	36,23	1,3	2009
Maso vepřové pečeně	kg	46	21,11	2,2	2009
bůček	kg	20	13,47	1,5	2009
Kuře	kg	30	11,44	2,6	2009
Filé z tresky, mražené	kg	25	27,04	0,9	1988
Šunka uzená	kg	100	23,88	4,2	2009
Šunka dušená	kg	100	23,88	4,2	2009
Párky telecí	kg	25	19,82	1,3	2009
Máslo (I. jakost)	kg	40	22,81	1,8	2009
Rostlinný tuk (Visa)	kg	20	12,78	1,6	2009

Olej	kg	25,4	8,43	3,0	2009
Mléko tučnost 3,5%	l	3,1	3,12	1,0	1988
Sýr Eidamská cihla—tučnost 45%	kg	23	23,4	1,0	1988
Vejce čerstvá: letní cena	kus	1,2	0,55	2,2	2009
Cukr kostkový	kus	8	3,89	2,1	2009
Káva zrnková, pražená (Standard)	kg	240	223	1,1	2009
Čokoláda hořká	kg	130	446	0,3	1988
Jablka	kg	6	4,42	1,4	2009
Pivo lahvové (10%)	1/2 l	2,5	1,85	1,4	2009
Vino přírodní bílé	l	28	11,65	2,4	2009
Rum 40%	l	100	41,03	2,4	2009
oběd (polévka, hlavní jídlo,moučník)	porce	16,4	19,31	0,8	1988
pivo (Prazdroj 12%)	1/2 l	6,4	4,25	1,5	2009
černá káva	porce	3,3	4,23	0,8	1988
Cigarety:					
Start	krabička	4	13,43	0,29	1988
Sparta	krabička	14	14,26	0,95	1988
Mýdlo toaletní	kus	2	2,79	0,7	1988
Bavlněná šatovka	m	30,8	27,59	1,1	2009
Šatovka dámská vlněná	m	185	27,59	6,7	2009
Oblek pánský vycházkový dvoudílný:					
vlněný	souprava	2300	1003	2,3	2009
umělohedvábné s krátkým rukávem	kus	431	193,02	2,2	2009
Plášť dámský vlněný zimní	kus	1128	820,16	1,4	2009
Košile pánská s dlouhým rukávem:	kus				
popelínová	kus	143	100,6	1,4	2009
Punčochy dámské silonové, silnější	kus	8,4	6,56	1,3	2009
Ponožky pánské bavlněné, kotníčkové	kus	14	10,04	1,4	2009
Celoroční obuv pánská vycházková	kus	337	290,81	1,2	2009
Celoroční obuv dámská vycházková	kus	347	260,93	1,3	2009
Celoroční vycházková obuv chlapecká	kus	153	120,31	1,3	2009
Elektrický sporák čtyřplotnový	kus	3560	1762	2,0	2009
Elektrická pračka s odstředivkou	kus	3100	2076,76	1,5	2009
Jízdní kolo pánské, cestovní	kus	1110	1909	0,6	1988
2 pokoje a kuchyň s ústředního topení	měsíc	358	320,12	1,1	2009
autobus (10 km)	jízdenka	3	3,23	0,9	1988
Poštovné za dopis	kus	1	2,04	0,5	1988
Televizní poplatek	měsíc	25	27,49	0,9	1988
Střihání vlasů pánských	výkon	7	17,46	0,4	1988

**Příloha č. 3: Komparace cen 1984 a OC 2009
inflace 0,005**

Zboží	jednotka	cena 1984	OC 2009	poměr	Nižší cena v roce:
Chléb žitnopšeničný, výběrový.	kus	4,4	3,7	1,2	2009
Mouka pšeničná hrubá	kg	3,8	1,8	2,1	2009
Těstoviny vícevaječné (kolínka)	kg	10,4	5,6	1,9	2009

Rýže (I. jakost)	kg	10	7,0	1,4	2009
Brambory pozdní (I. jakost)	kg	1,6	1,8	0,9	1988
Maso hovězí			0,0		
přední s kostí	kg	17	17,2	1,0	1988
zadní bez kostí	kg	46	35,3	1,3	2009
Maso vepřové			0,0		
pečeně	kg	46	20,6	2,2	2009
bůček	kg	20	13,1	1,5	2009
Kuře	kg	30	11,2	2,7	2009
Filé z tresky, mražené	kg	25	26,4	0,9	1988
Šunka uzená	kg	100	23,3	4,3	2009
Šunka dušená	kg	100	23,3	4,3	2009
Párky telecí	kg	25	19,3	1,3	2009
Máslo (I. jakost)	kg	40	22,3	1,8	2009
Rostlinný tuk (Visa)	kg	20	12,5	1,6	2009
Olej	kg	25,4	8,2	3,1	2009
Mléko tučnost 3,5%	l	3,1	3,0	1,0	2009
Sýr Eidamská cihla—tučnost 45%	kg	23	22,8	1,0	2009
Vejce čerstvá: letní cena	kus	1,2	0,5	2,2	2009
Cukr kostkový	kus	8	3,8	2,1	2009
Káva zrnková, pražená (Standard)	kg	240	217,6	1,1	2009
Čokoláda hořká	kg	130	43,5	3,0	2009
Jablka	kg	6	4,3	1,4	2009
Pivo lahvové (10%)	1/2 l	2,5	1,8	1,4	2009
Víno přírodní bílé	l	28	11,4	2,5	2009
Rum 40%	l	100	40,0	2,5	2009
oběd (polévka, hlavní jídlo ,moučník)	porce	16,4	18,8	0,9	1988
pivo (Prazdroj 12%)	1/2 l	6,4	4,1	1,5	2009
černá káva	porce	3,3	4,1	0,8	1988
Cigarety:			0,0		
Start	krabička	4	13,1	0,3	1988
Sparta	krabička	14	13,9	1,0	2009
Mýdlo toaletní	kus	2	2,7	0,7	1988
Bavlněná šatovka	m	30,8	26,9	1,1	2009
Šatovka dámská vlněná	m	185	26,9	6,9	2009
Oblek pánský vycházkový dvoudílný:					
vlněný	souprava	2300	978,5	2,4	2009
umělohedvábné s krátkým rukávem	kus	431	188,3	2,3	2009
Plášť dámský vlněný zimní	kus	1128	800,2	1,4	2009
Košile pánská s dlouhým rukávem:	kus		0,0		
popelínová	kus	143	100,6	1,4	2009
Punčochy dámské silonové, silnější	kus	8,4	6,4	1,3	2009
Ponožky pánské bavlněné, kotníčkové	kus	14	9,8	1,4	2009
Celoroční obuv pánská vycházková	kus	337	283,7	1,2	2009
Celoroční obuv dámská vycházková	kus	347	254,6	1,4	2009
Celoroční vycházková obuv chlapecká	kus	153	117,4	1,3	2009
Elektrický sporák čtyřplotnový	kus	3560	1719,0	2,1	2009
Elektrická pračka s odstředivkou	kus	3100	2026,1	1,5	2009
Televizní přijímač barevný	kus	13000	2649,6	4,9	2009

Jízdní kolo pánské, cestovní	kus	1110	1862,4	0,6	1988
2 pokoje a kuchyň s ústředního topení	měsíc	358	0,0		
autobus (10 km)	jízdenka	3	3,2	1,0	1988
Poštovné za dopis	kus	1	2,0	0,5	1988
Televizní poplatek	měsíc	25	26,8	0,9	1988
Stříhání vlasů pánských	výkon	7	17,0	0,4	1988
Divadlo (sedadlo v přízemí)	vstupenka	24	41,7	0,6	1988
dvoulůžkový pokoj bez koupelny	noc	65,9	268,3	0,2	1988

Příloha č. 4: Komparace cen 1984 a OC 2009
inflace 0,02

Zboží	jednotka	cena 1984	OC 2009	poměr	Nižší cena v roce:
Chléb žitnopšeničný, výběrový.	kus	4,4	3,5	1,3	2009
Mouka pšeničná hrubá	kg	3,8	1,7	2,3	2009
Těstoviny více-vaječné (kolínka)	kg	10,4	5,2	2,0	2009
Rýže (I. jakost)	kg	10	6,5	1,5	2009
Brambory pozdní (I. jakost)	kg	1,6	1,7	0,9	1988
Maso hovězí přední s kostí	kg	17	15,9	1,1	2009
zadní bez kosti	kg	46	32,8	1,4	2009
Maso vepřové pečeně	kg	46	19,1	2,4	2009
bůček	kg	20	12,2	1,6	2009
Kuře	kg	30	10,4	2,9	2009
Filé z tresky, mražené	kg	25	24,5	1,0	2009
Šunka uzená	kg	100	21,6	4,6	2009
Šunka dušená	kg	100	21,6	4,6	2009
Párky telecí	kg	25	18,0	1,4	2009
Máslo (I. jakost)	kg	40	20,7	1,9	2009
Rostlinný tuk (Visa)	kg	20	11,6	1,7	2009
Olej	kg	25,4	7,6	3,3	2009
Mléko tučnost 3,5%	l	3,1	2,8	1,1	2009
Sýr Eidamská cihla—tučnost 45%	kg	23	21,2	1,1	2009
Vejce čerstvá: letní cena	kus	1,2	0,5	2,4	2009
Cukr kostkový	kus	8	3,5	2,3	2009
Káva zrnková, pražená (Standard)	kg	240	202,0	1,2	2009
Čokoláda hořká	kg	130	40,4	3,2	2009
Jablka	kg	6	4,0	1,5	2009
Pivo lahvové (10%)	1/2 l	2,5	1,7	1,5	2009
Víno přírodní bílé	l	28	10,6	2,7	2009
Rum 40%	l	100	37,2	2,7	2009
oběd (polévka, hlavní jídlo,moučník)	porce	16,4	17,5	0,9	1988
pivo (Prazdroj 12%)	1/2 l	6,4	3,8	1,7	2009
černá káva	porce	3,3	3,8	0,9	1988
Cigarety:					
Start	krabička	4	12,2	0,3	1988
Sparta	krabička	14	12,9	1,1	2009
Mýdlo toaletní	kus	2	2,5	0,8	1988
Bavlněná šatovka	m	30,8	25,0	1,2	2009
Šatovka dámská vlněná	m	185	25,0	7,4	2009
Oblek pánský vycházkový dvoudílný:					

vlněný umělohedvábné s krátkým rukávem	souprava	2300	908,5	2,5	2009
Plášť dámský vlněný zimní	kus	431	174,8	2,5	2009
Košile pánská s dlouhým rukávem:	kus	1128	742,9	1,5	2009
popelínová	kus	143	93,4	1,5	2009
Punčochy dámské silonové, silnější	kus	8,4	5,9	1,4	2009
Ponožky pánské bavlněné, kotníčkové	kus	14	9,1	1,5	2009
Celoroční obuv pánská vycházková	kus	337	263,4	1,3	2009
Celoroční obuv dámská vycházková	kus	347	236,3	1,5	2009
Celoroční vycházková obuv chlapecká	kus	153	109,0	1,4	2009
Elektrický sporák čtyř-plotnový	kus	3560	1596,0	2,2	2009
Elektrická pračka s odstředivkou	kus	3100	1881,1	1,6	2009
Televizní přijímač barevný	kus	13000	2460,0	5,3	2009
Jízdní kolo pánské, cestovní	kus	1110	1729,2	0,6	1988
2 pokoje a kuchyň s ústředního topení	měsíc	358	290,7	1,2	2009
autobus (10 km)	jízdenka	3	2,9	1,0	2009
Poštovné za dopis	kus	1	1,8	0,5	1988
Televizní poplatek	měsíc	25	24,9	1,0	2009
Stříhání vlasů pánských	výkon	7	15,8	0,4	1988
Divadlo (sedadlo v přízemí)	vstupenka	24	38,7	0,6	1988
dvoulůžkový pokoj bez koupelny	noc	65,9	249,1	0,3	1988

Příloha č. 5: T-test 1989 OC 2009 PRS potravin

Potraviny	jednotka	cena 1988	PRS 1988	celkem	$(x_i - \bar{x})$	$(x_i - \bar{x})^2$
Chléb žitnopseničný, výběrový.	kus	4,4	57,7	253,88	-51,064	2,61E+03
Mouka pšeničná hrubá	kg	3,8	86,1	327,18	143,916	2,07E+04
Těstoviny více-vaječné (kolínka)	kg	10,4	2,9	30,16	-137,024	1,88E+04
Rýže (I. jakost)	kg	10	3,8	38	-130,744	1,71E+04
Brambory pozdní (I. jakost)	kg	1,6	83,7	133,92	-79,964	6,39E+03
Maso hovězí přední s kostí	kg	17	14,85	252,45	19,706	3,88E+02
zadní bez kostí	kg	46	14,85	683,1	363,356	1,32E+05
Maso vepřové pečeně	kg	46	24,5	1127	742,856	5,52E+05
bůček	kg	20	24,5	490	220,256	4,85E+04
Kuře	kg	30	12,2	366	241,256	5,82E+04
Filé z tresky, mražené	kg	25	6	150	-66,744	4,45E+03
Šunka uzená	kg	100	14,35	1435	1008,26	1,02E+06
Párky telecí	kg	25	14,35	358,75	115,756	1,34E+04
Máslo (I. jakost)	kg	40	9,4	376	90,256	8,15E+03
Rostlinný tuk (Visa)	kg	20	6,1	122	-71,764	5,15E+03
Olej	kg	25,4	6,1	154,94	-33,154	1,10E+03
Mléko tučnost 3,5%	l	3	97,5	292,5	186,656	3,48E+04
Sýr Eidamská cihla—tučnost 45%	kg	19	7,5	142,5	-69,644	4,85E+03
Večce čerstvá	kus	1,2	340	408	227,456	5,17E+04
Cukr kostkový	kg	8	40,6	324,8	104,656	1,10E+04

Káva zrnková, pražená (Standard)	kg	240	1,92	460,8	154,256	2,38E+04
Čokoláda	kg	130	4,1	533	299,256	8,96E+04
Jablka	kg	6	43,6	261,6	40,976	1,68E+03
Pivo lahvové (10%)	1/2 l	2,5	149,7	374,25	59,006	3,48E+03
Víno přírodní bílé	l	28	12,5	350	207,056	4,29E+04
Rum 40%	l	100	6,2	620	1078,26	1,16E+06
Průměr				387,15		SUMA
						3,33E+06

Příloha č. 6: T-test 1989 OC 2009 PRS potravin pokračování

Potraviny	jednotka	OC 2009	PRS 1988	celkem	$(x_i - \bar{x})$	$(x_i - \bar{x})^2$
Chléb žitnopšeničný, výběrový.	kus	3,82	57,7	220,414	-282,232	7,97E+04
Mouka pšeničná hrubá	kg	1,85	86,1	159,285	-343,361	1,18E+05
Těstoviny více-vaječné (kolínka)	kg	5,69	2,9	16,501	-486,145	2,36E+05
Rýže (I. jakost)	kg	7,16	3,8	27,208	-475,438	2,26E+05
Brambory pozdní (I. jakost)	kg	1,86	83,7	155,682	-346,964	1,20E+05
Maso hovězí přední s kostí	kg	17,59	14,85	261,212	-241,434	5,83E+04
zadní bez kosti	kg	36,23	14,85	538,016	35,3698	1,25E+03
Maso vepřové pečeně	kg	21,11	24,5	517,195	14,5493	2,12E+02
bůček	kg	13,47	24,5	330,015	-172,631	2,98E+04
Kuře	kg	11,44	12,2	139,568	-363,078	1,32E+05
Filé z tresky, mražené	kg	27,04	6	162,24	-340,406	1,16E+05
Šunka uzená	kg	23,88	14,35	342,678	-159,968	2,56E+04
Párky telecí	kg	19,82	14,35	284,417	-218,229	4,76E+04
Máslo (I. jakost)	kg	22,81	9,4	214,414	-288,232	8,31E+04
Rostlinný tuk (Visa)	kg	12,78	6,1	77,958	-424,688	1,80E+05
Olej	kg	8,43	6,1	51,423	-451,223	2,04E+05
Mléko tučnost 3,5%	l	3,12	97,5	304,2	-198,446	3,94E+04
Sýr Eidamská cihla—tučnost 45%	kg	23,4	7,5	175,5	-327,146	1,07E+05
Vejce čerstvá	kus	0,55	340	187	-315,646	9,96E+04
Cukr kostkový	kg	3,89	40,6	157,934	-344,712	1,19E+05
Káva zrnková, pražená (Standard)	kg	223	1,92	428,16	-74,4857	5,55E+03
Čokoláda	kg	446	4,1	1828,6	1325,95	1,76E+06
Jablka	kg	4,42	43,6	192,712	-309,934	9,61E+04
Pivo lahvové (10%)	1/2 l	1,85	149,7	276,945	-225,701	5,09E+04
Víno přírodní bílé	l	11,65	12,5	145,625	-357,021	1,27E+05
Rum 40%	l	41,03	6,2	254,386	-248,26	6,16E+04
Průměr				286,51		SUMA
						4,12E+06

Hodnota testové statistiky:

0,24

Oboustraná p-hodnota=**0,85**

Nezamítáme H0

Příloha č. 7: T-test 1989 OC 2009 jednotkový koš

Zboží	jednotka	cena 1988	spot. Koš	celkem	$(x_i - \bar{x})$	$(x_i - \bar{x})^2$
Chléb žitnopšeničný, výběrový.	kus	4,4	1	4,4	3,82	1,46E+01
Mouka pšeničná hrubá	kg	3,8	1	3,8	3,22	1,04E+01
Těstoviny více-vaječné (kolínka)	kg	10,4	1	10,4	9,82	9,64E+01
Rýže (I. jakost)	kg	10	1	10	9,42	8,87E+01
Brambory pozdní (I. jakost)	kg	1,6	1	1,6	1,02	1,04E+00
Maso hovězí přední s kostí	kg	17	1	17	16,42	2,70E+02
zadní bez kosti	kg	46	1	46	45,42	2,06E+03
Maso vepřové pečeně	kg	46	1	46	45,42	2,06E+03
bůček	kg	20	1	20	19,42	3,77E+02
Kuře	kg	35	1	35	34,42	1,18E+03
Filé z tresky, mražené	kg	25	1	25	24,42	5,96E+02
Šunka uzená	kg	100	1	100	99,42	9,88E+03
Šunka dušená	kg	100	1		-0,58	3,38E-01
Párky telecí	kg	25	1	25	24,42	5,96E+02
Máslo (I. jakost)	kg	40	1	40	39,42	1,55E+03
Rostlinný tuk (Visa)	kg	20	1	20	19,42	3,77E+02
Olej	kg	25,4	1	25,4	24,82	6,16E+02
Mléko tučnost 3,5%	l	3,1	1	3,1	2,52	6,34E+00
Sýr Eidamská cihla—tučnost 45%	kg	23	1	23	22,42	5,03E+02
Vejce čerstvá	kus	1,2	1	1,2	0,62	3,83E-01
Cukr kostkový	kg	8	1	8	7,42	5,50E+01
Káva zrnková, pražená (Standard)	kg	240	1	240	239,42	5,73E+04
Čokoláda	kg	130	1	130	129,42	1,67E+04
Jablka	kg	6	1	6	5,42	2,94E+01
Pivo lahvové (10%)	1/2 l	2,5	1	2,5	1,92	3,68E+00
Víno přírodní bílé	l	28	1	28	27,42	7,52E+02
Rum 40%	l	100	1	100	99,42	9,88E+03
oběd (polévka, hlavní jídlo,moučník)	porce	16,4	1	16,4	15,82	2,50E+02
pivo (Prazdroj 12%)	1/2 l	6,4	1	6,4	5,82	3,39E+01
černá káva	porce	3,3	1	3,3	2,72	7,39E+00
Cigarety:						
Start	krabička	4	1	4	3,42	1,17E+01
Sparta	krabička	14	1	14	13,42	1,80E+02
Mýdlo toaletní	kus	2	1	2	1,42	2,01E+00
Bavlněná šatovka	m	30,25	1	30,25	29,67	8,80E+02
Šatovka dámská vlněná	m	185	1	185	184,42	3,40E+04
Oblek pánský vycházkový dvoudílný: vlněný	souprava	2300	1	2300	2299,42	5,29E+06
šaty umělohedvábné s krátkým rukávem	kus	431	1	431	430,42	1,85E+05
Plášť dámský vlněný zimní	kus	1128	1	1128	1127,42	1,27E+06
Košile pánská s dlouhým rukávem:	kus					
popelínová	kus	143	1	143	142,42	2,03E+04
Punčochy dámské silonové, silnější	kus	8,4	1	8,4	7,82	6,11E+01
Ponožky pánské bavlněné, kotníčkové	kus	14	1	14	13,42	1,80E+02

Celoroční obuv pánská vycházková	kus	337	1	337	336,42	1,13E+05
Celoroční obuv dámská vycházková	kus	347	1	347	346,42	1,20E+05
Celoroční vycházková obuv chlapecká	kus	153	1	153	152,42	2,32E+04
Elektrický sporák čtyř-plotnový	kus	3560	1	3560	3559,42	1,27E+07
Elektrická pračka	kus	3100	1	3100	3099,42	9,61E+06
Jízdní kolo pánské, cestovní	kus	1110	1	1110	1109,42	1,23E+06
2 pokoje a kuchyň	měsíc	358	1	358	357,42	1,28E+05
autobus (10 km)	jízdenka	3	1	3	2,42	5,85E+00
Poštovné za dopis	kus	1	1	1	0,42	1,75E-01
Televizní poplatek	měsíc	25	1	25	24,42	5,96E+02
Střihání vlasů pánských	výkon	7	1	7	6,42	4,12E+01
Divadlo (sedadlo v přízemí)	vstupenka	24	1	24	23,42	5,48E+02
dvoulůžkový pokoj	noc	65,9	1	65,9	65,32	4,27E+03
						3,08E+07
			Průměr	270,72	SUMA	

**Příloha č. 8: T-test 1989
OC 2009 jednotkový
koš pokračování**

Zboží	jednotka	OC 2009	spot. Koš	celkem	$(x_i - \bar{x})$	$(x_i - \bar{x})^2$
Chléb žitnopšeničný, výběrový.	kus	3,82	1	3,82	3,82	1,46E+01
Mouka pšeničná hrubá	kg	1,85	1	1,85	1,85	3,42E+00
Těstoviny více-vaječné (kolínka)	kg	5,69	1	5,69	5,69	3,24E+01
Rýže (I. jakost)	kg	7,16	1	7,16	7,16	5,13E+01
Brambory pozdní (I. jakost)	kg	1,86	1	1,86	1,86	3,46E+00
Maso hovězí přední s kostí	kg	17,59	1	17,59	17,59	3,09E+02
zadní bez kostí	kg	36,23	1	36,23	36,23	1,31E+03
Maso vepřové pečeně	kg	21,11	1	21,11	21,11	4,46E+02
bůček	kg	13,47	1	13,47	13,47	1,81E+02
Kuře	kg	11,44	1	11,44	11,44	1,31E+02
Filé z tresky, mražené	kg	27,04	1	27,04	27,04	7,31E+02
Šunka uzená	kg	23,88	1	23,88	23,88	5,70E+02
Šunka dušená	kg	23,88	1	23,88	23,88	5,70E+02
Párky telecí	kg	19,82	1	19,82	19,82	3,93E+02
Máslo (I. jakost)	kg	22,81	1	22,81	22,81	5,20E+02
Rostlinný tuk (Visa)	kg	12,78	1	12,78	12,78	1,63E+02
Olej	kg	8,43	1	8,43	8,43	7,11E+01
Mléko tučnost 3,5%	l	3,12	1	3,12	3,12	9,73E+00
Sýr Eidamská cihla—tučnost 45%	kg	23,4	1	23,4	23,4	5,48E+02
Vejsce čerstvá	kus	0,55	1	0,55	0,55	3,03E-01
Cukr kostkový	kg	3,89	1	3,89	3,89	1,51E+01
Káva zrnková, pražená (Standard)	kg	223	1	223	223	4,97E+04
Čokoláda	kg	446	1	446	446	1,99E+05
Jablka	kg	4,42	1	4,42	4,42	1,95E+01
Pivo lahvové (10%)	1/2 l	1,85	1	1,85	1,85	3,42E+00
Víno přírodní bílé	l	11,65	1	11,65	11,65	1,36E+02
Rum 40%	l	41,03	1	41,03	41,03	1,68E+03
oběd (polévka, hlavní	porce	19,31	1	19,31	19,31	3,73E+02

jídlo,moučník)						
pivo (Prazdroj 12%)	1/2 l	4,25	1	4,25	4,25	1,81E+01
černá káva	porce	4,23	1	4,23	4,23	1,79E+01
Cigarety:						
Start	krabička	13,43	1	13,43	13,43	1,80E+02
Sparta	krabička	14,26	1	14,26	14,26	2,03E+02
Mýdlo toaletní	kus	2,79	1	2,79	2,79	7,78E+00
Bavlněná šatovka	m	27,59	1	27,59	27,59	7,61E+02
Šatovka dámská vlněná	m	27,59	1	27,59	27,59	7,61E+02
Oblek pánský vycházkový dvoudílný:					0	0,00E+00
vlněný	souprava	1003	1	1003	1003	1,01E+06
šaty umělohedvábné s krátkým rukávem	kus	193,02	1	193,02	193,02	3,73E+04
Plášť dámský vlněný zimní	kus	820,16	1	820,16	820,16	6,73E+05
Košile pánská s dlouhým rukávem:	kus					
popelínová	kus	103,1	1	103,1	103,1	1,06E+04
Punčochy dámské silonové, silnější	kus	6,56	1	6,56	6,56	4,30E+01
Ponožky pánské bavlněné, kotníčkové	kus	10,04	1	10,04	10,04	1,01E+02
Celoroční obuv pánská vycházková	kus	290,81	1	290,81	290,81	8,46E+04
Celoroční obuv dámská vycházková	kus	260,93	1	260,93	260,93	6,81E+04
Celoroční vycházková obuv chlapecká	kus	120,31	1	120,31	120,31	1,45E+04
Elektrický sporák čtyř-plotnový	kus	1762	1	1762	1762	3,10E+06
Elektrická pračka s odstředivkou	kus	2076,76	1	2076,76	2076,76	4,31E+06
Jízdní kolo pánské, cestovní	kus	1909	1	1909	1909	3,64E+06
2 pokoje a kuchyň s ústředního topení	měsíc	320,9	1	320,9	320,9	1,03E+05
autobus (10 km)	jízdenka	3,23	1	3,23	3,23	1,04E+01
Poštovné za dopis	kus	2,04	1	2,04	2,04	4,16E+00
Televizní poplatek	měsíc	27,49	1	27,49	27,49	7,56E+02
Stříhání vlasů pánských	výkon	17,46	1	17,46	17,46	3,05E+02
Divadlo (sedadlo v přízemí)	vstupenka	42,7	1	42,7	42,7	1,82E+03
dvoulůžkový pokoj bez koupelny	noc	275	1	275	275	7,56E+04

Průměr

192,14

SUMA

1,14E+07

Hodnota testové statistiky:

0,002

Oboustraná p-hodnota=1

Nezamítáme H0

Příloha č. 9: T-test 1984
OC 2009 PRS 1984
inflace 2%

Zboží	jednotka	cena 1984	PRS 1984	celkem	$(x_i - \bar{x})$	$(x_i - \bar{x})^2$
Chléb žitnopšeničný, výběrový.	kus	4,4	29,7	130,68	-51,064	2,61E+03
Mouka pšeničná hrubá	kg	3,8	85,7	325,66	143,916	2,07E+04
Těstoviny více-vaječné (kolínka)	kg	10,4	4,3	44,72	-137,024	1,88E+04
Rýže (I. jakost)	kg	10	5,1	51	-130,744	1,71E+04
Brambory pozdní (I. jakost)	kg	1,4	72,7	101,78	-79,964	6,39E+03
Maso hovězí přední s kostí	kg	17	11,85	201,45	19,706	3,88E+02
zadní bez kosti	kg	46	11,85	545,1	363,356	1,32E+05
Maso vepřové pečeně	kg	46	20,1	924,6	742,856	5,52E+05
bůček	kg	20	20,1	402	220,256	4,85E+04
Kuře	kg	30	14,1	423	241,256	5,82E+04
Filé z tresky, mražené	kg	25	4,6	115	-66,744	4,45E+03
Šunka uzená	kg	100	11,9	1190	1008,26	1,02E+06
Párky telecí	kg	25	11,9	297,5	115,756	1,34E+04
Máslo (I. jakost)	kg	40	6,8	272	90,256	8,15E+03
Rostlinný tuk (Visa)	kg	18,8	5,85	109,98	-71,764	5,15E+03
Olej	kg	25,4	5,85	148,59	-33,154	1,10E+03
Mléko tučnost 3,5%	l	3	122,8	368,4	186,656	3,48E+04
Sýr Eidamská cihla-tučnost 45%	kg	19	5,9	112,1	-69,644	4,85E+03
Vejce čerstvá	kus	1,2	341	409,2	227,456	5,17E+04
Cukr kostkový	kg	8	35,8	286,4	104,656	1,10E+04
Káva zrnková, pražená (Standard)	kg	240	1,4	336	154,256	2,38E+04
Čokoláda	kg	130	3,7	481	299,256	8,96E+04
Jablka	kg	5,8	38,4	222,72	40,976	1,68E+03
Pivo lahvové (10%)	1/2 l	2,5	96,3	240,75	59,006	3,48E+03
Víno přírodní bílé	l	24	16,2	388,8	207,056	4,29E+04
Rum 40%	l	100	12,6	1260	1078,26	1,16E+06

Průměr

361,093

Suma

3,65E+06

Příloha č. 10: T-test 1984
OC 2009 PRS 1984
inflace 2%
pokračování

Zboží	jednotka	OC 2009	PRS 1984	celkem	$(x - \bar{x})$	$(x - \bar{x})^2$
Chléb žitnopšeničný, výběrový.	kus	3,7	29,7	110,69	-86,86	7,55E+03
Mouka pšeničná hrubá	kg	1,8	85,7	154,68	-42,87	1,84E+03
Těstoviny více-vaječné (kolínka)	kg	5,6	4,3	23,87	-173,68	3,02E+04
Rýže (I. jakost)	kg	7,0	5,1	35,63	-161,92	2,62E+04
Brambory pozdní (I. jakost)	kg	1,8	72,7	131,92	-65,63	4,31E+03
Maso hovězí přední s kostí	kg	17,2	11,85	203,36	5,81	3,37E+01
zadní bez kosti	kg	35,3	11,85	418,85	221,30	4,90E+04
Maso vepřové pečeně	kg	20,6	20,1	413,96	216,41	4,68E+04

bůček	kg	13,1	20,1	264,14	66,59	4,43E+03
Kuře	kg	11,2	14,1	157,37	-40,18	1,61E+03
Filé z tresky, mražené	kg	26,4	4,6	121,35	-76,20	5,81E+03
Šunka uzená	kg	23,3	11,9	277,24	79,69	6,35E+03
Párky telecí	kg	19,3	11,9	230,11	32,56	1,06E+03
Máslo (I. jakost)	kg	22,3	6,8	151,32	-46,23	2,14E+03
Rostlinný tuk (Visa)	kg	12,5	5,85	72,94	-124,61	1,55E+04
Olej	kg	8,2	5,85	48,11	-149,44	2,23E+04
Mléko tučnost 3,5%	l	3,0	122,8	373,79	176,24	3,11E+04
Sýr Eidamská cihla:tučnost 45%	kg	22,8	5,9	134,69	-62,86	3,95E+03
Vejce čerstvá	kus	0,5	341	182,98	-14,57	2,12E+02
Cukr kostkový	kg	3,8	35,8	135,87	-61,68	3,80E+03
Káva zrnková, pražená (Standard)	kg	217,6	1,4	304,59	107,04	1,15E+04
Čokoláda	kg	43,5	3,7	161,08	-36,47	1,33E+03
Jablka	kg	4,3	38,4	165,59	-31,96	1,02E+03
Pivo lahvové (10%)	1/2 l	1,8	96,3	173,81	-23,74	5,64E+02
Víno přírodní bílé	l	11,4	16,2	184,13	-13,42	1,80E+02
Rum 40%	l	40,0	12,6	504,37	306,82	9,41E+04
				Průměr		Suma
				197,555		0,127713

Hodnota testové statistiky: **0,05**

Oboustraná p-hodnota ≈ 1

Nezamítáme H0

**Příloha č. 11: T-test 1984
OC 2009 jednotkový
koš inflace 2%**

Zboží	jednotka	cena 1984	jed. Koš	celkem	$(x-\bar{x})$	$(x-\bar{x})^2$
Chléb žitnopšeničný, výběrový.	kus	4,4	1	4,4	-256,04	6,56E+04
Mouka pšeničná hrubá	kg	3,8	1	3,8	-256,64	6,59E+04
Těstoviny více-vaječné (kolínka)	kg	10,4	1	10,4	-250,04	6,25E+04
Rýže (I. jakost)	kg	10	1	10	-250,44	6,27E+04
Brambory pozdní (I. jakost)	kg	1,4	1	1,4	-259,04	6,71E+04
Maso hovězí přední s kostí	kg	17	1	17	-243,44	5,93E+04
zadní bez kostí	kg	46	1	46	-214,44	4,60E+04
Maso vepřové pečeně	kg	46	1	46	-214,44	4,60E+04
bůček	kg	20	1	20	-240,44	5,78E+04
Kuře	kg	30	1	30	-230,44	5,31E+04
Filé z tresky, mražené	kg	25	1	25	-235,44	5,54E+04
Šunka uzená	kg	100	1	100	-160,44	2,57E+04
Šunka dušená	kg	100	1	100	-160,44	2,57E+04
Párky telecí	kg	25	1	25	-235,44	5,54E+04
Máslo (I. jakost)	kg	40	1	40	-220,44	4,86E+04
Rostlinný tuk (Visa)	kg	18,8	1	18,8	-241,64	5,84E+04
Olej	kg	25,4	1	25,4	-235,04	5,52E+04
Mléko tučnost 3,5%	l	3	1	3	-257,44	6,63E+04
Sýr Eidamská cihla:tučnost 45%	kg	19	1	19	-241,44	5,83E+04

Vejce čerstvá	kus	1,2	1	1,2	-259,24	6,72E+04
Cukr kostkový	kg	8	1	8	-252,44	6,37E+04
Káva zrnková, pražená (Standard)	kg	240	1	240	-20,44	4,18E+02
Čokoláda	kg	130	1	130	-130,44	1,70E+04
Jablka	kg	5,8	1	5,8	-254,64	6,48E+04
Pivo lahvové (10%)	1/2 l	2,5	1	2,5	-257,94	6,65E+04
Víno přírodní bílé	l	24	1	24	-236,44	5,59E+04
Rum 40%	l	100	1	100	-160,44	2,57E+04
oběd (polévka, hlavní jídlo,moučník)	porce	15,1	1	15,1	-245,34	6,02E+04
pivo (Prazdroj 12%)	1/2 l	6,3	1	6,3	-254,14	6,46E+04
černá káva	porce	3,3	1	3,3	-257,14	6,61E+04
Cigarety:						
Start	kus	4	1	4	-256,44	6,58E+04
Sparta	kus	14	1	14	-246,44	6,07E+04
Mýdlo toaletní	kus	2	1	2	-258,44	6,68E+04
Bavlněná šatovka	m	25,8	1	25,8	-234,64	5,51E+04
Šatovka dámská vlněná	m	188	1	188	-72,44	5,25E+03
Oblek pánský vycházkový dvoudílný:						
vlněný	souprava	2300	1	2300	2039,56	4,16E+06
šaty umělohedvábné s krátkým rukávem	kus	324	1	324	63,56	4,04E+03
Plášť dámský vlněný zimní	kus	1132	1	1132	871,56	7,60E+05
Košile pánská s dlouhým rukávem:	kus					
popelínová	kus	149	1	149	-111,44	1,24E+04
Punčochy dámské silonové, silnější	kus	8,3	1	8,3	-252,14	6,36E+04
Ponožky pánské bavlněné, kotníčkové	kus	14,4	1	14,4	-246,04	6,05E+04
Celoroční obuv pánská vycházková	kus	268	1	268	7,56	5,72E+01
Celoroční obuv dámská vycházková	kus	330	1	330	69,56	4,84E+03
Celoroční vycházková obuv chlapecká	kus	137	1	137	-123,44	1,52E+04
Elektrický sporák čtyř-plotnový	kus	3560	1	3560	3299,56	1,09E+07
Elektrická pračka s odstředivkou	kus	3030	1	3030	2769,56	7,67E+06
Televizní přijímač barevný	kus	13000	1	13000	12739,6	1,62E+08
Jízdní kolo pánské, cestovní	kus	1110	1	1110	849,56	7,22E+05
autobus (10 km)	jízdenka	3	1	3	-257,44	6,63E+04
Poštovné za dopis	kus	1	1	1	-259,44	6,73E+04
Televizní poplatek	měsíc	25	1	25	-235,44	5,54E+04
Stříhání vlasů pánských	výkon	7	1	7	-253,44	6,42E+04
Divadlo (sedadlo v přízemí)	vstupenka	24	1	24	-236,44	5,59E+04
dvoulůžkový pokoj	noc	65,9	1	65,9	-194,54	3,78E+04

Průměr
496,367

SUMA
1,89E+08

Příloha č. 12: T-test 1984
 OC 2009 jednotkový
 koš inflace 2%
 pokračování

Zboží	jednotka	OC 2009	jed. koš	celkem	(x- \bar{x})	(x- \bar{x}) ²
Chléb žitnopšeničný, výběrový.	kus	3,46	1	3,46014	-203,54	4,14E+04
Mouka pšeničná hrubá	kg	1,68	1	1,67572	-205,32	4,22E+04
Těstoviny více-vaječné (kolínka)	kg	5,15	1	5,15399	-201,85	4,07E+04
Rýže (I. jakost)	kg	6,49	1	6,48551	-200,51	4,02E+04
Brambory pozdní (I. jakost)	kg	1,68	1	1,68478	-205,32	4,22E+04
Maso hovězí přední s kostí	kg	15,93	1	15,933	-191,07	3,65E+04
zadní bez kosti	kg	32,82	1	32,817	-174,18	3,03E+04
Maso vepřové pečeně	kg	19,12	1	19,1214	-187,88	3,53E+04
bůček	kg	12,20	1	12,2011	-194,80	3,79E+04
Kuře	kg	10,36	1	10,3623	-196,64	3,87E+04
Filé z tresky, mražené	kg	24,49	1	24,4928	-182,51	3,33E+04
Šunka uzená	kg	21,63	1	21,6304	-185,37	3,44E+04
Šunka dušená	kg	21,63	1	21,6304	-185,37	3,44E+04
Párky telecí	kg	17,95	1	17,9529	-189,05	3,57E+04
Máslo (I. jakost)	kg	20,66	1	20,6612	-186,34	3,47E+04
Rostlinný tuk (Visa)	kg	11,58	1	11,5761	-195,42	3,82E+04
Olej	kg	7,64	1	7,63587	-199,36	3,97E+04
Mléko tučnost 3,5%	l	2,83	1	2,82609	-204,17	4,17E+04
Sýr Eidamská cihla:tučnost 45%	kg	21,20	1	21,1957	-185,80	3,45E+04
Večce čerstvá	kus	0,50	1	0,49819	-206,50	4,26E+04
Cukr kostkový	kg	3,52	1	3,52355	-203,48	4,14E+04
Káva zrnková, pražená (Standard)	kg	201,99	1	201,993	-5,01	2,51E+01
Čokoláda	kg	40,42	1	40,4196	-166,58	2,77E+04
Jablka	kg	4,00	1	4,00362	-203,00	4,12E+04
Pivo lahvové (10%)	1/2 l	1,68	1	1,67572	-205,32	4,22E+04
Víno přírodní bílé	l	10,55	1	10,5525	-196,45	3,86E+04
Rum 40%	l	37,16	1	37,1649	-169,84	2,88E+04
oběd (polévka, hlavní jídlo,moučník)	porce	17,49	1	17,4909	-189,51	3,59E+04
pivo (Prazdroj 12%)	1/2 l	3,85	1	3,84964	-203,15	4,13E+04
černá káva	porce	3,83	1	3,83152	-203,17	4,13E+04
Cigarety:						
Start	kus	12,16	1	12,1649	-194,84	3,80E+04
Sparta	kus	12,92	1	12,9167	-194,08	3,77E+04
Mýdlo toaletní	kus	2,53	1	2,52717	-204,47	4,18E+04
Bavlněná šatovka	m	24,99	1	24,9909	-182,01	3,31E+04
Šatovka dámská vlněná	m	24,99	1	24,9909	-182,01	3,31E+04
Oblek pánský vycházkový dvoudílný: vlněný	souprava	908,51	1	908,514	701,51	4,92E+05
šaty umělohedvábné s krátkým rukávem	kus	174,84	1	174,837	-32,16	1,03E+03
Plášť dámský vlněný zimní	kus	742,90	1	742,899	535,90	2,87E+05
Košile pánská s dlouhým rukávem:	kus					
popelínová	kus	93,39	1	93,3877	-85,61	7,33E+03
Punčochy dámské silonové, silnější	kus	5,94	1	5,94203	-173,06	2,99E+04
Ponožky pánské bavlněné, kotníčkové	kus	9,09	1	9,0942	-169,91	2,89E+04

Celoroční obuv pánská vycházková	kus	263,41	1	263,415	84,41	7,13E+03
Celoroční obuv dámská vycházková	kus	236,35	1	236,35	57,35	3,29E+03
Celoroční vycházková obuv chlapecká	kus	108,98	1	108,976	-70,02	4,90E+03
Elektrický sporák čtyř-plotnový	kus	1596,01	1	1596,01	1417,01	2,01E+06
Elektrická pračka s odstředivkou	kus	1881,12	1	1881,12	1702,12	2,90E+06
Televizní přijímač barevný	kus	2460,00	1	2460	2281,00	5,20E+06
Jízdní kolo pánské, cestovní	kus	1729,17	1	1729,17	1550,17	2,40E+06
autobus (10 km)	jízdenka	2,93	1	2,92572	-176,07	3,10E+04
Poštovné za dopis	kus	1,85	1	1,84783	-177,15	3,14E+04
Televizní poplatek	měsíc	24,90	1	24,9004	-154,10	2,37E+04
Stříhání vlasů pánských	výkon	15,82	1	15,8152	-163,18	2,66E+04
Divadlo (sedadlo v přízemí)	vstupenka	38,7	1	38,6775	-140,32	1,97E+04
dvoulůžkový pokoj bez koupelny	noc	249,1	1	249,094	70,09	4,91E+03
				Průměr		SUMA
				207,483		1,27E+07

Hodnota testové statistiky:

0,15

Oboustraná p-hodnota $\approx 0,87$

Nezamítáme H_0

**Příloha č. 13: T-test 1984
OC 2009 PRS 1984
inflace 0,5%**

Zboží	jednotka	cena 1984	PRS 1984	celkem	$(x-\bar{x})$	$(x-\bar{x})^2$
Chléb žitnopšeničný, výběrový.	kus	4,4	29,7	130,68	-51,06	2,61E+03
Mouka pšeničná hrubá	kg	3,8	85,7	325,66	143,92	2,07E+04
Těstoviny více-vaječné (kolínka)	kg	10,4	4,3	44,72	-137,02	1,88E+04
Rýže (I. jakost)	kg	10	5,1	51	-130,74	1,71E+04
Brambory pozdní (I. jakost)	kg	1,4	72,7	101,78	-79,96	6,39E+03
Maso hovězí přední s kostí	kg	17	11,85	201,45	19,71	3,88E+02
zadní bez kostí	kg	46	11,85	545,1	363,36	1,32E+05
Maso vepřové pečeně	kg	46	20,1	924,6	742,86	5,52E+05
bůček	kg	20	20,1	402	220,26	4,85E+04
Kuře	kg	30	14,1	423	241,26	5,82E+04
Filé z tresky, mražené	kg	25	4,6	115	-66,74	4,45E+03
Šunka uzená	kg	100	11,9	1190	1008,26	1,02E+06
Párky telecí	kg	25	11,9	297,5	115,76	1,34E+04
Máslo (I. jakost)	kg	40	6,8	272	90,26	8,15E+03
Rostlinný tuk (Visa)	kg	18,8	5,85	109,98	-71,76	5,15E+03
Olej	kg	25,4	5,85	148,59	-33,15	1,10E+03
Mléko tučnost 3,5%	l	3	122,8	368,4	186,66	3,48E+04
Sýr Eidamská cihla—tučnost 45%	kg	19	5,9	112,1	-69,64	4,85E+03
Vejce čerstvá	kus	1,2	341	409,2	227,46	5,17E+04
Cukr kostkový	kg	8	35,8	286,4	104,66	1,10E+04
Káva zrnková, pražená (Standard)	kg	240	1,4	336	154,26	2,38E+04
Čokoláda	kg	130	3,7	481	299,26	8,96E+04
Jablka	kg	5,8	38,4	222,72	40,98	1,68E+03
Pivo lahvévé (10%)	1/2 l	2,5	96,3	240,75	59,01	3,48E+03

Vino přírodní bílé	1	24	16,2	388,8	207,06	4,29E+04
Rum 40%	1	100	12,6	1260	1078,26	1,16E+06
				Průměr		Suma
				361,093		3654603

Příloha č. 14: T-test 1984
OC 2009 PRS 1984
inflace 0,5%
pokračování

Zboží	jednotka	OC 2009	PRS 1984	celkem	(x- \bar{x})	(x- \bar{x}) ²
Chléb žitnopšeničný, výběrový.	kus	3,7	29,7	110,69	-86,86	7,55E+03
Mouka pšeničná hrubá	kg	1,8	85,7	154,68	-42,87	1,84E+03
Těstoviny více-vaječné (kolínka)	kg	5,6	4,3	23,87	-173,68	3,02E+04
Rýže (I. jakost)	kg	7,0	5,1	35,63	-161,92	2,62E+04
Brambory pozdní (I. jakost)	kg	1,8	72,7	131,92	-65,63	4,31E+03
Maso hovězí přední s kostí	kg	17,2	11,85	203,36	5,81	3,37E+01
zadní bez kostí	kg	35,3	11,85	418,85	221,30	4,90E+04
Maso vepřové pečeně	kg	20,6	20,1	413,96	216,41	4,68E+04
bůček	kg	13,1	20,1	264,14	66,59	4,43E+03
Kuře	kg	11,2	14,1	157,37	-40,18	1,61E+03
Filé z tresky, mražené	kg	26,4	4,6	121,35	-76,20	5,81E+03
Šunka uzená	kg	23,3	11,9	277,24	79,69	6,35E+03
Párky telecí	kg	19,3	11,9	230,11	32,56	1,06E+03
Máslo (I. jakost)	kg	22,3	6,8	151,32	-46,23	2,14E+03
Rostlinný tuk (Visa)	kg	12,5	5,85	72,94	-124,61	1,55E+04
Olej	kg	8,2	5,85	48,11	-149,44	2,23E+04
Mléko tučnost 3,5%	l	3,0	122,8	373,79	176,24	3,11E+04
Sýr Eidamská cihla—tučnost 45%	kg	22,8	5,9	134,69	-62,86	3,95E+03
Večce čerstvá	kus	0,5	341	182,98	-14,57	2,12E+02
Cukr kostkový	kg	3,8	35,8	135,87	-61,68	3,80E+03
Káva zrnková, pražená (Standard)	kg	217,6	1,4	304,59	107,04	1,15E+04
Čokoláda	kg	43,5	3,7	161,08	-36,47	1,33E+03
Jablka	kg	4,3	38,4	165,59	-31,96	1,02E+03
Pivo lahvové (10%)	1/2 l	1,8	96,3	173,81	-23,74	5,64E+02
Vino přírodní bílé	l	11,4	16,2	184,13	-13,42	1,80E+02
Rum 40%	l	40,0	12,6	504,37	306,82	9,41E+04
				Průměr		SUMA
				197,555		2,55E+08

Hodnota testové statistiky: **0,084**
Oboustraná p-hodnota $\approx 0,87$
Nezamítáme H0

Příloha č. 15: T-test 1984 OC 2009 jed. koš
inflace 0,5%

Zboží	jednotka	cena 1984	jed. koš	celkem	(x- \bar{x})	(x- \bar{x}) ²
Chléb žitnopšeničný, výběrový.	kus	4,4	1	4,4	-256,04	6,56E+04
Mouka pšeničná hrubá	kg	3,8	1	3,8	-256,64	6,59E+04
Těstoviny více-vaječné (kolínka)	kg	10,4	1	10,4	-250,04	6,25E+04
Rýže (I. jakost)	kg	10	1	10	-250,44	6,27E+04
Brambory pozdní (I. jakost)	kg	1,4	1	1,4	-259,04	6,71E+04
Maso hovězí přední s kostí	kg	17	1	17	-243,44	5,93E+04
zadní bez kosti	kg	46	1	46	-214,44	4,60E+04
Maso vepřové pečeně	kg	46	1	46	-214,44	4,60E+04
bůček	kg	20	1	20	-240,44	5,78E+04
Kuře	kg	30	1	30	-230,44	5,31E+04
Filé z tresky, mražené	kg	25	1	25	-235,44	5,54E+04
Šunka uzená	kg	100	1	100	-160,44	2,57E+04
Šunka dušená	kg	100	1	100	-160,44	2,57E+04
Párky telecí	kg	25	1	25	-235,44	5,54E+04
Máslo (I. jakost)	kg	40	1	40	-220,44	4,86E+04
Rostlinný tuk (Visa)	kg	18,8	1	18,8	-241,64	5,84E+04
Olej	kg	25,4	1	25,4	-235,04	5,52E+04
Mléko tučnost 3,5%	l	3	1	3	-257,44	6,63E+04
Sýr Eidamská cihla—tučnost 45%	kg	19	1	19	-241,44	5,83E+04
Vejce čerstvá	kus	1,2	1	1,2	-259,24	6,72E+04
Cukr kostkový	kg	8	1	8	-252,44	6,37E+04
Káva zrnková, pražená (Standard)	kg	240	1	240	-20,44	4,18E+02
Čokoláda	kg	130	1	130	-130,44	1,70E+04
Jablka	kg	5,8	1	5,8	-254,64	6,48E+04
Pivo lahvové (10%)	1/2 l	2,5	1	2,5	-257,94	6,65E+04
Víno přírodní bílé	l	24	1	24	-236,44	5,59E+04
Rum 40%	l	100	1	100	-160,44	2,57E+04
oběd (polévka, hlavní jídlo,moučník)	porce	15,1	1	15,1	-245,34	6,02E+04
pivo (Prazdroj 12%)	1/2 l	6,3	1	6,3	-254,14	6,46E+04
černá káva	porce	3,3	1	3,3	-257,14	6,61E+04
Cigarety:						
Start	kus	4	1	4	-256,44	6,58E+04
Sparta	kus	14	1	14	-246,44	6,07E+04
Mýdlo toaletní	kus	2	1	2	-258,44	6,68E+04
Bavlněná šatovka	m	25,8	1	25,8	-234,64	5,51E+04
Šatovka dámská vlněná	m	188	1	188	-72,44	5,25E+03
Oblek pánský vycházkový dvoudílný: vlněný	souprava	2300	1	2300	2039,56	4,16E+06
šaty umělohedvábné s krátkým rukávem	kus	324	1	324	63,56	4,04E+03
Plášť dámský vlněný zimní	kus	1132	1	1132	871,56	7,60E+05
Košile pánská s dlouhým rukávem:	kus					
popelínová	kus	149	1	149	-111,44	1,24E+04
Punčochy dámské silonové, silnější	kus	8,3	1	8,3	-252,14	6,36E+04
Ponožky pánské bavlněné, kotníčkové	kus	14,4	1	14,4	-246,04	6,05E+04
Celoroční obuv pánská	kus	268	1	268	7,56	5,72E+01

vycházková						
Celoroční obuv dámská vycházková	kus	330	1	330	69,56	4,84E+03
Celoroční vycházková obuv chlapecká	kus	137	1	137	-123,44	1,52E+04
Elektrický sporák čtyřplotnový	kus	3560	1	3560	3299,56	1,09E+07
Elektrická pračka s odstředivkou	kus	3030	1	3030	2769,56	7,67E+06
Jízdní kolo pánské, cestovní autobus (10 km)	kus	1110	1	1110	849,56	7,22E+05
Poštovné za dopis	jízdenka	3	1	3	-257,44	6,63E+04
Televizní poplatek	kus	1	1	1	-259,44	6,73E+04
Stříhání vlasů pánských	měsíc	25	1	25	-235,44	5,54E+04
Divadlo (sedadlo v přízemí)	výkon	7	1	7	-253,44	6,42E+04
dvoulůžkový pokoj bez koupelny	vstupenka	24	1	24	-236,44	5,59E+04
	noc	65,9	1	65,9	-194,54	3,78E+04
				Průměr		SUMA
				260,449		2,65E+07

Příloha č. 16: T-test 1984
OC 2009 jed. koš
inflace 0,5%
pokračování

Zboží	jednotka	OC 2009	jed. koš	celkem	(x- \bar{x})	(x- \bar{x}) ²
Chléb žitnopšeničný, výběrový.	kus	3,7	1	3,7	-175,27	3,07E+04
Mouka pšeničná hrubá	kg	1,8	1	1,8	-177,20	3,14E+04
Těstoviny více-vaječné (kolínka)	kg	5,6	1	5,6	-173,45	3,01E+04
Rýže (I. jakost)	kg	7,0	1	7,0	-172,01	2,96E+04
Brambory pozdní (I. jakost)	kg	1,8	1	1,8	-177,19	3,14E+04
Maso hovězí						
přední s kostí	kg	17,2	1	17,2	-161,84	2,62E+04
zadní bez kostí	kg	35,3	1	35,3	-143,65	2,06E+04
Maso vepřové						
pečeně	kg	20,6	1	20,6	-158,40	2,51E+04
bůček	kg	13,1	1	13,1	-165,86	2,75E+04
Kuře	kg	11,2	1	11,2	-167,84	2,82E+04
Filé z tresky, mražené	kg	26,4	1	26,4	-152,62	2,33E+04
Šunka uzená	kg	23,3	1	23,3	-155,70	2,42E+04
Šunka dušená	kg	23,3	1	23,3	-155,70	2,42E+04
Párky telecí	kg	19,3	1	19,3	-159,66	2,55E+04
Máslo (I. jakost)	kg	22,3	1	22,3	-156,75	2,46E+04
Rostlinný tuk (Visa)	kg	12,5	1	12,5	-166,53	2,77E+04
Olej	kg	8,2	1	8,2	-170,78	2,92E+04
Mléko tučnost 3,5%	l	3,0	1	3,0	-175,96	3,10E+04
Sýr Eidamská cihla—tučnost 45%	kg	22,8	1	22,8	-156,17	2,44E+04
Vejce čerstvá	kus	0,5	1	0,5	-178,46	3,18E+04
Cukr kostkový	kg	3,8	1	3,8	-175,20	3,07E+04
Káva zrnková, pražená (Standard)	kg	217,6	1	217,6	38,56	1,49E+03
Čokoláda	kg	43,5	1	43,5	-135,47	1,84E+04
Jablka	kg	4,3	1	4,3	-174,69	3,05E+04
Pivo lahvové (10%)	1/2 l	1,8	1	1,8	-177,20	3,14E+04
Víno přírodní bílé	l	11,4	1	11,4	-167,63	2,81E+04
Rum 40%	l	40,0	1	40,0	-138,97	1,93E+04
oběd (polévka, hlavní jídlo,	porce	18,8	1	18,8	-160,16	2,57E+04

moučník)						
pivo (Prazdroj 12%)	1/2 l	4,1	1	4,1	-174,85	3,06E+04
černá káva	porce	4,1	1	4,1	-174,87	3,06E+04
Cigarety:						0,00E+00
Start	kus	13,1	1	13,1	-165,90	2,75E+04
Sparta	kus	13,9	1	13,9	-165,09	2,73E+04
Mýdlo toaletní	kus	2,7	1	2,7	-176,28	3,11E+04
Bavlněná šatovka	m	26,9	1	26,9	-152,08	2,31E+04
Šatovka dámská vlněná	m	26,9	1	26,9	-152,08	2,31E+04
Oblek pánský vycházkový dvoudílný:						
vlněný	souprava	978,5	1	978,5	799,54	6,39E+05
šaty umělohedvábné s krátkým rukávem	kus	188,3	1	188,3	9,31	8,67E+01
Plášť dámský vlněný zimní	kus	800,2	1	800,2	621,16	3,86E+05
Košile pánská s dlouhým rukávem:	kus					
popelínová	kus	100,6	1	100,6	-78,41	6,15E+03
Punčochy dámské silonové, silnější	kus	6,4	1	6,4	-172,60	2,98E+04
Ponožky pánské bavlněné, kotníčkové	kus	9,8	1	9,8	-169,20	2,86E+04
Celoroční obuv pánská vycházková	kus	283,7	1	283,7	104,72	1,10E+04
Celoroční obuv dámská vycházková	kus	254,6	1	254,6	75,57	5,71E+03
Celoroční vycházková obuv chlapecká	kus	117,4	1	117,4	-61,62	3,80E+03
Elektrický sporák čtyřplotnový	kus	1719,0	1	1719,0	1540,02	2,37E+06
Elektrická pračka s odstředivkou	kus	2026,1	1	2026,1	1847,11	3,41E+06
Jízdní kolo pánské, cestovní	kus	2649,6	1	2649,6	2470,64	6,10E+06
autobus (10 km)	jízdenka	3,2	1	3,2	-175,85	3,09E+04
Poštovné za dopis	kus	2,0	1	2,0	-177,01	3,13E+04
Televizní poplatek	měsíc	26,8	1	26,8	-152,18	2,32E+04
Sřihání vlasů pánských	výkon	17,0	1	17,0	-161,97	2,62E+04
Divadlo (sedadlo v přízemí)	vstupenka	41,7	1	41,7	-137,34	1,89E+04
dvoulůžkový pokoj bez koupelny	noc	268,3	1	268,3	89,29	7,97E+03
				Průměr		SUMA
				192,551		1,21E+07

Hodnota testové statistiky:

0,0002

Oboustraná p-hodnota≈1

Nezamítáme H0

Příloha č. 17: Přepočtené ceny k PMDM
1988

PMDM 1988= 2433,5 Kč

MMDM 2009= 16038,5 Kč

Zboží	jednotka	cena 1988	$\frac{\text{cena}}{\text{PMDM}_{1988}}$	cena 2009	$\frac{\text{cena}}{\text{MMDM}_{2009}}$	Poměr:	Nižší cena v:	teoretická cena 2009
Chléb žitnopšeničný, výběrový.	kus	4,4	0,00181	18,76	0,0012	1,55	nižší cena v 2009	29,0
Mouka pšeničná hrubá	kg	3,8	0,00156	9,08	0,0006	2,76	nižší cena v 2009	25,0
Těstoviny více-vaječné (kolínka)	kg	10,4	0,00427	27,94	0,0017	2,45	nižší cena v 2009	68,5
Rýže (I. jakost)	kg	10	0,00411	35,16	0,0022	1,87	nižší cena v 2009	65,9
Brambory pozdní (I. jakost)	kg	1,6	0,00066	9,15	0,0006	1,15	nižší cena v 2009	10,5
Maso hovězí			0,00000					
přední s kostí	kg	17	0,00699	86,3669	0,0054	1,30	nižší cena v 2009	112,0
zadní bez kostí	kg	46	0,01890	177,889	0,0111	1,70	nižší cena v 2009	303,2
Maso vepřové			0,00000					
pečeně	kg	46	0,01890	103,7	0,0065	2,92	nižší cena v 2009	303,2
bůček	kg	20	0,00822	66,1	0,0041	1,99	nižší cena v 2009	131,8
Kuře	kg	30	0,01233	56,2	0,0035	3,52	nižší cena v 2009	197,7
Filé z tresky, mražené	kg	25	0,01027	132,8	0,0083	1,24	nižší cena v 2009	164,8
Šunka uzená	kg	100	0,04109	117,3	0,0073	5,62	nižší cena v 2009	659,1
Šunka dušená	kg	100	0,04109	117,3	0,0073	5,62	nižší cena v 2009	659,1
Párky telecí	kg	25	0,01027	97,3	0,0061	1,69	nižší cena v 2009	164,8
Máslo (I. jakost)	kg	40	0,01644	112,0	0,0070	2,35	nižší cena v 2009	263,6
Rostlinný tuk (Visa)	kg	20	0,00822	62,7	0,0039	2,10	nižší cena v 2009	131,8
Olej	kg	25,4	0,01044	41,4	0,0026	4,04	nižší cena v 2009	167,4
Mléko tučnost 3,5%	l	3,1	0,00127	15,3	0,0010	1,33	nižší cena v 2009	20,4
Sýr Eidamská cihla—tučnost 45%	kg	23	0,00945	114,9	0,0072	1,32	nižší cena v 2009	151,6
Vejce čerstvá: letní cena	kus	1,2	0,00049	2,7	0,0002	2,93	nižší cena v 2009	7,9
Cukr kostkový	kus	8	0,00329	19,1	0,0012	2,76	nižší cena v 2009	52,7
Káva zrnková, pražená (Standard)	kg	240	0,09862	1094,9	0,0683	1,44	nižší cena v 2009	1581,8

Čokoláda hořká	kg	130	0,05342	218,9	0,0136	3,91	nižší cena v 2009	856,8
Jablka	kg	6	0,00247	21,7	0,0014	1,82	nižší cena v 2009	39,5
Pivo lahvové (10%)	1/2 l	2,5	0,00103	9,1	0,0006	1,81	nižší cena v 2009	16,5
Víno přírodní bílé	l	28	0,01151	57,2	0,0036	3,23	nižší cena v 2009	184,5
Rum 40%	l	100	0,04109	201,5	0,0126	3,27	nižší cena v 2009	659,1
oběd (polévka, hlavní jídlo,moučník)	porce	16,4	0,00674	94,8	0,0059	1,14	nižší cena v 2009	108,1
pivo (Prazdroj 12%)	1/2 l	6,4	0,00263	20,9	0,0013	2,02	nižší cena v 2009	42,2
černá káva	porce	3,3	0,00136	20,8	0,0013	1,05	nižší cena v 2009	21,7
Cigarety:			0,00000					
Start	krabička	4	0,00164	65,9	0,0041	0,40	nižší cena v 1989	26,4
Sparta	krabička	14	0,00575	70,0	0,0044	1,32	nižší cena v 2009	92,3
Mýdlo toaletní	kus	2	0,00082	13,7	0,0009	0,96	nižší cena v 2009	13,2
Bavlněná šatovka	m	30,8	0,01266	135,5	0,0084	1,50	nižší cena v 2009	203,0
Šatovka dámská vlněná	m	185	0,07602	135,5	0,0084	9,00	nižší cena v 2009	1219,3
Oblek pánský vycházkový dvoudílný: vlněný	souprava	2300	0,94514	4925	0,3071	3,08	nižší cena v 2009	15158,6
umělohedvábné s krátkým rukávem	kus	431	0,17711	948	0,0591	3,00	nižší cena v 2009	2840,6
Plášť dámský vlněný zimní	kus	1128	0,46353	4027	0,2511	1,85	nižší cena v 2009	7434,3
Košile pánská s dlouhým rukávem:	kus							
popelínová	kus	143	0,05876	506	0,0316	1,86	nižší cena v 2009	942,5
Punčochy dámské silonové, silnější	kus	8,4	0,00345	32,2	0,0020	1,72	nižší cena v 2009	55,4
Ponožky pánské bavlněné, kotníčkové	kus	14	0,00575	49,3	0,0031	1,87	nižší cena v 2009	92,3
Celoroční obuv pánská vycházková	kus	337	0,13848	1428	0,0890	1,56	nižší cena v 2009	2221,1
Celoroční obuv dámská vycházková	kus	347	0,14259	1281	0,0799	1,79	nižší cena v 2009	2287,0
Celoroční vycházková obuv chlapecká	kus	153	0,06287	591	0,0368	1,71	nižší cena v 2009	1008,4
Elektrický sporák čtyř-plotnový	kus	3560	1,46291	8651	0,5394	2,71	nižší cena v 2009	23462,9
Elektrická pračka s odstředivkou	kus	3100	1,27389	10196	0,6357	2,00	nižší cena v 2009	20431,2
Televizní přijímač barevný	kus	13000	5,34210	13335	0,8314	6,43	nižší cena v 2009	85679,3
Jízdní kolo pánské, cestovní	kus	1110	0,45613	9373	0,5844	0,78	nižší cena v 1989	7315,7
autobus (10 km)	jízdenka	3	0,00123	15,85	0,0010	1,25	nižší cena v 2009	19,8
Poštovné za dopis	kus	1	0,00041	10	0,0006	0,66	nižší cena v 1989	6,6
Televizní poplatek	měsíc	25	0,01027	135	0,0084	1,22	nižší cena v 2009	164,8
Stříhání vlasů pánských	výkon	7	0,00288	85	0,0053	0,54	nižší cena v 1989	46,1

Průměr

2,29

Příloha č. 18: Přepočtení cen k PMDM
1984

MMDM 2009: 18135,45 Kč

PMDM 1984:2224 Kč

Zboží	jednotka	cena 1984	$\frac{\text{cena}}{\text{PMDM}_{1984}}$	cena 2009	$\frac{\text{cena}}{\text{PMDM}_{2009}}$	Poměr:	Nižší cena v:	teoretická cena 2009
Chléb žitnopšeničný, výběrový.	kus	4,4	0,0020	18,76	0,00103	1,69	nižší cena v roce 2009	31,73
Mouka pšeničná hrubá	kg	3,8	0,0017	9,08	0,0005	3,02	nižší cena v roce 2009	27,40
Těstoviny více-vaječné (kolínka)	kg	10,4	0,0047	27,94	0,00154	2,68	nižší cena v roce 2009	75,00
Rýže (I. jakost)	kg	10	0,0045	35,16	0,00194	2,05	nižší cena v roce 2009	72,12
Brambory pozdní (I. jakost)	kg	1,6	0,0007	9,15	0,0005	1,26	nižší cena v roce 2009	11,54
Maso hovězí přední s kostí	kg	17	0,0076	86,4	0,00476	1,42	nižší cena v roce 2009	122,60
zadní bez kosti	kg	46	0,0207	177,9	0,00981	1,86	nižší cena v roce 2009	331,73
Maso vepřové pečeně	kg	46	0,0207	103,7	0,00572	3,20	nižší cena v roce 2009	331,73
bůček	kg	20	0,0090	66,1	0,00365	2,18	nižší cena v roce 2009	144,23
Kuře	kg	30	0,0135	56,2	0,0031	3,85	nižší cena v roce 2009	216,35
Filé z tresky, mražené	kg	25	0,0112	132,8	0,00732	1,36	nižší cena v roce 2009	180,29
Šunka uzená	kg	100	0,0450	117,3	0,00647	6,15	nižší cena v roce 2009	721,16
Šunka dušená	kg	100	0,0450	117,3	0,00647	6,15	nižší cena v roce 2009	721,16
Párky telecí	kg	25	0,0112	97,3	0,00537	1,85	nižší cena v roce 2009	180,29
Máslo (I. jakost)	kg	40	0,0180	112,0	0,00618	2,58	nižší cena v roce 2009	288,46
Rostlinný tuk (Visa)	kg	20	0,0090	62,7	0,00346	2,30	nižší cena v roce 2009	144,23
Olej	kg	25,4	0,0114	41,4	0,00228	4,43	nižší cena v roce 2009	183,17
Mléko tučnost 3,5%	l	3,1	0,0014	15,3	0,00084	1,46	nižší cena v roce 2009	22,36
Sýr Eidamská cihla-tučnost 45%	kg	23	0,0103	114,9	0,00634	1,44	nižší cena v roce 2009	165,87
Vejce čerstvá: letní cena	kus	1,2	0,0005	2,7	0,00015	3,20	nižší cena v roce 2009	8,65
Cukr kostkový	kus	8	0,0036	19,1	0,00105	3,02	nižší cena v roce 2009	57,69
Káva zrnková, pražená (Standard)	kg	240	0,1079	1094,9	0,06038	1,58	nižší cena v roce 2009	1730,77
Čokoláda hořká	kg	130	0,0585	218,9	0,01207	4,28	nižší cena v roce 2009	937,50
Jablka	kg	6	0,0027	21,7	0,0012	1,99	nižší cena v roce 2009	43,27

Pivo lahvové (10%)	1/2 l	2,5	0,0011	9,1	0,0005	1,98	nižší cena v roce 2009	18,03
Víno přírodní bílé	l	28	0,0126	57,2	0,00315	3,53	nižší cena v roce 2009	201,92
Rum 40%	l	100	0,0450	201,5	0,01111	3,58	nižší cena v roce 2009	721,16
oběd (polévka, hlavní jídlo, moučník)	porce	16,4	0,0074	94,8	0,00523	1,25	nižší cena v roce 2009	118,27
pivo (Prazdroj 12%)	1/2 l	6,4	0,0029	20,9	0,00115	2,21	nižší cena v roce 2009	46,15
černá káva	porce	3,3	0,0015	20,8	0,00115	1,15	nižší cena v roce 2009	23,80
Cigarety:								
Start	krabička	4	0,0018	65,9	0,00364	0,44	nižší cena v roce 1989	28,85
Sparta	krabička	14	0,0063	70,0	0,00386	1,44	nižší cena v roce 2009	100,96
Mýdlo toaletní	kus	2	0,0009	13,7	0,00076	1,05	nižší cena v roce 2009	14,42
Bavlněná šatovka	m	30,8	0,0138	135,5	0,00747	1,64	nižší cena v roce 2009	222,12
Šatovka dámská vlněná	m	185	0,0832	135,5	0,00747	9,85	nižší cena v roce 2009	1334,14
Oblek pánský vycházkový dvoudílný: vlněný	souprava	2300	1,0342	4925	0,27155	3,37	nižší cena v roce 2009	16586,58
umělohedvábné s krátkým rukávem	kus	431	0,1938	948	0,05226	3,28	nižší cena v roce 2009	3108,18
Plášť dámský vlněný zimní	kus	1128	0,5072	4027	0,22205	2,02	nižší cena v roce 2009	8134,63
Košile pánská s dlouhým rukávem:	kus							
popelínová	kus	143	0,0643	506	0,02791	2,04	nižší cena v roce 2009	1031,25
Punčochy dámské silonové, silnější	kus	8,4	0,0038	32,2	0,00178	1,88	nižší cena v roce 2009	60,58
Ponožky pánské bavlněné, kotníčkové	kus	14	0,0063	49,3	0,00272	2,05	nižší cena v roce 2009	100,96
Celoroční obuv pánská vycházková	kus	337	0,1515	1428	0,07873	1,70	nižší cena v roce 2009	2430,29
Celoroční obuv dámská vycházková	kus	347	0,1560	1281	0,07064	1,95	nižší cena v roce 2009	2502,41
Celoroční vycházková obuv chlapecká	kus	153	0,0688	591	0,03257	1,87	nižší cena v roce 2009	1103,37
Elektrický sporák čtyř-plotnový	kus	3560	1,6007	8651	0,47704	2,97	nižší cena v roce 2009	25673,14
Elektrická pračka s odstředivkou	kus	3100	1,3939	10196	0,56221	2,19	nižší cena v roce 2009	22355,82
Televizní přijímač barevný	kus	13000	5,8453	9373	0,51683	10,00	nižší cena v roce 2009	93750,22
Jízdní kolo pánské, cestovní	kus	1110	0,4991	9373	0,51683	0,85	nižší cena v roce 1989	8004,83
2 pokoje a kuchyň s ústředního topení	měsíc	358	0,1610	1585	0,0874	1,63	nižší cena v roce 2009	2581,74
autobus (10 km)	jízdenka	3	0,0013	15,85	0,00087	1,36	nižší cena v roce 2009	21,63
Poštovné za dopis	kus	1	0,0004	10	0,00055	0,72	nižší cena v roce 1989	7,21
Televizní poplatek	měsíc	25	0,0112	135	0,00744	1,34	nižší cena v roce 2009	180,29
Střihání vlasů pánských	výkon	7	0,0031	85	0,00469	0,59	nižší cena v roce 1989	50,48

Průměr 2,58

Příloha č. 19: Přepočten cen k MMDMH

PMDM 1988=3893 Kč

MMDMH 2009=24597,1 Kč

Zboží	jednotka	cena 1988	$\frac{\text{cena}}{\text{PMDM}_{1988}}$	cena 2009	$\frac{\text{cena}}{\text{MMDM}_{2009}}$	Poměr:	Nižší cena v:	teoretická cena 2009
Chléb žitnopšeničný, výběrový.	kus	4,4	0,001	18,76	0,0008	1,48	nižší cena v 2009	35,9
Mouka pšeničná hrubá	kg	3,8	0,001	9,08	0,0004	2,64	nižší cena v 2009	31,0
Těstoviny více-vaječné (kolínka)	kg	10,4	0,003	27,94	0,0011	2,35	nižší cena v 2009	84,9
Rýže (I. jakost)	kg	10	0,003	35,16	0,0014	1,80	nižší cena v 2009	81,6
Brambory pozdní (I. jakost)	kg	1,6	0,000	9,15	0,0004	1,10	nižší cena v 2009	13,1
Maso hovězí přední s kostí	kg	17	0,004	86,3669	0,0035	1,24	nižší cena v 2009	138,7
zadní bez kosti	kg	46	0,012	177,889	0,0072	1,63	nižší cena v 2009	375,4
Maso vepřové pečeně	kg	46	0,012	103,7	0,0042	2,80	nižší cena v 2009	375,4
bůček	kg	20	0,005	66,1	0,0027	1,91	nižší cena v 2009	163,2
Kuře	kg	30	0,008	56,2	0,0023	3,37	nižší cena v 2009	244,8
Filé z tresky, mražené	kg	25	0,006	132,8	0,0054	1,19	nižší cena v 2009	204,0
Šunka uzená	kg	100	0,026	117,3	0,0048	5,39	nižší cena v 2009	816,1
Šunka dušená	kg	100	0,026	117,3	0,0048	5,39	nižší cena v 2009	816,1
Párky telecí	kg	25	0,006	97,3	0,0040	1,62	nižší cena v 2009	204,0
Máslo (I. jakost)	kg	40	0,010	112,0	0,0046	2,26	nižší cena v 2009	326,4
Rostlinný tuk (Visa)	kg	20	0,005	62,7	0,0026	2,01	nižší cena v 2009	163,2
Olej	kg	25,4	0,007	41,4	0,0017	3,88	nižší cena v 2009	207,3
Mléko tučnost 3,5%	l	3,1	0,001	15,3	0,0006	1,28	nižší cena v 2009	25,3
Sýr Eidamská cihla—tučnost 45%	kg	23	0,006	114,9	0,0047	1,26	nižší cena v 2009	187,7
Vejce čerstvá: letní cena	kus	1,2	0,000	2,7	0,0001	2,81	nižší cena v 2009	9,8
Cukr kostkový	kus	8	0,002	19,1	0,0008	2,65	nižší cena v 2009	65,3
Káva zrnková, pražená	kg	240	0,062	1094,9	0,0445	1,38	nižší cena v 2009	1958,5

(Standard)								
Čokoláda hořká	kg	130	0,033	218,9	0,0089	3,75	nižší cena v 2009	1060,9
Jablka	kg	6	0,002	21,7	0,0009	1,75	nižší cena v 2009	49,0
Pivo lahvové (10%)	1/2 l	2,5	0,001	9,1	0,0004	1,74	nižší cena v 2009	20,4
Víno přírodní bílé	l	28	0,007	57,2	0,0023	3,09	nižší cena v 2009	228,5
Rum 40%	l	100	0,026	201,5	0,0082	3,14	nižší cena v 2009	816,1
oběd (polévka, hlavní jídlo,moučník)	porce	16,4	0,004	94,8	0,0039	1,09	nižší cena v 2009	133,8
pivo (Prazdroj 12%)	1/2 l	6,4	0,002	20,9	0,0008	1,94	nižší cena v 2009	52,2
černá káva	porce	3,3	0,001	20,8	0,0008	1,00	nižší cena v 2009	26,9
Cigarety:			0,000		0,0000			
Start		0,2	0,000	65,9	0,0027	0,02	nižší cena v 1989	1,6
Sparta	kus	0,7	0,000	70,0	0,0028	0,06	nižší cena v 1989	5,7
Mýdlo toaletní	kus	2	0,001	13,7	0,0006	0,92	nižší cena v 1989	16,3
Bavlněná šatovka	m	30,8	0,008	135,5	0,0055	1,44	nižší cena v 2009	251,3
Šatovka dámská vlněná	m	185	0,048	135,5	0,0055	8,63	nižší cena v 2009	1509,7
Oblek pánský vycházkový dvoudílný:								
vlněný	souprava	2300	0,591	4925	0,2002	2,95	nižší cena v 2009	18769,3
umělohedvábné s krátkým rukávem	kus	431	0,111	948	0,0385	2,87	nižší cena v 2009	3517,2
Plášť dámský vlněný zimní	kus	1128	0,290	4027	0,1637	1,77	nižší cena v 2009	9205,1
Košile pánská s dlouhým rukávem:	kus							
popelínová	kus	143	0,037	506	0,0206	1,78	nižší cena v 2009	1167,0
Punčochy dámské silonové, silnější	kus	8,4	0,002	32,2	0,0013	1,65	nižší cena v 2009	68,5
Ponožky pánské bavlněné, kotníčkové	kus	14	0,004	49,3	0,0020	1,79	nižší cena v 2009	114,2
Celoroční obuv pánská vycházková	kus	337	0,087	1428	0,0581	1,49	nižší cena v 2009	2750,1
Celoroční obuv dámská vycházková	kus	347	0,089	1281	0,0521	1,71	nižší cena v 2009	2831,7
Celoroční vycházková obuv chlapecká	kus	153	0,039	591	0,0240	1,64	nižší cena v 2009	1248,6
Elektrický sporák čtyř-plotnový	kus	3560	0,914	8651	0,3517	2,60	nižší cena v 2009	29051,5

Elektrická pračka s odstředivkou	kus	3100	0,796	10196	0,4145	1,92	nižší cena v 2009	25297,7
Jízdní kolo pánské, cestovní	kus	1110	0,285	9373	0,3811	0,75	nižší cena v 1989	9058,2
2 pokoje a kuchyň s ústředního topení	měsíc	358	0,092	1575,47	0,0641	1,44	nižší cena v 2009	2921,5
autobus (10 km)	jízdenka	3	0,001	15,85	0,0006	1,20	nižší cena v 2009	24,5
Poštovné za dopis	kus	1	0,000	10	0,0004	0,63	nižší cena v 1989	8,2
Televizní poplatek	měsíc	25	0,006	135	0,0055	1,17	nižší cena v 2009	204,0
Stříhání vlasů pánských	výkon	7	0,002	85	0,0035	0,52	nižší cena v 1989	57,1
Průměr						2,08		

Příloha č. 20: Přepočtení cen PMDM a PMDD

PMDM 1988= 2433,5 Kč

PMDD 2009= 6725,5Kč

Zboží	jednotka	cena 1988	$\frac{\text{cena}}{\text{PMDM}_{1988}}$	cena 2009	$\frac{\text{cena}}{\text{PMDD}_{2009}}$	Poměr:	Nižší cena v:	teoretická cena 2009
Chléb žitno-pšeničný, výběrový.	kus	4,4	0,0018	18,76	0,00279	0,65	nižší cena v 1989	42,5
Mouka pšeničná hrubá	kg	3,8	0,0016	9,08	0,00135	1,16	nižší cena v 2009	36,7
Těstoviny více-vaječné (kolínka)	kg	10,4	0,0043	27,94	0,00415	1,03	nižší cena v 2009	100,4
Rýže (I. jakost)	kg	10	0,0041	35,16	0,00523	0,79	nižší cena v 1989	96,5
Brambory pozdní (I. jakost)	kg	1,6	0,0007	9,15	0,00136	0,48	nižší cena v 1989	15,4
Maso hovězí			0,0000		0,00000			
přední s kostí	kg	17	0,0070	86,4	0,01284	0,54	nižší cena v 1989	164,1
zadní bez kostí	kg	46	0,0189	177,9	0,02645	0,71	nižší cena v 1989	444,0
Maso vepřové			0,0000		0,00000			
pečeně	kg	46	0,0189	103,7	0,01541	1,23	nižší cena v 2009	444,0
bůček	kg	20	0,0082	66,1	0,00983	0,84	nižší cena v 1989	193,0
Kuře	kg	30	0,0123	56,2	0,00835	1,48	nižší cena v 2009	289,6
Filé z tresky, mražené	kg	25	0,0103	132,8	0,01974	0,52	nižší cena v 1989	241,3
Šunka uzená	kg	100	0,0411	117,3	0,01743	2,36	nižší cena v 2009	965,2
Šunka dušená	kg	100	0,0411	117,3	0,01743	2,36	nižší cena v 2009	965,2
Párky telecí	kg	25	0,0103	97,3	0,01447	0,71	nižší cena v 1989	241,3
Máslo (I. jakost)	kg	40	0,0164	112,0	0,01665	0,99	nižší cena v 1989	386,1

Rostlinný tuk (Visa)	kg	20	0,0082	62,7	0,00933	0,88	nižší cena v 1989	193,0
Olej	kg	25,4	0,0104	41,4	0,00615	1,70	nižší cena v 2009	245,2
Mléko tučnost 3,5%	l	3,1	0,0013	15,3	0,00228	0,56	nižší cena v 1989	29,9
Sýr Eidamská cihla—tučnost 45%	kg	23	0,0095	114,9	0,01708	0,55	nižší cena v 1989	222,0
Vejce čerstvá: letní cena	kus	1,2	0,0005	2,7	0,00040	1,23	nižší cena v 2009	11,6
Cukr kostkový	kus	8	0,0033	19,1	0,00284	1,16	nižší cena v 2009	77,2
Káva zrnková, pražená (Standard)	kg	240	0,0986	1094,9	0,16280	0,61	nižší cena v 1989	2316,5
Čokoláda hořká	kg	130	0,0534	218,9	0,03255	1,64	nižší cena v 2009	1254,8
Jablka	kg	6	0,0025	21,7	0,00323	0,76	nižší cena v 1989	57,9
Pivo lahvové (10%)	1/2 l	2,5	0,0010	9,1	0,00135	0,76	nižší cena v 1989	24,1
Víno přírodní bílé	l	28	0,0115	57,2	0,00851	1,35	nižší cena v 2009	270,3
Rum 40%	l	100	0,0411	201,5	0,02995	1,37	nižší cena v 2009	965,2
oběd (polévka, hlavní jídlo,moučník)	porce	16,4	0,0067	94,8	0,01410	0,48	nižší cena v 1989	158,3
pivo (Prazdroj 12%)	1/2 l	6,4	0,0026	20,9	0,00310	0,85	nižší cena v 1989	61,8
černá káva	porce	3,3	0,0014	20,8	0,00309	0,44	nižší cena v 1989	31,9
Cigarety:			0,0000		0,00000			
Start	krabička	4	0,0016	65,9	0,00980	0,17	nižší cena v 1989	38,6
Sparta	krabička	14	0,0058	70,0	0,01041	0,55	nižší cena v 1989	135,1
Mýdlo toaletní	kus	2	0,0008	13,7	0,00204	0,40	nižší cena v 1989	19,3
Bavlněná šatovka	m	30,8	0,0127	135,5	0,02014	0,63	nižší cena v 1989	297,3
Šatovka dámská vlněná	m	185	0,0760	135,5	0,02014	3,77	nižší cena v 2009	1785,6
Oblek pánský vycházkový dvoudílný:			0,0000		0,00000			
vlněný	souprava	2300	0,9451	4925	0,73225	1,29	nižší cena v 2009	22199,5
umělohedvábné s krátkým rukávem	kus	431	0,1771	948	0,14092	1,26	nižší cena v 2009	4160,0
Plášť dámský vlněný zimní	kus	1128	0,4635	4027	0,59876	0,77	nižší cena v 1989	10887,4
Košile pánská s dlouhým rukávem:	kus		0,0000		0,00000			
popelínová	kus	143	0,0588	506	0,07527	0,78	nižší cena v 1989	1380,2
Punčochy dámské silonové, silnější	kus	8,4	0,0035	32,2	0,00479	0,72	nižší cena v 1989	81,1
Ponožky pánské bavlněné,	kus	14	0,0058	49,3	0,00733	0,78	nižší cena v 1989	135,1

kotníčkové Celoroční obuv pánská vycházková	kus	337	0,1385	1428	0,21231	0,65	nižší cena v 1989	3252,7
Celoroční obuv dámská vycházková	kus	347	0,1426	1281	0,19049	0,75	nižší cena v 1989	3349,2
Celoroční vycházková obuv chlapecká	kus	153	0,0629	591	0,08783	0,72	nižší cena v 1989	1476,7
Elektrický sporák čtyř-plotnový	kus	3560	1,4629	8651	1,28636	1,14	nižší cena v 2009	34360,9
Elektrická pračka s odstředivkou	kus	3100	1,2739	10196	1,51602	0,84	nižší cena v 1989	29921,0
Televizní přijímač barevný	kus	13000	5,3421	13335	1,98275	2,69	nižší cena v 2009	125475,2
2 pokoje a kuchyň s ústředního topení	měsíc	358	0,1471	1575	0,23418	0,63	nižší cena v 1989	3455,4
Jízdní kolo pánské, cestovní	kus	1110	0,4561	9373	1,39365	0,33	nižší cena v 1989	10713,7
autobus (10 km)	jízdenka	3	0,0012	15,85	0,00236	0,52	nižší cena v 1989	29,0
Poštovné za dopis	kus	1	0,0004	10	0,00149	0,28	nižší cena v 1989	9,7
Televizní poplatek	měsíc	25	0,0103	135	0,02007	0,51	nižší cena v 1989	241,3
Stříhání vlasů pánských	výkon	7	0,0029	85	0,01264	0,23	nižší cena v 1989	67,6

Průměr 0,95

Příloha č. 21: Spotřební koše

Zboží	jednotka	cena 1988	PRS 1988	celkem	cena 2008	PRS 2008	celkem
Chléb žitno-pšeničný, výběrový.	kus	4,4	57,7	253,88	22,67	44,1	999,7
Mouka pšeničná hrubá	kg	3,8	86,1	327,18	9,08	90,2	819,3
Těstoviny více-vaječné (kolínka)	kg	10,4	2,9	30,16	30,43	6,1	185,6
Rýže (I. jakost)	kg	10	3,8	38	38,10	4,9	186,7
Brambory pozdní (I. jakost)	kg	1,6	83,7	133,92	9,15	71,4	653,3
Maso hovězí							
přední s kostí	kg	17	14,85	252,45	86,4	5,05	436,2
zadní bez kostí	kg	46	14,85	683,1	177,9	5,05	898,3
Maso vepřové							
pečeně	kg	46	24,5	1127	108,2	20,65	2234,9
bůček	kg	20	24,5	490	66,3	20,65	1369,3
Kuře	kg	30	12,2	366	59,0	25	1474,8
Filé z tresky, mražené	kg	25	6	150	118,8	5,9	700,6
Máslo (I. jakost)	kg	40	9,4	376	104,8	4,7	492,5
Rostlinný tuk (Visa)	kg	20	6,1	122	65,9	16	1055,0
Olej	kg	25,4	6,1	154,94	47,9	23	1101,5
Mléko tučnost 3,5%	l	3,1	97,5	302,25	17,3	55,2	953,9
Sýr Eidamská cihla-tučnost 45%	kg	23	7,5	172,5	121,6	10,5	1276,3
Vejce čerstvá: letní cena	kus	1,2	340	408	2,6	270	702,0
Cukr kostkový	kus	8	40,6	324,8	20,2	32,5	655,2
Káva zrnková, pražená (Standard)	kg	240	1,92	460,8	926,0	2,2	2037,2
Čokoláda hořká	kg	130	4,1	533	205,8	6,3	1296,5
Jablka	kg	6	43,6	261,6	24,8	26,5	658,0
Pivo lahvové (10%)	1/2 l	2,5	149,7	374,25	9,1	318,2	2905,2
Víno přírodní bílé	l	28	12,5	350	54,9	18,5	1014,7
Rum 40%	l	100	6,2	620	198,3	8,1	1605,8
banány žluté	kg	xxx	xxx	xxx	26,73	12,2	326,1
okurky salátové	kg	xxx	xxx	xxx	31,73	7,3	231,6
pomeranče	kg	xxx	xxx	xxx	27,81	12,3	342,1
			SUMA	8311,83		SUMA	26612,42
			SUMA/PRDM	0,2806		SUMA/PRDM	0,136

Příloha č. 22: Srovnání cen jako poměru k ceně kávy v roce 1988 a 2009

Zboží	jednotka	cena 1988	poměr k ceně kávy cena 1988	cena 2009	poměr k ceně kávy 2009	Poměr:	nižší cena v
Chléb žitnopšeničný, výběrový.	kus	4,4	0,018	18,8	0,017	1,07	nižší cena v roce 2009
Mouka pšeničná hrubá	kg	3,8	0,016	9,1	0,008	1,91	nižší cena v roce 2009
Těstoviny vícevaječné (kolínka)	kg	10,4	0,043	27,9	0,026	1,70	nižší cena v roce 2009
Rýže (I. jakost)	kg	10	0,042	35,2	0,032	1,30	nižší cena v roce 2009
Brambory pozdní (I. jakost)	kg	1,6	0,007	9,2	0,008	0,80	nižší cena v roce 1988
Maso hovězí přední s kostí	kg	17	0,071	86,4	0,079	0,90	nižší cena v roce 1988
zadní bez kosti	kg	46	0,192	177,9	0,162	1,18	nižší cena v roce 2009
Maso vepřové pečeně	kg	46	0,192	103,7	0,095	2,02	nižší cena v roce 2009
bůček	kg	20	0,083	66,1	0,060	1,38	nižší cena v roce 2009
Kuře	kg	30	0,125	56,2	0,051	2,44	nižší cena v roce 2009
Filé z tresky, mražené	kg	25	0,104	132,8	0,121	0,86	nižší cena v roce 1988
Šunka uzená	kg	100	0,417	117,3	0,107	3,89	nižší cena v roce 2009
Šunka dušená	kg	100	0,417	117,3	0,107	3,89	nižší cena v roce 2009
Párky telecí	kg	25	0,104	97,3	0,089	1,17	nižší cena v roce 2009
Máslo (I. jakost)	kg	40	0,167	112,0	0,102	1,63	nižší cena v roce 2009
Rostlinný tuk (Visa)	kg	20	0,083	62,7	0,057	1,45	nižší cena v roce 2009
Olaj	kg	25,4	0,106	41,4	0,038	2,80	nižší cena v roce

							2009
Mléko tučnost 3,5%	l	3,1	0,013	15,3	0,014	0,92	nižší cena v roce 1988
Sýr Eidamská cihla—tučnost 45%	kg	23	0,096	114,9	0,105	0,91	nižší cena v roce 1988
Vejce čerstvá: letní cena	kus	1,2	0,005	2,7	0,002	2,03	nižší cena v roce 2009
Cukr kostkový	kus	8	0,033	19,1	0,017	1,91	nižší cena v roce 2009
Káva zrnková, pražená (Standard)	kg	240	1,000	1095,0	1,000	1,00	nižší cena v roce 2009
Čokoláda hořká	kg	130	0,542	219,8	0,201	2,70	nižší cena v roce 2009
Jablka	kg	6	0,025	21,7	0,020	1,26	nižší cena v roce 2009
Pivo lahvé (10%)	1/2 l	2,5	0,010	9,1	0,008	1,26	nižší cena v roce 2009
Vino přírodní bílé	l	28	0,117	57,2	0,052	2,23	nižší cena v roce 2009
Rum 40%	l	100	0,417	201,5	0,184	2,26	nižší cena v roce 2009
oběd (polévka, hlavní jídlo,moučník)	porce	16,4	0,068	94,8	0,087	0,79	nižší cena v roce 1988
pivo (Prazdroj 12%)	1/2 l	6,4	0,027	20,9	0,019	1,40	nižší cena v roce 2009
černá káva	porce	3,3	0,014	20,8	0,019	0,72	nižší cena v roce 1988
Cigarety:							
Start		0,2	0,001	65,9	0,060	0,01	nižší cena v roce 1988
Sparta	kus	0,7	0,003	70,0	0,064	0,05	nižší cena v roce 1988
Mýdlo toaletní	kus	2	0,008	13,7	0,013	0,67	nižší cena v roce 1988
Bavlněná šatovka	m	30,8	0,128	135,5	0,124	1,04	nižší cena v roce 2009
Šatovka dámská vlněná Oblek pánský vycházkový dvoudílný:	m	185	0,771	135,5	0,124	6,23	nižší cena v roce 2009

vlněný umělohedvábné s krátkým rukávem	souprava	2300	9,583	4924,7	4,497	2,13	nižší cena v roce 2009
	kus	431	1,796	947,7	0,866	2,07	nižší cena v roce 2009
Plášť dámský vlněný zimní Košile pánská s dlouhým rukávem:	kus	1128	4,700	4027,0	3,678	1,28	nižší cena v roce 2009
	kus						nižší cena v roce 2009
popelínová	kus	143	0,596	506,2	0,462	1,29	nižší cena v roce 2009
Punčochy dámské silonové, silnější	kus	8,4	0,035	32,2	0,029	1,19	nižší cena v roce 2009
Ponožky pánské bavlněné, kotníčkové	kus	14	0,058	49,3	0,045	1,30	nižší cena v roce 2009
Celoroční obuv pánská vycházková	kus	337	1,404	1427,9	1,304	1,08	nižší cena v roce 2009
Celoroční obuv dámská vycházková	kus	347	1,446	1281,2	1,170	1,24	nižší cena v roce 2009
Celoroční vycházková obuv chlapecká	kus	153	0,638	590,7	0,539	1,18	nižší cena v roce 2009
Elektrický sporák čtyřplotnový	kus	3560	14,833	8651,4	7,901	1,88	nižší cena v roce 2009
Elektrická pračka s odstředivkou	kus	3100	12,917	10196,0	9,311	1,39	nižší cena v roce 2009
Jízdní kolo pánské, cestovní 2 pokoje a kuchyň s ústředního topení	kus	1110	4,625	9373,0	8,560	0,54	nižší cena v roce 1988
	měsíc	358	1,492				
autobus (10 km)	jízdenka	3	0,013	15,9	0,014	0,86	nižší cena v roce 1988
Poštovné za dopis	kus	1	0,004	10,0	0,009	0,46	nižší cena v roce 1988
Televizní poplatek	měsíc	25	0,104	135,0	0,123	0,84	nižší cena v roce 1988
Střihání vlasů pánských	výkon	7	0,029	85,0	0,078	0,38	nižší cena v roce 1988

Průměr

1,51

Příloha č. 23: Statistická ročenka
1989

v Kčs

Druh zboží a služeb	Jednotka	1975	1980	1982	1984	1987	1988
Potravinářské zboží a restaurační služby							
Chléb žitnopšeničný, výběrový.	kg	4,40	4,40	4,40	4,40	4,40	4,40
Pečivo pšeničné (rohlík mléčný, 45 g)	kus	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30
Mouka pšeničná: hladká	kg	3,20	3,20	3,20	3,20	3,20	3,20
Mouka pšeničná hrubá	kg	3,80	3,80	3,80	3,80	3,80	3,80
Těstoviny vícevaječné (kolínka)	kg	10,40	10,40	10,40	10,40	10,40	10,40
Rýže (I. jakost)	kg	5,00	5,00	10,00	10,00	10,00	10,00
Brambory pozdní (I. jakost)	kg	0,70	1,40	1,40	1,40	1,60	1,60
Maso hovězí							
přední s kostí	kg	17,00	17,00	17,00	17,00	17,00	17,00
zadní bez kostí	kg	29,00	29,00	46,00	46,00	46,00	46,00
Maso vepřové							
pečeně	kg	30,00	30,00	46,00	46,00	46,00	46,00
bůček	kg	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00
Maso telecí	kg	26,00	26,00	35,00	35,00	35,00	35,00
Kachna	kg	28,00	28,00	32,00	32,00	32,00	32,00
Kuře	kg	26,50	26,50	30,00	30,00	30,00	30,00
Kapr	kg	15,00	15,00	20,00	20,00	20,00	20,00
Filé z tresky, mražené	kg	16,00	16,00	25,00	25,00	25,00	25,00
Šunka uzená	kg	70,00	70,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Šunka dušená	kg	70,00	70,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Salám turistický, trvanlivý	kg	50,00	50,00	60,00	60,00	60,00	60,00
Párky telecí	kg	25,00	25,00	25,00	25,00	25,00	25,00
Máslo (I. jakost)	kg	40,00	40,00	40,00	40,00	40,00	40,00
Sádlo vepřové škvařené (ve vaničce z PVC)	kg	15,00	15,00	15,00	15,00	20,00	20,00
Rostlinný tuk (Visa)	kg	18,80	18,80	18,80	18,80	20,00	20,00
Olej	kg	25,40	25,40	25,40	25,40	25,40	25,40
Mléko egalizované (v sáčku z PE)							
tučnost 2%	l	1,90	1,90	1,90	1,90	2,00	2,00
tučnost 3,5%	l	3,00	3,00	3,00	3,00	3,10	3,10
Smetana (šlehačka)	1/4 l	5,70	5,70	5,70	5,70	5,70	5,70
Sýr Eidamská cihla—tučnost 45%	kg	19,00	19,00	19,00	19,00	23,00	23,00
Vejce čerstvá: letní cena	kus	1,00	1,00	1,00	1,20	1,20	1,20
zimní cena	kus	1,30	1,30	1,30	1,20	1,20	1,20
Cukr kostkový	kus	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00
Káva zrnková, pražená (Standard)	kg	160,00	240,00	240,00	240,00	240,00	240,00
Čaj gruzínský	kg	170,00	170,00	170,00	170,00	190,00	190,00
Čokoláda hořká	kg	90,00	130,00	130,00	130,00	130,00	130,00

Jablka	kg	4,70	4,90	4,10	5,80	6,00	6,00
Pivo lahvové (10%)	1/2 l	1,70	1,70	1,70	2,50	2,50	2,50
Víno přírodní bílé	l	21,00	24,00	28,00	24,00	28,00	28,00
Rum 40%	l	65,00	83,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Restaurační stravování — III. cenová skupina							
oběd (polévka, hlavní jídlo, moučník)	porce	11,60	11,70	15,10	15,10	16,20	16,40
pivo (Prazdroj 12%)	1/2 l	3,90	3,90	3,90	6,30	6,30	6,40
černá káva	porce	3,70	3,30	3,30	3,30	3,30	3,30
Nepotravinářské zboží							
Cigarety:							
Start		0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20
Sparta	kus	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70
Mýdlo jádrové	kus	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
Mýdlo toaletní	kus	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00
Uhlí							
hnědé		18,60	25,90	25,90	25,90	25,90	25,90
černé	0,1 t	27,40	39,40	39,40	39,40	39,40	39,40
Bavlněná košilovina	0,1 t	18,60	33,80	33,30	30,00	31,50	30,25
Bavlněná šatovka	m	18,10	28,20	29,10	28,50	31,30	30,80
Damašek	m	47,20	52,60	56,60	58,70	55,00	55,40
Lněná prostěradloví	m	22,90	24,70	22,10	24,40	23,80	27,00
Umělohedvábná šatovka	m	21,30	18,20	15,30	18,00	18,00	30,00
Obleková látka vlněná	m	325,00	332,00	336,00	345,00	349,00	340,20
Šatovka dámská vlněná	m	197,00	205,00	220,00	188,00	186,00	185,00
Oblek pánský vycházkový dvoudílný:							
vlněný	souprava	1303,00	1600,00	2270,00	2300,00	2300,00	2300,00
tesilový	souprava	852,00	958,00	907,00	901,00	931,00	928,00
Pánský plášť							
zimní vlněný	kus	808,00	1130,00	1110,00	992,00	607,00	1085,00
letní	kus	415,00	870,00	700,00	563,00	607,00	602,00
Šaty dámské:							
s dlouhým rukávem 100 % PES	kus	390,00	461,00	376,00	380,00	342,00	290,00
umělohedvábné s krátkým rukávem	kus	152,00	195,00	326,00	324,00	417,00	431,00
bavlněné	kus	97,00	162,00	187,00	201,00	241,00	262,00
Plášť dámský vlněný zimní	kus	834,00	1066,00	1090,00	1132,00	1099,00	1128,00
Plášť dámský bavlněný (s polyesterem)	kus	436,00	568,00	622,00	646,00	778,00	790,00
Oblek chlapecký polovlněný (na 9 let)	souprava	329,00	592,00	520,00	517,00	559,00	573,00
Košile pánská s dlouhým rukávem:	kus						
popelínová	kus	80,00	114,00	145,00	149,00	150,00	143,00
bavlna/polyester	kus	122,00	126,00	164,00	167,00	173,00	172,00
Kombiné hedvábné dámské (polosilon)	kus	48,00	50,50	54,00	54,80	53,40	54,00
Vesta vlněná pánská, dlouhý rukáv	kus	345,00	360,00	420,00	420,00	420,00	420,00
Kojenecká souprava třídílná	souprava	89,00	131,00	122,00	117,00	121,00	120,00
Punčochy dámské silonové, silnější	kus	9,80	8,20	8,25	8,30	8,30	8,40
Ponožky pánské bavlněné, kotníčkové	kus	6,70	12,80	13,70	14,40	14,00	14,00

Klobouk pánský	kus	109,00	120,00	110,00	137,70	156,00	154,00
Celoroční obuv pánská vycházková	kus	255,00	289,00	314,00	268,00	220,00	337,00
Celoroční obuv dámská vycházková	kus	253,00	320,00	370,00	330,00	275,00	347,00
Celoroční vycházková obuv chlapecká	kus	62,00	120,00	138,00	137,00	167,00	153,00
Nábytek:							
kuchyň	souprava	4407,00	4455,00	5343,00	5271,00	5609,00	5609,00
ložnice	souprava	6020,00	6020,00	6940,00	6874,00	7280,00	9514,00
Elektrický sporák čtyřplotnový	kus	2800,00	4920,00	3210,00	3560,00	3560,00	3560,00
Elektrická chladnička	kus	1770,00	1770,00	2130,00	2130,00	3530,00	3530,00
Elektrická pračka s odstředivkou	kus	1450,00	2450,00	3030,00	3030,00	3100,00	3100,00
Elektrický vysavač doutníkový	kus	770,00	990,00	760,00	875,00	830,00	830,00
Šicí stroj ponořovací	kus	2905,00	2800,00	3300,00	3300,00	3300,00	3300,00
Televizní přijímač:	kus						
černobílý	kus	4000,00	5250,00	4410,00	4500,00	4500,00	4280,00
barevný	kus	xxx	xxx	9980,00	15200,00	13000,00	13000,00
Hodinky náramkové pánské	kus	250,00	300,00	235,00	235,00	235,00	235,00
Fotoaparát	kus	1800,00	1400,00	1400,00	1400,00	1400,00	1400,00
Noviny	měsíc	12,70	12,70	12,70	12,70	12,70	12,70
Jízdní kolo pánské, cestovní	kus	820,00	1110,00	1110,00	1110,00	1110,00	1110,00
Moped Babetta typ 207	kus	xxx	xxx	xxx	xxx	4430,00	4430,00
Motocykl Jawa 350	kus	7370,00	11370,00	11370,00	12370,00	11240,00	11240,00
Auto Škoda Š 105L	kus	45100,00	52000,00	53110,00	54830,00	56810,00	57780,00
Benzín speciál	l	4,00	6,00	7,50	7,50	8,00	8,00
Benzín super	l	4,30	6,50	8,00	8,00	9,00	9,00
cihly plné	tis. Kusů	960,00	1250,00	1300,00	1310,00	1300,00	1300,00
Cement portlandský	0,1 t	60,60	60,00	60,00	60,00	60,00	60,00
Služby							
Nájemné za byt s příslušenstvím							
2 pokoje a kuchyň s ústředního topení	měsíc	302,00	358,00	358,00	358,00	358,00	358,00
2 pokoje a kuchyň bez ústředního topení	měsíc	121,00	121,00	121,00	121,00	121,00	121,00
Elektřina ke svícení	kWh	0,70	1,05	1,05	1,05	1,05	1,05
Plyn	m ³	0,50	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75
Jízdné:							
osobní vlak (100 km)	jízdenka	14,00	14,00	14,00	14,00	14,00	14,00
rychlík (300 km)	jízdenka	58,00	56,00	56,00	56,00	56,00	56,00
autobus (10 km)	jízdenka	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00
tramvaj	jízdenka	0,60	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Poštovné za dopis	kus	0,30	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Telefon místní hovorné	hovor	0,60	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Rozhlasový poplatek	měsíc	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00
Televizní poplatek	měsíc	25,00	25,00	25,00	25,00	25,00	25,00
Holení s kolínskou vodou	výkon	4,00	4,00	4,00	5,90	5,90	6,00
Stříhání vlasů pánských	výkon	5,00	5,00	5,00	7,00	7,00	7,00
Vodová ondulaces mytím vlasů	výkon	27,50	27,50	27,50	29,50	29,50	29,50
Praní prádla:							
pánská košile	kus	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20

Sádlo vepřové škvářené (ve vaničce z PVC)	kg	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00
Rostlinný tuk (Visa)	kg	18,80	18,80	18,80	18,80	18,80	18,80
Olej	kg	25,40	25,40	25,40	25,40	25,40	25,40
Mléko egalizované (v sáčku z PE)							
tučnost 2%	l	1,90	1,90	1,90	1,90	1,90	1,90
tučnost 3,5%	l	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00
Smetana (šlehačka)	1/4 l	5,70	5,70	5,70	5,70	5,70	5,70
Sýr Eidamská cihla—tučnost 45%	kg	19,00	19,00	19,00	19,00	19,00	19,00
Vejce čerstvá: letní cena	kus	1,00	1,00	1,00	1,00	1,20	1,20
zimní cena	kus	1,30	1,30	1,30	1,30	1,20	1,20
Cukr kostkový	kus	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00
Káva zrnková, pražená (Standard)	kg	160,00	240,00	240,00	240,00	240,00	240,00
Čaj gruzínský	kg	170,00	170,00	170,00	170,00	170,00	170,00
Čokoláda hořká	kg	90,00	130,00	130,00	130,00	130,00	130,00
Jablka	kg	4,70	4,90	5,30	4,10	5,30	5,80
Pivo lahvové (10%)	1/2 l	1,70	1,70	1,70	1,70	1,70	2,50
Víno přírodní bílé	l	21,00	24,00	24,00	28,00	24,00	24,00
Rum 40%	l	65,00	83,00	83,00	100,00	100,00	100,00
Restaurační stravování — III. cenová skupina							
oběd (polévka, hlavní jídlo, moučník)	porce	11,60	11,70	11,70	15,10	15,10	15,10
pivo (Prazdroj 12%)	1/2 l	3,90	3,90	3,90	3,90	3,90	6,30
černá káva	porce	3,70	3,30	3,30	3,30	3,30	3,30
Nepotravinářské zboží							
Cigarety:							
Start		0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20
Sparta	kus	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70
Mýdlo jádové	kus	8,40	8,40	8,40	8,40	8,40	8,40
Mýdlo toaletní	kus	25,00	25,00	25,00	25,00	25,00	25,00
Uhlí							
hnědé	0,1 t	18,60	25,90	25,90	25,90	25,90	25,90
černé	0,1 t	27,40	39,40	39,40	39,40	39,40	39,40
Bavlněná košilovina	m	18,60	33,80	31,60	33,30	31,50	30,00
Bavlněná šatovka	m	18,10	28,20	29,60	29,10	28,90	28,50
Damašek	m	47,20	52,60	55,10	56,60	55,80	58,70
Lněná prostěradloví	m	22,90	24,70	22,20	22,10	22,60	24,40
Umělohedvábná šatovka	m	21,30	18,20	18,20	15,30	15,60	18,00
Obleková látka vlněná	m	325,00	332,00	359,00	336,00	343,00	345,00
Šatovka dámská vlněná	m	197,00	205,00	220,00	220,00	220,00	188,00
Oblek pánský vycházkový dvoudílný:							
vlněný	souprava	1303,00	1600,00	1810,00	2270,00	2300,00	2300,00
tesilový	souprava	852,00	958,00	1078,00	907,00	910,00	901,00
Pánský plášť							
zimní vlněný	kus	808,00	1130,00	1180,00	1110,00	1069,00	992,00
letní	kus	415,00	870,00	680,00	700,00	703,00	563,00

Šaty dámské:							
s dlouhým rukávem 100 % PES	kus	390,00	461,00	429,00	376,00	384,00	380,00
umělohedvábné s krátkým rukávem	kus	152,00	195,00	302,00	326,00	326,00	324,00
bavlněné	kus	97,00	162,00	180,00	187,00	195,00	201,00
Plášť dámský vlněný zimní	kus	834,00	1066,00	1080,00	1090,00	1150,00	1132,00
Plášť dámský bavlněný (s polyesterem)	kus	436,00	568,00	592,00	622,00	650,00	646,00
Oblek chlapecký polovlněný (na 9 let)	souprava	329,00	592,00	602,00	520,00	515,00	517,00
Košile pánská s dlouhým rukávem:							
popelínová	kus	80,00	114,00	133,00	145,00	149,00	149,00
bavlna/polyester	kus	122,00	126,00	159,00	164,00	160,00	167,00
Kombiné hedvábné dámské (polosilon)	kus	48,00	50,50	56,00	54,00	52,00	54,80
Vesta vlněná pánská, dlouhý rukáv	kus	345,00	360,00	360,00	420,00	420,00	420,00
Kojenecká souprava třídlílná	souprava	89,00	131,00	121,00	122,00	120,00	117,00
Punčochy dámské silonové, silnější	kus	9,80	8,20	8,20	8,25	8,30	8,30
Ponožky pánské bavlněné, kotníčkové	kus	6,70	12,80	13,40	13,70	14,00	14,40
Klobouk pánský	kus	109,00	120,00	120,00	110,00	127,00	137,70
Celoroční obuv pánská vycházková	kus	255,00	289,00	293,00	314,00	320,00	268,00
Celoroční obuv dámská vycházková	kus	253,00	320,00	350,00	370,00	325,00	330,00
Celoroční vycházková obuv chlapecká	kus	62,00	120,00	125,00	138,00	134,00	137,00
Nábytek:							
kuchyň	souprava	4407,00	4455,00	4976,00	5343,00	5260,00	5271,00
ložnice	souprava	6020,00	6020,00	6450,00	6940,00	6880,00	6874,00
Elektrický sporák čtyřplotnový	kus	2800,00	4920,00	3210,00	3210,00	3560,00	3560,00
Elektrická chladnička	kus	1770,00	1770,00	1770,00	2130,00	2130,00	2130,00
Elektrická pračka s odstředivkou	kus	1450,00	2450,00	3030,00	3030,00	3030,00	3030,00
Elektrický vysavač doutníkový	kus	770,00	990,00	990,00	760,00	830,00	875,00
Šicí stroj ponořovací	kus	2905,00	2800,00	3300,00	3300,00	3300,00	3300,00
Televizní přijímač:	kus						
černobilý	kus	4000,00	5250,00	5250,00	4410,00	4500,00	4500,00
barevný	kus	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
Hodinky náramkové pánské	kus	250,00	300,00	300,00	235,00	235,00	235,00
Fotoaparát	kus	1800,00	3850,00	3950,00	3950,00	3950,00	3950,00
Noviny	měsíc	12,70	12,70	12,70	12,70	12,70	12,70
Jízdní kolo pánské, cestovní	kus	820,00	1110,00	1110,00	1110,00	1110,00	1110,00
Moped Babetta typ 207	kus	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
Motocykl Jawa 350	kus	7370,00	11370,00	11370,00	11370,00	12370,00	12370,00
Auto Škoda Š 105L	kus	45100,00	52000,00	52200,00	53110,00	53300,00	54830,00
Benzín speciál	l	4,00	6,00	7,50	7,50	7,50	7,50
Benzín super	l	4,30	6,50	8,00	8,00	8,00	8,00
cihly plné	tis. Kusů	960,00	1250,00	1300,00	1300,00	1300,00	1310,00
Cement portlandský	0,1 t	60,60	60,00	60,00	60,00	60,00	60,00
Služby							

Nájemné za byt s příslušenstvím							
2 pokoje a kuchyň s ústředního topení	měsíc	302,00	358,00	358,00	358,00	358,00	358,00
2 pokoje a kuchyň bez ústředního topení	měsíc	121,00	121,00	121,00	121,00	121,00	121,00
Elektřina ke svícení	kWh	0,70	1,05	1,05	1,05	1,05	1,05
Plyn	m ³	0,50	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75
Jízdné:							
osobní vlak (100 km)	jízdenka	14,00	14,00	14,00	14,00	14,00	14,00
rychlík (300 km)	jízdenka	58,00	56,00	56,00	56,00	56,00	56,00
autobus (10 km)	jízdenka	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00
tramvaj	jízdenka	0,60	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Poštovné za dopis	kus	0,30	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Telefon místní hovorné	hovor	0,60	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Rozhlasový poplatek	měsíc	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00
Televizní poplatek	měsíc	25,00	25,00	25,00	25,00	25,00	25,00
Holení s kolínskou vodou	výkon	4,00	4,00	4,00	4,00	5,90	5,90
Stříhání vlasů pánských	výkon	5,00	5,00	5,00	5,00	7,00	7,00
Vodová ondulace mytím vlasů	výkon	15,00	10,00	10,00	10,00	11,10	11,10
Praní prádla:							
pánská košile	kus	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20
povlak na peřinu	kus	2,30	2,30	2,30	2,30	2,30	2,30
Čištění šatstva:							
pánský oblek, dvoudílný	souprava	13,00	13,00	13,00	13,00	16,70	16,70
dámské šaty	kus	9,20	9,20	9,20	9,20	11,80	11,80
Kino: širokoúhlá projekce	vstupenka	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00
Divadlo (sedadlo v přízemí)	vstupenka	24,00	24,00	24,00	24,00	24,00	24,00
Hotel B							
dvoulůžkový pokoj bez koupelny	noc	62,40	62,30	67,30	66,40	67,10	66,70
Ušití pánského obleku s vestou	souprava	260,00	808,00	808,00	808,00	932,00	932,00
Ušití dámských vycházkových šatů	kus	260,00	288,00	288,00	288,00	338,00	338,00
Podrážky kožené pánské	pár	21,00	21,00	21,00	21,00	31,00	31,20
Patníky kožené dámské	pár	6,00	6,00	6,00	6,00	7,50	7,50

